

Otshə O'o nœ Yisu Kristu á Matie sú Tshatshu o'o

Asœke kœdœ Otshə O'o nœ Yisu Kristu á Matie sú. Matie kœdœ lima ayi kœko ngendja lapo á Yisu e lima she, á tshe te anga ayi avwa nœ ye. Matie kœdœ lima uzu Yuda yé anga i'iri ye kœdœ ndje Levi. Tshe sú Otshə O'onœ asœke fœ Ayuda. Tshe pa adœke Yisu kœdœ adja Ayi kœshe azu á aayi koegbara o'o gbara lima o'o tœ upu nœ ye utshunœ ala Ongboro Ayo.

Matie yisœ nœ fœ azu adœke Yisu uzu Nazarete kœdœ Masiya, œshe kœdœ ndje gbozu nœ azu Israyele kashe endje vwaratœ endje tœ ye.

Bukunœ kurutshelötœ ye atake:

- Uwu aata Yisu œdœ ndje kœzu she (1.1-2.24)
- Akwa nœ Yowane ayi kœza batisimu (3.1-12)
- Batisimu nœ Yisu œdœ kœwu lœsu ye 6a lœ kpagagasho (3.13-4.11)
- Akwa nœ Yisu 6a lœ ogo Galilayi (4.12-18.35)
- Ana nœ Yisu ga lœ Yerusalem (19.1-20.34)
- Lœ udu olo Yisu mindu dœ bisha (7) pa ɔshɔ:
Kœwa ngbanga pa ye œdœ kœwo she (21.1-27.66)
- Kœshe Yisu lœ akuzu (28.1-20)

*Aata Yisu
(Wu 6a tœ Luk 3.23-38)*

¹ Asœke kœdœ i'iri aata Yisu Kristu, ata Davidi á tshe dœ ndje ata Abrayamo.

² Abrayamo zu Izaka, Izaka zu Yakobo, Yakobo zu Yuda øedœ aayanœ.

³ Yuda zu Perese øedœ Zara, ayi endje kœdœ lima Tamare. Perese zu Eserone, Eserone zu Arame.

⁴ Arame zu Aminadabe, Aminadabe zu Nashone, Nashone zu Salma.

⁵ Salma zu Boaz, Rahabe kœdœ lima ayinœ. Boaz zu Obede, Luta kœdœ lima ayinœ. Obede zu Yese.

⁶ Yese zu gbozugo Davidi, yé Davidi zu Salomo tœ yashe á tshe dœ lima awo Uri.

⁷ Salomo zu Robowame, Robowame zu Abiya, Abiya zu Asafe.

⁸ Asafe zu Yozafate, Yozafate zu Yorame, Yorame kœdœ ata Oziase.

⁹ Oziase zu Yotame, Yotame zu Akaze, Akaze zu Ezekiase.

¹⁰ Ezekiase zu Manase, Manase zu Amœ, Amœ zu Yoziase.

¹¹ Yoziase zu Yekonia øedœ aayanœ dœ lœndœ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone.

¹² Manda kœko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, Yekonia zu Shaletiele, yé Shaletiele zu Zorobabele.

¹³ Zorobabele zu Abiwude, Abiwude zu Eliyakimi, yé Eliyakimi zu Azore.

¹⁴ Azore zu Shadœke, Shadœke zu Akimi, yé Akimi zu Eliwude.

¹⁵ Eliwude zu Eleazare, Eleazare zu Matane, yé Matane zu Yakobo.

¹⁶ Yakobo zu Yozefu akœ Mareya ayi Yisu, á endje sœ kœ'e she Kristu.

17 Ataa, kœto kpœtœ Abrayamo œrrr ga tœ Davidi, uwu aatazu sœ ndjokpa dœ vana. Kœto kpœtœ Davidi œrrr ga tœ lœndœ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana; yé kœto kpœtœ lœndœnœ asœmœ œrrr ga tœ kœzu Kristu, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana.

*Kœzu Yisu Kristu
(Wu 6a tœ Luk 2.1-7)*

18 Ndœ budu kœzu Yisu Kristu sœ atake: Ayinœ dœ Mareya kœdœ lima koje nœ Yozefu. Kashe utshunce adœke endje ngbœtœ endje awa bale ga tœ œsœnœ, tshe gbœ nguzu lœ awa gbœgbœ nœ ɔtshœ Ishiri.

19 Koje nœ ye dœ Yozefu kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii, yé tshe yi yi lima kœmitshelœ ye ngbi fœ azu nene. Tshe yi lima kœkatœ ye ti lœ ubunœ.

20 Bata á tshe sœ lima kœgbe atake, anga andjelu nœ Gbozu wuta ga tœ ye lœ ulu œ pa fœ she adœke: «Yozefu, ata Davidi, awa zaza 6œ kœza Mareya tœ awo zœ nene. Gbambancœ nene, nguzunœ á sœ lœ ye asœmœ to lœ gbœgbœ nœ ɔtshœ Ishiri.

21 Tshe zu bala gbolo yakoshe yé 6œ ta i'iri ye Yisu; gbambancœ nene, tshe she bala azu nœ ye lœ ekperœ nœ endje.»

22 Eneke kœ mboercœtœ endje ataa mbœrœ o'onœ á Gbozu pa lima lœ awa nœ ayi kœgbara o'o koembœrœtœ endje:

23 «ɔkpœ yawuru œ gbœ nguzu yé œ zu gbolo yakoshe
yé endje ta i'iri ye Emanwele.»

Ádá i'iri Emanwele kœdœ «Ndjaba awa bale dœ azœ.»

24 Lökɔ á Yozefu jo, tshe mbœrcœtœ ye ɓata á andjelu nœ Gbozu mi lima ndi nœ fœ she, yé œ za Mareya tœ awonœ.

25 Kashe tshe ngbøngbøpa gbarœ olo bale dœ she nene œrrr ga tœ kœzu gbolo yakoshe nœ ye ga pa ɔshɔ, yé á Yozefu ta i'iri Yisu ga pa ye.

2

Agbangba kœwusœ ádd angerepe na kœwu Yisu

1 Endje zu Yisu ɓa lœ Beteleme, ɓa lœ ogo Yuda dœ lœndɔ á Erode dœ lima gbozugo. Manda kœzu she, agbangba kœwusœ ádá angerepe to lima ɓa tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnœ yé œ na. Endje yi lima kumu endje ga lœ Yerusalemè,

2 yé á yu adœke: «Gbozugo nœ Ayuda á endje zu she ngɔngɔ sœ kpœta a? 'A wu angerepe nœ ye œ wuta ɓa tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnœ, yé á 'a na kœgote ga utshu ye.»

3 Lökɔ á gbozugo Erode djindœ upuncœ ataa, tshelœ ɔkɔrɔ ye œdœ œnœ azu ogo Yerusalemè djigi tshanga ye.

4 Tshe vwa osho ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ aayi kœyisœ awa akwa, yé œ yu endje tœ osho á endje li kœzu Masiya tœnœ.

5 Endje gi fœ she adœke: «Ba lœ Beteleme, ɓa lœ ogo Yuda. Gbambanœ nene, œneke á ayi kœgbara o'o su dœke:

6 “Œñœ Beteleme, lœ ogo Yuda,
ɓœ sœsœ adja teasho ugurutœ tshalakpi á sœ lœ
ogo Yuda nene;

gbambanœ nene, gbozunœ á tshe te bala utshu
azu nœ mœ, azu Israyele,
œ to ɓa ndœ zœ.”»

⁷ Dœ tœnœ ataa, Erode vwa osho ndœ agbangba
kœwusœ ádá angerepe lœ ubuncœ yé œ yu endje
tœ kœwusœ adja lœkœnœ á angerepe wuta lima dœ
tœnœ.

⁸ Manda nœ, tshe vwa endje ga lœ Beteleme dœ
kœpa fœ endje adœke: «'E na œ yu osho pa upu
nœ gbolo asœmœ dœ ɔtshœnœ; yé œdœ 'e kœgbœ
she, 'e pandœ nœ fœ mœ adœke œmœ ndje, mœ
na kœgote ga utshu ye.»

⁹ Manda kœdji o'o á gbozugonœ pa fœ endje,
endje tetœ awa dœ kœro endje. Ngbewo, endje wu
angerepe á endje wu má utshunœ ɓa tœ osho á ɔlœ
œ wuta tœnœ kœna utshu endje, œrrr œ ka ɓa pa
osho á gbolonœ sœ lima tœnœ.

¹⁰ Endje sœ lima dœ egerœ yanga manda kœwu
tœnœ.

¹¹ Endje li ga lœ anda yé œ wu kpengbe gbolo dœ
ayincœ, Mareya. Endje gote ga utshu ye yé œ donga
she. Endje kœrœ gbarœ nœ endje yé œ ko makabo
fœ she: ɔrœ, zuwa yombo œdœ kada mire.

¹² Manda nœ, Ndjaba pa fœ endje lœ ulu adœke
endje kwakwatœ endje ga ndœ Erode nene. Ataa,
endje za anga angbi awa á gu doe tœnœ ga lœ ogo
nœ endje.

Kœkpa dœ Yisu ga lœ Ezipito

¹³ Lœkœ á agbangba kœwusœ ádá angerepenœ
asœmœ gu daye, anga andjelu nœ Gbozu bale
wuta ga ndœ Yozefu lœ ulu yé œ pa fœ she adœke:
«Aafo, œ za kpengbe gbolo dœ ayincœ yé œ kpa dœ
endje ga lœ Ezipito. Sœ ɓa zœ œrrr œdœ mœ kœpa

fœ 6œ adœke 6œ gu yekane. Gbambanœ nene, Erode œ para gbolonœ mbœrœ kœwo she.»

¹⁴ Ataa, Yozefu kœalafo, kœza kpengbe gbolonœ œdœ ayinœ potœ ye lœ butshœ yé á kpa ga lœ Ezipito.

¹⁵ Tshe sœ 6a zœ œrr ga tœ kuzu Erode. Æ sœ ataa, mbœrœ á œneke á Gbozu pandœ nœ lœ awa nœ ayi kœgbara o'o kœmbœrœtœ endje. Tshe pandœ nœ adœke: «Mœ e gbolo nœ mœ adœke tshe wuta lœ Ezipito ye.»

Kœwo aaya agbolo

¹⁶ Lœkœ á Erode wusœ nœ adœke agbangba kœwusœ ádá angerepe fara œne, ókó za lima she tœpanœ kpuru. Tshe za o'o adœke endje wo agbolo yakoshe á ungu endje sœ ga tshakudu ungu bisha lakpi Beteleme œdœ lakpi á sœ dje indirinœ para kœkœ. Ungunœ á tshe ka ga panœ asœmœ sœ lindœ œneke á agbangba kœwusœ ádá angerepencœ za lima fœ she.

¹⁷ Kœkœ asœmœ mbœrœtœ endje 6ata á ayi kœgbara o'o Yilimiya pa lima adœke:

¹⁸ «Endje dji tshama á sœ kœwuta tœnœ 6a lœ ogo Rama,

iki œdœ egerœ dœtshelœma.

Rashele dâ sœ kœkœ agbolo nœ ye,

tshe yiyyindœ nœ adœke endje u œne nene, mbœrœ agbolo nœ ye tshu kœ ye.»

Ayozefu fatœ endje kœgu ga lœ ogo Israyele

¹⁹ Manda kuzu Erode, anga andjelu nœ Gbozu bale wuta ga tœ Yozefu lœ ulu 6a lœ Ezipito.

²⁰ Tshe pa fœ she adœke: «Aalafo œ za gbolo œdœ ayinœ potœ zœ yé œ kwatœ zœ ga lœ ogo

Israyele. Gbambancœ nene, endjeneke á endje sœ lima kœpara awa kœwo gbolonœ tshu ye.»

²¹ Yozefu áalafo, œ za gbolonœ dœ pe ayinœ potœ ye, yé á endje gu ga lœ ogo Israyele.

²² Kashe kœdjindœ noe adœke Arkelawose dá te gbozugo Yuda manda abancœ doe Erode, awa koegu ga zœ za she. Ndjaba yisœ osho fœ she lœ ulu á tshe gitœ ye á gu ga lœ ogo Galilayi.

²³ Tshe na œ sœ ɓa lœ ongbo á i'rinœ kœdœ Nazarete. Œ sœ ataa yeka á o'o á aayi kœgbara o'o pa lima kœmbœrœtœ endje. Endje pa lima adœke: «Endje e she bala uzu Nazarete.»

3

*Kœyisœrœ noe Yowane ayi kœza batisimu
(Wu ɓa tœ Mar 1.1-8; Luk 3.1-18; Yow 1.19-28)*

¹ Dœ lœndœnœ ascœmœ, Yowane ayi kœza batisimu wuta lima œ sœ kœyisœ œrœ ɓa lœ kpagagasho noe ogo Yuda adœke:

² «'E fatshalœsu 'e, gbambancœ nene, Ogo gbozu noe tshalafo ndo ye!»

³ Yowane kœdœ uzu á ayi kœgbara o'o Isaya pa lima tœ ye lœkœnœ á tshe pa adœke:

«Anga uzu sœ koeta rawa ɓa lœ kpagagasho adœke:
'E guma ala awa Gbozu,

'e yœrœ ala awa ye ndjii!»

⁴ Yowane verœ lima lœba á endje mbœrœ dœ usu shamo, yé œ i lima uwu tshapa lœba á endje mbœrœ dœ ɔkœ agea ga lœ nguku ye; tshe zi lima ayila yé œ la adja ojoro awaterœ.

5 Azu tshalakpi Yerusalemē dœ azu ogo Yuda kœ œdœ pe azu ogo kœ á sœ mashenga dœ ungu Yordane, na lima ga ndœ ye.

6 Endje sœ lima kœpandœ ekperœ noe endje, yé Yowane sœ lima kœza batisimu fœ endje ba la Yordane.

7 Yowane wu adœke Afarisayi œdœ Asadukayi ndjoro sœ kœna lima ga tœ œsœ batisimu noe ye, tshe pa fœ endje adœke: «Ukpulu ekpe ayakoro! Uzu de dá yisœ noe fœ 'e adœke 'e kpa awa kœwa ngbanga noe Ndjaba á ndo kœna tœnœ a?

8 'E mbœrœ œrœ á sœ kœma adœke adja 'e fatshalœsu 'e ye,

9 yé 'e papa mbœrœ 'e dœ tœ 'e nene adœke: "Abrayamo kœdœ ata azœ." Gbambanœ nene, mœ sœ kœmindœ noe fœ 'e adœke, Ndjaba li kœfa badja asœke tœ aata Abrayamo!

10 Gonda sœ yindjindjinœ mbœrœ kœvwa dœ øyo tœœ œshenœ kœ ye, øyo kœ á elencœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo.

11 Emœ, mœ sœ kœza batisimu fœ 'e dœ ungu mbœrœ kœma adœke 'e yapa œtshœ 'e ye. Kashe tsheneke á tshe na manda mœ, tshe za bala batisimu fœ 'e dœ œtshœ Iširí œdœ dœ owo. Tshe ropa mœ dœ gbœgbœ ye, mœ lili kœka ga utshu ye doe pe kœzu uwu œrada noe ye nene.

12 Tshe za tshekara kœpe dœ tshelœ indji ngwarœ ga tshaabroœ ye, yé tshe mea indji ngwarœ mbœrœ kœkurutshelœ noe dœ oforo. Tshe gumasœ indji ngwarœ ga la kogba, yé œ ko oforonœ va ga tœ owo neke á ru nene.»

*Batisimu noe Yisu
(Wu ba tœ Mar 1.9-11; Luk 3.21-22)*

13 Anga ɔlɔ bale, Yisu to 6a lœ Galilayi yé œ ro 6a ndœ Yowane 6a langu Yôrdane, tshe na ndoo dœ Yowane mbœrœ adœke tshe za batisimu fœ œne.

14 Yowane yi lima ndoe kœvwaratœ ye, yé á pa adœke: «Emœ dá li má adœke 6œ za batisimu fœ mœ, yé 6œ kpa na ga ndœ mœ adœke mœ za batisimu fœ 6œ a!»

15 Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Yindœ noe adœke œ mbœrcetœ ye ngøngønœ asœke ataa. Gbam-banœ nene, mara á li adœke a mbœrœ œrœ á sœ ndjii dœmœ.» Yé Yowane kœyindœ noe ye.

16 Manda kœgbœ batisimu noe Yisu, tshe wuta langu. Kolœ pe dœ lœndœnœ asœmœ, tshalafo kœrœ ga pa ye, tshe wu Ishitiri noe Ndjaba œ jeroœ ga pa ye bata mbepa.

17 Yé tshama to 6a lafo œ pa adœke: «Tsheneke asœke kœdœ Gbolo noe mœ á mœ yindœ ye waa, mœ za yanga noe mœ kœ ga ndœ ye.»

4

Djaboro wu lœsu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 1.12-13; Luk 4.1-13)

1 Manda noe, Ishitiri noe Ndjaba to Yisu na tœnœ ga lœ kpagagasho mbœrœ adœke djaboro wu lœsu ye.

2 Manda kœmbœrœ ɔlɔ zazu bisha œdœ butshœ zazu bisha ndœ kœyotshelœma, Yisu sœ lima dœ ogo.

3 Djaboro, ayi kœwu lœsu, na ndoo dœ she yé œ pa adœke: «Edœ 6œ kœdœ Gbolo noe Ndjaba, pa fœ badja asœke œ fatœ ye tœ mapa.»

4 Kashe Yisu gi adœke: «Endje sú 6a la Buku noe Ndjaba adœke: "Uzu œ sœ dœ soro kolœ mbœrœ

mapa nene, kashe dœ o'o kɔ á wuta lœ ama Ndjaba.”»

⁵ Dœ tœnœ ataa, djaboro na dœ she œrrr 6a lœ Yerusalemé á dœ ongbo á sœ yerœ, œ za she tɔ 6a pa kumu Tepelo,

⁶ á œ pa fœ she adœke: «Endœ 6œ kœdœ Gbolo noe Ndjaba, i dœ tœ zœ tshiri ga ati. Gbambanœ nene, endje sú 6a la buku noe Ndjaba adœke:

“Ndjaba œ za awa o'o fœ aandjelu noe ye mbœrœ 6œ,

endje za 6œ ga ati dœ kane endje

mbœrœ á 6œ kœzaza ada zœ tɔ badja nene.”»

⁷ Yé Yisu gi fœ she adœke: «Endje su ndje 6a la Buku noe Ndjaba adœke: “Wuwu lœsu Gbozu Ndjaba noe zœ nene.”»

⁸ Djaboro kpa o dœ she œrrr 6a tœ leta kumu ingiri kaga œ ma ogo gbozu tshapashœ djigi dœ atshœrœ, ndje dœ mokœnœ fœ she,

⁹ yé á pa fœ she adœke: «Mœ ko œrœnce asœke kɔ fœ 6œ œdœ 6œ kœgote ga utshu mœ mbœrœ kœdonga mœ.»

¹⁰ Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Gitœ zœ ga zœ, Satana! Gbambanœ nene, endje sú 6a la buku noe Ndjaba adœke: “Donga Gbozu Ndjaba noe zœ, yé œ za avwala kolœ fœ she tshebabale.”»

¹¹ Ndara tœ asœke, djaboro kœkatœ ye yé. Aandjelu kœgitœ endje ndoo dœ she, yé á kœtetœ koembœrœ akwa fœ she.

*Yisu tetœ kœmbœrœ akwa noe ye 6a lœ Galilayi
(Wu 6a tœ Mar 1.14-15; Luk 4.14-15)*

¹² Lœkœ á Yisu dji adœke endje za Yowane ayi kœza batisimu ga lœ kângâ, tshe kwatœ ye ga lœ Galilayi.

13 Tshe katœ Nazarete ti, œ na kœsœ 6a lœ Kapparnawumu, ongbo á sœ tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, 6a lœ ogo Zabulone œdœ pe 6a lœ Nefetali.

14 (E sce lima ataa mbœrœ adœke o'o á ayi koegbara o'o Isaya pa tœnœ, koembœrcetœ endje. Tshe pa o'onœ adœke:

15 «Ogo Zabulone œdœ Nefetali,
á sœ tœ awa kœro ga la egerœ ungu adanga, 6a
kele ungu Yordane,

ogo Galilayi á angbi azu sœ lœnœ asœmœ!

16 Azunœ á endje sœ lœ ubu osho asœmœ,
wu egerœ ingbisho!

Mbœrœ endjeneke á endje sœ lœ ubu osho nœ
kuzu,

ingbisho wuta ga pa endje!»

17 Pe dœ lœkœnœ asœmœ, Yisu tetœ kœyisœ œrœ
adœke: «'E yapa ɔtshɔ 'e, gbambancœ nene, Ogo
gbozu nœ tshalafo ndo ye!»

Yisu e ali ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 1.16-20; Luk 5.1-11)

18 Olœ bale, Yisu sœ lima kœna tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, yé œ wu aayazu bisha, Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro œdœ ayanœ dœ Andere á endje dœ lima aayi kœpara ageatshalangu. Endje sœ lima kœvwi gbanda 6a la egerœ ungu adanga.

19 Yisu pa fœ endje adœke: «'E na manda mœ,
mœ fa 'e tœ aayi kœpara azu.»

20 Pe kpœtœ œsœnœ, endje ka lima tœ gbanda
nœ endje ti yé œ na manda ye.

21 Tshe na lœ ingirinœ, œ kpa wu anga aayazu bisha, Ayakobo dœ ayanœ dœ Yowane, endje koedœ agbolo nœ Zebedayi. Endje sœ lima lœ agba nœ endje awa bale dœ aba endje dœ Zebedayi, yé œ sœ lima tœ kœguma gbanda nœ endje. Yisu e endje.

22 Pe kpœtœ œsœnœ, endje katœ agba œdœ aba endje ti, yé œ na manda ye.

Yisu yisœ œrœ yé œ she azu

23 Yisu ro djelœ ogo Galilayi djigi; tshe sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga para. Tshe sœ lima koemindœ ɔtshœ O'o nœ ogo gbozu yé œ sœ lima kœshe azu lœ kœba œdœ lœ gbakindi nœ endje kœ.

24 Upu nœ ye za lima ogo Siri djigi, yé endje sœ lima kœna dœ azu á endje sœ lima dœ tshelœ aka kœba kœ fœ she, azu á endje sœ dœ ekpe ishiri pa endje, dœ azu á endje sœ dœ kœba ɔkœ œdœ endjeneke á ada endje tshu. Yé Yisu she lima endje ye.

25 Ukpulu azu ndjoro na lima manda ye: Endje to lima 6a lœ Galilayi, 6a lœ ogonœ á endje e i'irinœ adœke tshalakpi ndjokpa* asœmœ, dœ azu Yerusalem ndje dœ ogo Yuda, œdœ endjeneke 6a lœ ogo á sœ 6a kele ungu Yordane.

5

Yisu yisœ œrœ 6a pa kaga (Wu 6a tœ Mar 3.13; Luk 6.12-13,20)

* **4:25** Tshalakpi ndjokpanœ koedœ ongbo ndjokpa á angbi azu sœ lima lœnœ.

¹ Lɔkɔ á Yisu wu ukpulu azu asœmœ, tshe ɔ ga pa kaga yé œ sœ ga ati. Ayambarœ nœ ye na ga indiri ye,

² yé á tshe tetœ kœyisœ œrœ fœ endje adœke:

Adja yanga

(*Wu ɓa tœ Luk 6.20-23*)

³ «Yanga nœ azu á endje sœ dœ lɔsu nœ oyo, gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafo kœdœ œnœ endje!

⁴ Yanga nœ azu á endje sœ tœ iki, gbambanœ nene, Ndjaba œ turu ngola endje!

⁵ Yanga nœ azu á endje sœ dœ lɔsu ziti, gbambanœ nene, endje gbɔ bala ogonœ á Ndjaba pa tœnœ!

⁶ Yanga nœ azu á endje sœ dœ adja ogo kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii, gbambanœ nene, Ndjaba œ to gbɔgbɔ kœmbœrœ tœnœ fœ endje!

⁷ Yanga nœ azu á endje wu oyo anga endje, gbambanœ nene, Ndjaba œ wu oyo endje!

⁸ Yanga nœ azu á lɔsu endje sœ yerœ, gbambanœ nene, endje wu bala Ndjaba!

⁹ Yanga nœ azu á endje sœ kœmbœrœ adœke kœsœ gee sœ ugurutœ azu,

gbambanœ nene, Ndjaba œ e endje agbolo nœ ye!

¹⁰ Yanga nœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje mbœrœ œneke á sœ ndjii; gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafo sœ mbœrœ endje!

¹¹ Yanga nœ 'e œ kœsœ adœke azu gu 'e, œ mbœrœ œrœ kanga fœ 'e yé œ pa tshelœ áká ekpe o'o kɔ ga tœ 'e mbœrœ upu nœ mœ.

12 'E mətœ 'e yé œ sœ dœ egerœ yanga; gbambanœ nene, œrœ tshangbanœ sœ kœkate 'e tœ egerœnœ 6a lafo. Kolœ dœ maranœ ataa, endje mbœrœ ndje lima œrœ kanga fœ aayi kœgbara o'o á endje sœ lima utshu 'e.»

Ingbiri œdœ Ingbiшо

(Wu 6a tœ Mar 9.50; Luk 14.34-35; 8.16; 11.33)

13 «E'e kœdœ ingbirí tshapasho. Kashe œ kœsœ adœke kœnga ingbirí ka lœnœ ye, endje kpa gi ga lœnœ koto o? Endje kpa li kœmbœrœ tœnœ dœ akwa bale nene. Endje za va e ga ushu, yé azu œ na pa nœ dœ ada endje.

14 «E'e kœdœ ingbiшо tshapasho. Ongbo á sœ 6a pa kaga, œ li kœzatœ ye yiwa tœnœ nene.

15 Endje tata owo ga tœ miinda mbœrœ kœza ga tshakudu losú nene. Kashe endje za 6a pa gbarœ kœza miinda ga panœ yekane á kœtshi pa azu kœ á endje sœ lœ anda.

16 Awa bale ndje, œ li adœke ingbiшо nœ 'e tshi 6a utshu azu mboerœ adœke endje wu ɔtshœrœ á 'e sœ kœmbœrœ tœnœ, yeka á kœdonga Aba 'e á tshe sœ 6a lafo.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ awa akwa

17 «'E gbegbe adœke mœ na kœwo awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o nene. Mœ nana kœwo tœnœ œ wo nene, kashe mœ na adœke œneke á endje pa kœmbœrœtœ endje.

18 Mœ mindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke: 'Bata œndœ tshalafo dœ pe tshapasho sœpe kœdi tœnœ, tshakanea a'eara uwu mbeti œneke á endje sú ala buku nœ awa akwa œ 'i nene œrrr ga tœ adœke œrœ kœ mbœrœtœ ye yekane.

19 Mbærœ tœnœ ataa, œdœ uzu kœvwaratœ ye kœlisœ anga awa o'o teasho lœ awa akwanœ asœke yé á sœ kœyisœ noe fœ anga azu adœke endje mbærœ ndje awa bale, uzunœ asœmœ œ doe bala aya uzu 6a lœ Ogo gbozu noe tshalafo. Kashe uzu á tshe lisœ awa akwanœ yé á yisœ noe fœ anga azu adœke endje lisœ noe, uzunœ asœmœ œ doe bala egerœ uzu 6a lœ Ogo gbozu noe tshalafo.

20 Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, œdœ 'e kœsœsœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii kœropa œnœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ Afarisayi nene, 'e li kœli ga lœ Ogo gbozu noe tshalafo nene.»

*Kœyisœrœ tœ upu noe ókó
(Wu 6a tœ Mar 11.25; Luk 12.57-59)*

21 «'E dji adœke endje pa lima fœ aata azœ adœke: “Bœ wo uzu nene. Uzu kœ á tshe wo yanganœ, œ li adœke endje na doe she ga utshu aayi kœwa ngbanga.”»

22 Yé œmœ, mœ mindœ noe fœ 'e adœke: «Uzu kœ á tshe kœsœ doe ókó ga tœ ayanœ, œ li adœke endje na doe she 6a utshu aayi kœwa ngbanga. Uzu á tshe kœgu ayanœ adœke: “Wusœrœ wu”, œ li adœke endje na doe she 6a lœ anda kœwa ngbanga noe azu noe Ndjaba*. Uzu á tshe kœgu ayanœ adœke: “Iyi sœ lœ kumu zœ!” œ li adœke endje vwi she ga lœ lifelo.»

23 Edœ 6œ kœna kœkatœ makabo noe zœ ga pa ndaba fœ Ndjaba, á 6œ gbetshelœ zœ 6a zœ adœke aya zœ sœ doe o'o ga tœ zœ,

* **5:22** Ukpulu aayi kœwa ngbanga noe azu noe Ndjaba dá Ayuda e lima tœnœ Sanedre

24 katœ makabo nœ zœ ti kpoetœmœ, 6a utshu ndabancœ yé œ na utshunœ œ guma tshagurutœ zœ dœ aya zœ, yeka á kœna kœkatœ makabonœ fœ Ndjaba.

25 «Edœ 6œ kœsœ dœ upu dœ yanga zœ, pa awwara katsha adœke 6œ djitœ zœ dœ she damba á 'e sœpe tœ ala awa. Edœ 6œ koembœmbœrœ ataa nene, tshe za 6œ ga utshu ayi kœwa ngbanga, ayi kœwa ngbanga œ za 6œ fœ aprusu, yé aprusunœ œ za 6œ vwi ga lœ kângâ.

26 Mœ mindœ nœ fœ 6œ dœ adjapu adœke, œdœ endje kœvwi 6œ ga lœ kângâ, œrrr 6œ ko ngendja á endje dî fœ 6œ para kœkœ yekane á wuta.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœpara awo uzu

27 «'E dji o'o á endje pa lima adœke: "Bœ para awo uzu nene."

28 Yé œmœ, mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: uzu kœ á tshe kœsœ kœtondœ awo yangancœ dœ ala nœ kœyindœsho, tshe para she ye dœmœ.

29 Yé œdœ 6œ kœsœ kœli ga lœ ekperœ mangba ala zœ á sœ ga tœ kuni zœ, œ li adœke 6œ vwata œ za vwi'i lœ ingirinœ tœ zœ. Gbambancœ nene, œ sœ dœ ɔtshœnœ mbœrœ 6œ adœke anga œrœ kote zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga lœ lifelo.

30 Edœ 6œ kœsœ kœli ga lœ ekperœ mangba kuni zœ, œ li adœke 6œ de œ za vwi'i lœ ingirinœ tœ zœ. Gbambancœ nene, œ sœ dœ ɔtshœnœ mbœrœ 6œ adœke anga tshakala kane zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga lœ lifelo.»

*Kœyisœrœ tœ upu nœ kœkurutshelœ totœ
(Wu 6a tœ Mat 19.9; Mar 10.11-12; Luk 16.18)*

31 «Endje kpa pa lima adœke: “Œdœ uzu kœkatœ awonœ ti, œ li adœke tshe za mbeti kœkurutshelœ totœ fœ she.”

32 Yé œmœ, mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: Uzu kœ á tshe katœ awonœ ti mbœrœ á tshe mbœrœ angba budu tshakane ye nene, tshe vwa yashenœ asœmœ ndœ kœmbœrcœ angba budu. Yé uzu kœ á tshe to yashe á akœnœ katœ ye ti, tshe mbœrœ ndœ angba budu dœ yashenœ asœmœ.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœwa igi

33 «'E kpa dji o'o á endje pa lima fœ aata azœ. Endje pa lima adœke: “Wawa igi zœ ndœ wala nene, kashe mbœrœ œrœ á bœ wa igi zœ 6a utshu Gbozu Ndjaba tœ upuncœ.”

34 Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e wawa igi 'e bale nene. 'E wawa dœ i'iri tshalafo nene; gbambanœ nene, œtœnœ koedœ osho kœsœ á Ndjaba œ ko ada ye ga tœnœ. 'E wawa igi 'e dœ i'iri Yerusalemœ nene; gbambanœ nene, œtœnœ koedœ ongbo nœ egerœ Gbozugo.

36 Adja wawa igi zœ bale dœ kumu zœ nene; gbambanœ nene, bœ li kœmbœrcœ adœke anga sukumu zœ bale wuta tœ imbinœ too tœ ubunœ nene.

37 Pa kolœnœ “Œ” œ koedœ “Œ”, yé “œœ” œ koedœ “œœ”. Œneke kœ á bœ kpa ko ga pa nœ asœmœ, œ to 6a ndœ Satana.»

*Kœyisœrœ tœ upu nœ kœgi ekperœ mangba ekperœ
(Wu ɓa tœ Luk 6.29-30)*

38 «'E dji œneke á endje pa lima adœke: "Uzu kœsu ala zœ, ɓœ su ndje ala ye; yé uzu kœkœ iji zœ, ɓœ kœ ndje iji ye."

39 Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e gigi ekperœ fœ uzu á tshe mbœrœ ekperœ fœ 'e nene. Ȼedœ uzu kœda baga zœ ga tœ kuni, fa œnœ gele fœ she yé tshe kpa da ndje.

40 Ȼedœ uzu kœtœ meza pa zœ fœ ayi kœwa ngbanga adœke œne za lœba okoro nœ zœ tœ zœ ye, ka ndje tœ yøgbødø lœba nœ zœ ti fœ she yé tshe za ndje.

41 Ȼedœ uzu kœza ɓœ dœ ɔgbœ adœke ɓœ za gbarœ œ gi dœ œne mangba uwu ada kutu bale, za gbarœnœ œ gi dœ she mangba uwu ada kutu bisha.

42 To œrœ fœ uzu á tshe esho ndœ œrœ tœ zœ. Ȼedœ uzu kœ'esho ndœ kuda ɓa ndœ zœ, vwavwaratœ zœ tœ kœza fœ she nene.»

*Kœsœ dœ kœyindœsho ga ndœ ayingba
(Wu ɓa tœ Luk 6.27-28,32-36)*

43 «'E dji œneke á endje pa lima adœke: "Yindœ yanga zœ yé œ yiangba yingba zœ."

44 Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e yindœ ayingba 'e, yé œ za avwala fœ Ndjaba mbœrœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e,

45 yeka á 'e koewuta agbolo nœ Aba 'e á tshe sœ ɓa lafo. Gbambancœ nene, tshe sœ kœmbœrœ adœke ɔlo nœ ye tœ ga pa aayi kœmbœrœ ekperœ dœ aayi kœmbœrœ ɔtshœrœ. Tshe sœ kœmbœrœ

ndje adœke yavuru ni ga pa azu á endje sœ ndjii
dœ azu á endje sœsœ ndjii nene.

46 Gbambanœ nene, œdœ 'e kœyi kolœ ndœ azu
á endje yindœ 'e, œrœ tshangbanœ á 'e gbœ kœdœ
gadœ? Aayi kœko ngendja lapo mbœmbœrœ ndje
dœ tœ endje atamœ nene a?

47 Ædœ 'e kœsœ kœbala kolœ aaya 'e, 'e gbe
adœke 'e mbœrœ egerœ œrœ a? Azu á endje
wuwusœ Ndjaba nene mbœmbœrœ ndje atamœ
nene a?

48 Ataa, Aba 'e 6a lafo sœ yerœ, e'e ndje 'e sœ 6ata
she.»

6

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœto œrœ fœ aayi oyo

1 «Ala 'e gbœ tœ mara á 'e sœ kœmbœrœ dœ
akwa nœ Ndjaba tœ ala azu kane. 'E mbœmbœrœ
œtshœrœ á Ndjaba yindœ nœ kolœ adœke azu wu
'e nene. Ædœ 'e kœmbœrœ ataa, 'e gbœ œrœ
tshangba nœ 6a ndœ Aba 'e á tshe sœ 6a lafo
asœmœ nene.

2 Ataa, lœkœ á 6œ kœto œrœ fœ aayi oyo, 6ibi dœ
itshi adœke ala azu kœ sœ ga tœ zœ nene, 6ata
á awulapatshœ mbœrœ 6a lœ Sinagoga œdœ
6a tœ ala awa. Endje sœ kœmbœrœ ataa adœke
azu donga œne. Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e
adœke: Endje gbœ œrœ tshangba œnœ endje ye.

3 Kashe œ6œ, œdœ 6œ kœto œrœ fœ aayi oyo,
mbœmbœrœ adœke gele zœ wusœ œneke á kuni
zœ mbœrœ nene.

4 Ataa, œ li adœke œrcœnœ á 6œ to asœmœ sœpe
lœ ubunœ. Yé Aba zœ á tshe wu œrœ á mbœrœtœ
endje lœ ubunœ, œ gi œrœ tshangbanœ fœ 6œ.»

*Kœyisœrœ tœ upu nœ kœza awwala
(Wu 6a tœ Luk 11.2-4)*

5 «Edœ 'e kœsœ kœza awwala fœ Ndjaba, 'e sœsœ 6ata awulapatshœ nene. Endje yindœ nœ adœke œne li 6a lœ Sinagoga too œne wuta 6a lœ shangbeda awa, œ ka dœ ada œne yeka á kœza awwala adœke azu kœwœ œne. Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke: Endje gbo œrœ tshangba œnœ endje ye.

6 Kashe œbœ, œdœ 6œ kœyindœ kœza awwala, li ga lœ gbashœ nœ zœ œ tshu manda ga tœnœ, yé œ za awwala fœ Aba zœ á tshe sœ 6a zœ 6a tœ osho á sœ lœ ubunœ. Yé Aba zœ á tshe wusœ œrœ kœwœ œlœ ubunœ, œ gi œrœ tshangba nœ fœ 6œ.»

7 «Edœ 'e kœsœ kœza awwala, 'e papa o'o œrrr 6ata azu á endje wuwusœ Ndjaba nene œ pa. Endje sœ kœgbe adœke œdœ œne kœpa o'o œrrr dá Ndjaba œ dji œne dœ ɔtshœnce.

8 'E mbœmbœrœ 6ata endje nene; gbambanœ nene, Aba 'e wusœ œneke á 'e sœ dœ ogonœ utshunœ adœke 'e yu she tœnœ.

9 'E wu mara á li adœke 'e za dœ awwala:
“Aba 'a á 6œ sœ 6a lafo,
kaka azu kœwœ nœ adœke i'iri zœ sœ yerœ.

10 Kaka Ogo gbozu nœ zœ na,
kaka gbetshelœ nœ zœ mbœrœtœ endje 6a pa ɔshœ 6ata á mbœrœtœ endje 6a lafo.

11 To rœgo á li adœke 'a zi kpeshike fœ 'a.

12 Djerœndœ ekperœ nœ 'a,
6ata 'a djerœ ndje ndœ ekperœ nœ endjeneke á endje mbœrœ fœ 'a.

13 Yé kakatœ 'a ti adœke 'a li ga lœ kœwœ lœsu nene,
kashe vwara 'a lœ ekperœ.

[Gbambancœ nene, œbœ kœdœ Gbozu, á bœ sœ dœ gbɔgbɔ œdœ mokɔ waa dœ waa. Ame.]”

¹⁴ «Yé œdœ 'e kœdjercendœ ekperœ nœ azu, Aba 'e á tshe sœ ɓa lafo œ djeroœ ndje ndœ ekperœ nœ 'e.

¹⁵ Kashe œdœ 'e kœdjerdjerœndœ ekperœ nœ azu nene, Aba 'e œ djeroœndœ ekperœ nœ 'e á 'e mbœrœ bale nene.»

Kœyisoerœ tœ upu nœ kœyotshelœma

¹⁶ «Lɔkɔ á 'e kœsœ kœyotshelœma 'e, 'e sœsœ dœ oyo bata á awulapatshɔ œ mbœrœ nene. Endje sœ kœndi tshatshu endje dœ mara adœke azu kɔ wusœ nœ adœke œne sœ kœyotshelœma œne. Mœ mindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke: Endje gbɔ œrœ tshangba œnœ endje ye.

¹⁷ Kashe œbœ, œdœ bœ kœsœ kœyotshelœma zœ, djutɔ tshatshu zœ, yé œ da kada,

¹⁸ mbœrœ azu kœwuwusœ nœ adœke bœ sœ kœyotshelœma zœ nene. Kashe kolœ Aba zœ á tshe sœ ɓa zœ lœ ubuncœ, œshe dá wusœ nœ. (Edœ bœ koembœrœ ataa, Aba zœ á tshe wu œrœ á sœ lœ ubuncœ asœmœ, œ to œrœ tshangbanœ fœ bœ.)»

Kœyisoerœ tœ upu nœ kœgbœrœ ɓa lafo

(Wu ɓa tœ Luk 12.33-34)

¹⁹ «'E ngbɔngbœba kœgbœrœ tshapashɔ asœke nene. Gbambancœ nene, ɓa zœ akɔkɔ œ zi, ngbandji œ ndi kotenœ yé aayi angba œ kavwa manda œ ziangba nœ ye.

²⁰ Kashe 'e ngbœba kœgbœrœ ɓa lafo. Gbambancœ nene, ɓa zœ œdœ akɔkɔ œ zi nene, œdœ ngbandji œ ndi nene, yé aayi angba gugu ndje tœ kœkavwa manda á kœzi angbanœ nene.

21 Gbambanœ nene, osho á kœgbœrœ noe zœ sœ tœnœ, lœsu zœ œ sœ ndje kpœtœmœ.»

*Miinda noe undu uzu
(Wu ba tœ Luk 11.34-36)*

22 «Ala uzu kœdœ miinda noe undu ye. Ædœ ala zœ kœsœ dœ ɔtshœnœ, undu zœ djigi œ sœ lœ ingbisho.

23 Kashe œdœ ala zœ kœsœ dœ koña, undu zœ djigi œ sœ lœ ubu osho. Ataa, œdœ ingbisho á sœ lœ zœ kœdœ ubu osho, ubu oshonœ asœmœ kpa sœ nari!»

*Ndjaba too ngendja
(Wu ba tœ Luk 16.13; 12.22-23)*

24 «Uzu bale lili kœmbœrœ akwa fœ agbozu bisha nene. Gbambanœ nene, œdœ tshe kœyiangba anga bale, tshe yindœ udu anga. Tshe kœzatœ ye fœ anga bale, tshe titœ ye tœ udu anga. 'E lili kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba yé œ kpa za ndje tœ 'e fœ ngendja nene.»

*A za lœsu azœ djigi fœ Ndjaba
(Wu ba tœ Luk 12.22-31)*

25 «'E wu ádâncœ á mœ mindœ noe fœ 'e adœke: 'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu noe kœzirœ œdœ koendjorœ á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ soro 'e nene, too kœgbe dœ lœba á 'e yindœ kœverœ ga tœ kote 'e nene. Soro uzu roropa kœzirœ nene a? Yé undu uzu roropa lœba nene a?

26 'E tondœ ayanu kane. Endje lulu ngwarœ nene, œ kœkœ ndje œrœ nene yé œ gugu dœ kogba kœgumasœ rœgo ga lœnce nene, kashe Aba 'e á tshe sœ 6a lafo sœ kœto kœzirœ fœ endje. 'E roropa endje nene a?

27 Ⓛeđe ugurutœ 'e, lœ kœgbetshelœ ye, dá li kœza anga olo bale ga pa olo soro ye a?

28 «Yé mbœrœ gade á 'e sœ kœza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ lœba a? 'E wu mara á ndœkœ leyœ œ wuta doe tœnœ 6a lœ kindi kane: Ⓛe sœ kœmbœrœ akwa nene, œ sœ ndje kœsu lœba nene.

29 Kashe mœ pa fœ 'e adœke, Salomo á tshe dœ lima ayi kœgbœrœ waa, veverœ lima lœba bale 6ata anga ndœkœ leyœnœ asœke nene.

30 Ndjaba dá verœ lœba kpeshike ga tœ gusu á sœ lœ kindi yé 6a mbatsha owo œ ju. Ⓛedœ Ndjaba kœmbœrœ ataa ga tœ a'eara œyœ, tshe lili kœko lœba fœ 'e kœropa nœ nene a? E'e kœdœ azu á kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho!

31 'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ kœyutœ 'e nene adœke: “A zi gade? 'A ndjo gade? 'A verœ lœba gade?”

32 Azu á endje wuwusœ Ndjaba nene dá para œrœnœ asœmœ kœ. Kashe Aba 'e á tshe sœ 6a lafo wusœ nœ adœke 'e gbe dœ tœnœ kœ.

33 'E para utshuncœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, œdœ œrœ á sœ ndjii 6a utshu Ndjaba, yé udu œrœ kœkœ, Ndjaba œ to fœ 'e.

34 Ataa, 'e zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ œrœ á mbœrœtœ endje 6a mbatsha nene. Tshambatsha sœ ndje dœ upu nœ ye. Olo bale dœ bale sœ dœ o'o nœ ye.»

7

*'E wawa ngbanga pa anga 'e nene
(Wu 6a tœ Luk 6.37-38,41-42)*

1 «'E wawa ngbanga pa uzu bale nene, mbœrœ á Ndjaba kœwawa ndje ngbanga pa 'e nene.

² Gbambanœ nene, Ndjaba œ wa ngbanga pa 'e 6ata á 'e wa ga pa anga 'e. Adja mara œrœ á 'e li dœ anga 'e dá tshe li ndje dœ 'e.

³ Mbœrœ gade á 6œ sœ kœtondœ oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ yé á gbegbe dœ maßaya á sœ lœ ala zœ nene a?

⁴ Koto á 6œ pa fœ aya zœ adœke: “Kaka mœ tshakawwa oforo ebe á sœ lœ ala zœ”, andaa maßaya sœ lœ œnœ zœ a?

⁵ Wulapatshœ, tshakawwa maßaya á sœ lœ ala zœ ascœmœ utshunœ œ wu osho ngbi yeka á kœtshakawwa oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ.

⁶ «'E toto œrœ neke á sœ yerœ fœ ayavoro nene. Õedœ 'e kœmbœrœ ataa, endje fatshelœtœ endje tœ 'e œ lo 'e. 'E koko agbœ œrœ tshelœ ïgi nœ 'e va fœ akœso nene kparawa adœke endje kœzurutshelœ nœ nene.»

*'E kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e ye
(Wu 6a tœ Luk 11.9-13)*

⁷ «'E kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e ye; 'e kœpara œrœ, 'e gbœ ye; 'e kœnge manda, endje kœrœ fœ 'e ye.

⁸ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe yœndœ œrœ, endje to fœ she; tsheneke á tshe para œrœ, tshe gbœ; yé tsheneke á tshe nge manda, endje kœrœ fœ she.

⁹ (Edœ ugurutœ 'e dá za badja fœ gbolo nœ ye œdœ tshe kœyœndœ kœzirœ a?)

¹⁰ Too œdœ tshe kœyu she ndœ ageatshalangu, tshe za yakoro fœ she a?

¹¹ Ataa, œdœ 'e á 'e dœ akpe azu, 'e wusœ kœto ɔtshœrœ fœ agbolo nœ 'e, yekane Aba 'e á tshe sœ 6a lafo kœtoto ɔtshœrœ fœ endjeneke á endje yœndœ nœ 6a ndœ ye nene a?

12 «'E mbœrœ fœ anga 'e ɓata œneke á 'e yindœ noe adœke endje mbœrœ fœ 'e. Asœ kœdœ œneke á awa akwa oedœ aayi kœgbara o'o noe Ndjaba yisœ noe.»

*Awa bisha
(Wu ɓa tœ Luk 13.23-24)*

13 «'E li tœ aya manda. Gbambancœ nene, manda kœro ga ndœ kuzu sœ tœ egerœnœ, awa kœ li ga zœ sœ ndje ngbi yé azu á endje ro tœnœ lœ ndjoro.

14 Kashe manda noe solo á ka nene sœ teasho, awa á ro ga zœ mi dœ gusu yé azu kœro tœnœ mimi.»

*Aayi kœgbara o'o noe wala
(Wu ɓa tœ Mat 12.33; Luk 6.43-44)*

15 «'E sœ dœ gbœdjela tœ aayi kœgbara o'o noe wala. Gbambancœ nene, endje sœ kœna ga ndœ 'e ɓata apata kashe lœsu endje sœ ɓata lœsu amuru á endje wo osho.

16 'E wusœ endje mbœrœ akwa tshelœ endje. Gbambancœ nene, endje kœkœ ɔtshœ leyœ ɓa tœ ekpe ɔyœ nene, endje kœkœ ndje ele fige ɓa tœ batima nene.

17 ɔtshœ ɔyœ kœsœ kœzu ɔtshœ elencœ, yé ɔyœ á sœ dœ kœba sœ kœzu ndje elenœ tœ ekpencœ.

18 ɔtshœ ɔyœ lili kœzu elencœ tœ ekpenœ nene, yeka ɔyœ á sœ dœ kœba œ zu ndje ɔtshœ elencœ nene.

19 ɔyœ kœsœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo.

20 Ataa, 'e wusœ aayi kœgbara o'o noe wala mbœrœ akwa tshelœ endje.»

*Kœwusœ adja ayambarœ
(Wu ɓa tœ Luk 6.46; 13.25-27)*

21 «Œ doédœ uzu kɔ á tshe e mœ adœke: “Gbozu, Gbozu”, dá li ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafo nene, kashe kolœ endjeneke á endje sœ köembœrœ œrœ á Aba mœ á tshe sœ ɓa lafo yindœ nœ, dá li ga zœ.

22 Doe lœkœnœ asœmœ, azu ndjoro œ pa bala adœke: “Gbozu, Gbozu”, 'a gbara lima o'o doe i'iri zœ; 'a gɔrɔ lima ekpe ishirì doe i'iri zœ; 'a mbœrœ lima afá ndjoro doe i'iri zœ!

23 Yé mœ pa bala ngbî fœ endje adœke: “Mœ wuwusœ 'e bale nene, e'e dœ aayi köembœrœ ekperœ, 'e gitœ 'e tœ ala mœ!”»

*Anda bisha
(Wu ɓa tœ Luk 6.47-49)*

24 Yisu kpa pa adœke: «Uzu kɔ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnœ asœke yé á za ga tœ akwa, tshe sœ ɓata uzu nœ kœwusœrœ á tshe mœ anda nœ ye ga pa badja.

25 Yavuru ni, ungu sú yé egerœ yugu na œ za kpikpikpi, kashe andanœ tete nene. Gbambanœ nene, endje mœ lima kiti andanœ ga pa badja.

26 Kashe uzu kɔ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnœ asœke yé á kœzaza ga tœ akwa nene, tshe sœ ɓata ayi iindi á tshe mœ anda nœ ye ga pa mindu.

27 Yavuru ni, ungu sú, egerœ yugu na œ za andanœ yé œ kawwa 'uru ga ati.»

*Tshagbozu nœ Yisu
(Wu ɓa tœ Mar 1.22; Luk 4.32)*

28 Lœkœ á Yisu yi lima sœ œrcœnœ á ka, azu kɔ ka lima tœ ama ndje ti ɔsœ tœ mara kœyisœrœ nœ ye.

29 Gbambanœ nene, tshe yiyyi lima sœ œrœ ɓata aayi kœyisœ awa akwa nœ endje nene, kashe tshe yi lima sœ nœ ɓata uzu á tshe sœ doe tshagbozu.

8

*Yisu she anga ayi boroma bale
(Wu ba tœ Mar 1.40-45; Luk 5.12-16)*

¹ Yisu sœ lima kœtara kaga gu tœnœ yé ukpulu azu sœ koena manda ye.

² Yé anga ayi boroma bale gitœ ye ndoo dœ she œ gote ga utshu ye, œ pa adœke: «Gbozu, œdœ 6œ kœyindœ nœ, 6œ mbœrœ adœke mœ wuta yerœ.»

³ Yisu yi kane ye, œ goro she yé œ pa adœke: «Mœ yindœ nœ adœke 6œ wuta yerœ ye.» Petœ œsœnœ, tshe wuta yerœ lœ boroma nœ ye.

⁴ Yé Yisu kœpa fœ she adœke: «Mesho! Papandœ noe fœ uzu bale nene. Kashe gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba yé œ to tokóró bata á Moyize pa lima ndœ nœ, mbœrœ kœma fœ azu kœ adœke 6œ wuta yerœ ye.»

*Yisu she ayi akwa nœ gbozu tshapa aturugu
(Wu ba tœ Luk 7.1-10; Yow 4.43-54)*

⁵ Lökœ á Yisu sœ lima kœli ga loe Kaparnawumu, anga gbozu tshapa aturugu tshelœ Roma na ndoo doe she œ ki fœ she

⁶ adœke: «Gbozu, ayi akwa nœ mœ lo 6a sœnda, ada ye tshu tshakudu ye yé tshe sœ kœwu oyo tœpanœ kpuru.»

⁷ Yisu pa fœ she adœke: «A gu dœ mœ she she.»

⁸ Kashe gbozu tshapa aturugunœ gi adœke: «Gbozu, mœ sœsœ bata azu á 6œ li anda nœ endje nene. œdœ 6œ kœyindœ nœ, pa kolœ o'o bale, ayi akwa nœ mœ œ she ye.»

⁹ Gbambancœ nene, œmœ ndje, mœ sœ dœ agbozu tshapa mœ yé mœ dœ ndje gbozu tshapa aturugu. œdœ mœ kœpa fœ anga bale adœke:

“Na”, ngbewo tshe na. Ædœ mœ kpa kœpa fœ anga adœke: “Na ga mœ”, ngbewo tshe na ga ndœ mœ. Yé œdœ mœ kœpa fœ anga ayi akwa nœ mœ adœke “mbœrœ œneke”, ngbewo tshe mbœrœ.»

10 Lœkœ á yisu dji o'o á gbozu tshapa aturugu sœmœ pa, tshe katœ ama ye ti œsœ œ pa fœ azu á endje sœ lima koena manda ye adœke: «Mœ sœ koemindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke, mœ gbœgbœ anga mara kœyindœrœ asœke ndœ anga uzu bale lœ Israyele nene.

11 Mœ sœ kœpa ndje fœ 'e adœke, azu ndjoro œ to 6a tœ osho á œlœ œ wuta tœnœ œdœ 6a tœ osho á œlœ œ li tœnœ, yé œ gbœ osho kœsœ 6a pa ndaba 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafo awa bale dœ Abrayamo, dœ Izaka œdœ pe Yakobo.

12 Kashe endjeneke á li ma lima adœke endje koeli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, endje vwi endje ga lœ ubu osho 6a shu. Yé 6a zœ, endje ki œ zi tshelœ daji endje.»

13 Yé Yisu kœpa fœ gbozu tshapa aturugunœ adœke: «Gu ga ndœ zœ, Ndjaba mbœrœ œneke á bœ yœndœ nœ liaka kœyindœrœ nœ zœ ye.» Yé kolœ dœ ada œlœnœ ascemœ, ayi akwa nœ gbozu tshapa aturugu she ye.

*Yisu she aayi ko&ba ndjoro
(Wu 6a tœ Mar 1.29-34; Luk 4.38-41)*

14 Manda nœ, Yisu na 6a lœ anda nœ Petro, œ gbœ ayi mbeyancœ, tshe lo ga ati dœ ko&ba biwa.

15 Tshe za kane ye, yé ko&ba biwancœ katœ ye yé. Ayi mbeya Petro áafo œ tetœ kœmbœrœ akwa fœ Yisu.

16 Dœ lœndœ á œlœ li, endje na dœ azu ndjoro á ekpe išhirœ sœ pa endje fœ Yisu. Tshe gœrœ ekpe

ishiri pa azunœ asœmœ dœ o'o ama ye, yé œ she ndje anga aayi koba kɔ.

¹⁷ Tshe mbœrœ lima ataa mbœrœ o'onœ á Isaya ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba pa lima kœmbœrœtœ endje. Tshe pa lima adœke: «Œshe dá ko gbakindi nœ azœ yé á ko koba nœ azœ ga pa ye.»

*Azu á endje gbe kœna manda Yisu
(Wu 6a tœ Luk 9.57-62)*

¹⁸ Lökɔ á Yisu wu ukpulu azu á endje ndivwiri lima she, tshe za o'o fœ ayambarœ nœ ye adœke œne zu 6a itshi egerœ ungu adanga.

¹⁹ Anga ayi kœyisœ awa akwa gitœ ye ndoo œ pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ na manda zœ tœ osho kɔ á bœ na tœnœ.»

²⁰ Yisu gi fœ she adœke: «Angbangewo sœ dœ anda nœ endje 6a lœ ɔshɔ, yé ayanu sœ ndje dœ koma endje 6a lafo, kashe Gbolo nœ uzu gugu dœ osho kœlo tœnœ nene.»

²¹ Anga yambarœ nœ Yisu bale pa fœ she adœke: «Gbozu, za awa fœ mœ, mœ na œ shi aba mœ utshuncœ yekane.»

²² Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Na manda mœ, yé œ katœ akuzu endje shi akuzu nœ endje.»

*Yisu rd yugu
(Wu 6a tœ Mar 4.35-41; Luk 8.22-25)*

²³ Yisu ɔ ga lœ agba yé ayambarœ nœ ye ro awa bale dœ she.

²⁴ Ngbangi atake, ndavuru yugu za gu tœnœ kpikpikpí pa egerœ ungu adanga, lokonœ na yé ungu yi lima kœtu ga lœ agba. Kashe Yisu lo lima œnœ ye yé.

²⁵ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ she, á jo she lœolo dœ kœpa dœ ɔgbœ adœke: «Gbozu, she azœ kane! A tshu ke a!»

²⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e sœ doe awaa? Kœyindœrœ noe 'e sœ teasho! Yé tshe kœaafœ á kœra yugu œdœ egerœ ungu adanganœ, osho kœyi tá.» ²⁷ Azu kœkœ kœtœ œsœnœ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Uzunœ asœke kœdœ de? Tshe sœ kœpa o'o fœ yugu œdœ fœ ungu yé œ sœ kœdji o'o ama ye!»

*Yisu she azu bisha á ekpe iširí sœ pa endje
(Wu ɓa tœ Mar 5.1-20; Luk 8.26-39)*

²⁸ Lœkœ á Yisu yi kumu ye ɓa atshi egerœ ungu adanga, ɓa lœ ogo noe Agadaraye, azu bisha á ekpe iširí sœ pa endje to ɓa pa udu yé œ na gu tœnœ ga ndœ ye. Endje nga lima waa dœ mara adœkeuzu bale œ li kœsœ dœ awanœ asœmœ nene.

²⁹ Endje tetœ kœta rawa adœke: «Yisu Gbolo noe Ndjaba, ɓœ yindœ kœmbœrœ œrœ gade tœ 'a a? Bœ na ɓa ke kœgaga kumu 'a a? Olo noe 'a lili damba nene.»

³⁰ Andaa egerœ ukpulu akœso sœ lima kœpara kœzirœ ndoo kpœmœ.

³¹ Aekpe iširinœ di tshelœma endje fœ Yisu adœke: «Edœ ɓœ kœyindœ kœgœrœ 'a, vwa 'a, 'a li ga lœ ukpulu akœso asœ.»

³² Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na zœ!» Endje wuta lœ azu asœmœ yé œ na œ li ga lœ akœso. Ngbewo akœso sœmœ ndjoro to ɓa pa kaga 'uru 'uru 'uru dœ ɔrœ tra tœnœ œrrr ga la egerœ ungu adanga, yé œ nduru kœ ye.

³³ Azu á endje sœ lima kœgbœndœ akœsonœ kpa ye. Endje kpagu ɓa lœ ongbo œ mindœ œrœ kœ

á mbœrœtœ endje ga tœ azu sœmœ bisha á ekpe iširí sœ pa endje fœ azu.

³⁴ Yé azu tshelœ ongbonœ para kœkœ wuta kœgbœtœ endje dœ Yisu. Lœkœ á endje wu she, endje kœfœ she adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye.

9

Yisu sheuzu á ada ye tshu

(Wu 6a tœ Mar 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Yisu ḡa lœ agba, œ zu egerœ ungu adanga yé œ gu ga lœ ongbo nœ ye.

² Endje za anga uzu á ada ye tshu, á tshe lo ga pa kelekpa, na tœnœ fœ she. Lœkœ á Yisu wu kœyindœrœ nœ azunœ asœmœ, tshe pa fœ uzunœ á ada ye tshu adœke: «Sœ dœ gbøgbø, gbolo nœ mœ! Mœ djeroendœ ekperœ nœ zœ ye!»

³ Koedji atamœ, anga aayi kœyisœ awa akwa tetœ kœpa ugurutœ endje dœ tœ endje adœke: «Uzu asœke sœ kœgu œsœ Ndjaba!»

⁴ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje yé œ pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e sœ dœ ekpe gbetshelœ tœ lœsu 'e ata a?

⁵ Edœ mœ kœpa adœke: «Mœ djeroendœ ekperœ nœ zœ», too mœ kœpa ndje adœke: «Aalafo œ na ana», o'o neketa dœ dœ œgbo o'o a?

⁶ Kashe mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ nœ adœke: Gbolo nœ uzu sœ dœ gbøgbø pa œshœ tœ koedjerœndœ ekperœ.» Manda nœ, tshe kœpa fœ uzu á ada ye tshu asœmœ adœke: «Aalafo, za kelekpa nœ zœ yé œ gu ga ndœ zœ!»

⁷ Uzunœ asœmœ kœalafo á kœgu ga lœ anda nœ ye.

8 Lökə á ukpulu azu wu ataa, awa litœ endje yé endje tetœ kœdonga Ndjaba tœ mara gbogbə neke á tshe to fœ azu.

*Yisu e Matie
(Wu ɓa tœ Mar 2.13-17; Luk 5.27-32)*

9 Yisu katœ tshakpœmœ ti yé œ tetœ kœro tœnœ, ngbewo œ wu angauzu a i'iri ye kœdœ Matie á tshe sœ ga ati ɓa lœ anda kœko ngendja lapo. Tshe pa fœ she adœke: «Na manda mœ!» Matie áalafo yé œ na manda ye.

10 Manda nœ, Yisu sœ lima kœzirœ ɓa scenda nœ Matie. Aayi kœko ngendja lapo ndjoro dœ pe azu koembœrœ ekperœ sœ lima kœzi œrœ awa bale dœ she œdœ ayambarœ nœ ye.

11 Afarisayi wu lima ataa œ yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gadœ á ayi kœyisœrœ nœ 'e œ zi œrœ tœ œsœnœ bale dœ aayi kœko ngendja lapo œdœ dœ azu koembœrœ ekperœ a?»

12 Yisu dji endje yé œ pa adœke: «Uzu á tshelœ ɔkə ye sœ yerœ gbegbe dœ monganga nene, kashe aayi koba dá gbe dœ she.

13 'E gu œ para ádá o'o á endje sú ɓa la buku nœ Ndjaba adœke: "E sœ dœ lœsu nœ kœwu oyo ga ndœ azu, œtœnœ dá mœ yindœ nœ, kashe tokóró nene." Gbambancœ nene, mœ nana mbœrœ kœ'e azu neke á endje sœ ndjii nene, kashe mœ na mbœrœ aayi koembœrœ ekperœ.»

*Yisu tœ upu nœ kœyotshelœma
(Wu ɓa tœ Mar 2.18-22; Luk 5.33-39)*

14 Ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu na ga ndœ Yisu yé œ yu she adœke: «Mbœrœ gadœ á a'a œdœ Afarisayi, 'a sœ kœyotshelœma 'a kpala

kpala yekane á ayambarœ nœ zœ mbœmbœrœ ataa nene a?»

¹⁵ Yé Yisu gi fœ endje adœke: «'E gbe adœke azu á endje e endje ndœ angbo totœ œ sœ dœ oyo doe lœkœ á ayi kœto yashe sœ kpœtœ œssœnce bale doe endje a? œ œ nene! Kashe manda nœ œrrr, lœkœ á endje kœza she tshakane endje dá endje yotshelœma endje.

¹⁶ «Yé Yisu kpa kœpa fœ endje adœke uzu bale zaza tafo lœba œ pi ga pa ongboronœ nene. Gbam-banœ nene, tafo ndœma lœbanœ œ suru tshelœ ongboronœ, yé ogoronœ œ kpa sœ dœ egerœnœ.

¹⁷ Endje susu tafo ipi ga lœ ongboro anga nene. Atamœ nene, tshelœ anga œ 'u, ipinœ œ tu, yé angancœ œ ndi ye. Kashe endje sú tafo ipi ga lœ tafo anga, atamœ œrœ bale œ ndi nene.»

*Anga yawuru yuda œdœ anga yashe ko&ba indji
(Wu &a tœ Mar 5.21-43; Luk 8.40-56)*

¹⁸ Lœkœ á Yisu sœ kœpa o'onœ asœmœ fœ endje ataa, anga gbozu nœ Ayuda yikumu ye œ gote ga utshu ye, yé œ pa adœke: «Yawuru nœ mœ tshu ngœngœnœ asœke, kashe na œ to kane zœ ga pa ye yé tshe sœ dœ soro.»

¹⁹ Yisu áalafo yé endje te manda ye, œshe dœ pe ayambarœ nœ ye.

²⁰ Andaa anga yashe bale á tshe sœ lima kœwu oyo dœ ko&ba indji manda ungu ndjokpa dœ bisha, na djagamanda Yisu œ goro ama lœba ye.

²¹ Tshe sœ lima kœpa ba lœ ye adœke: «Œdœ mœ kœgoro kolœ ama lœba nœ ye, mœ she ye.»

²² Kashe Yisu fatœ ye œ wu she yé á pa adœke: «Sœ dœ gbœgbœ yawuru nœ mœ! Kœyindœrœ nœ

zœ she 6œ ye.» Yé kolœ dœ ada ɔlənœ asœmœ, yashenœ she lœ koña nœ ye yé.

23 Yisu wuta 6a lœ anda nœ gbozunœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu aayi kœ'uru ngbake œdœ ukpulu azu á endje sœ koeta rawa,

24 tshe pa adœke: «'E wuta ga shu, gbambanœ nene, yawurunœ asœke tshutshu nene. Tshe sœ tœ olo.» Kashe endje sœ lima kœmœ she.

25 Lœkœ á endje gœrœ ukpulu azunce ga ushu, Yisu li 6a tœ osho á gbolonœ sœ tœnœ, œ za kane ye yé tshe áalafo.

26 Yé o'onœ za tshelœ ogo djigi.

Yisu she aayibula bisha

27 Londœ á Yisu katœ tshakpoetœmœ ti á sœ kœro tœnœ, anga aayibula bisha te manda ye dœ rawa adœke: «Wu oyo 'a, Gbolo nœ Davidi!»

28 Lœkœ á Yisu wuta 6a lœ anda, aayibulanœ bisha na ndoo dœ she yé tshe yu endje adœke: «Adja 'e yindœ nœ adœke mœ mbœrcœ ala 'e œ kœrœ a?» Endje gi fœ she adœke: «Ê, Gbozu.»

29 Yisu to kane ye ga pa ala endje yé œ pa adœke: «Kaka œ mbœrcœtœ ye fœ 'e liaka kœyindœrœ nœ 'e.»

30 Yé ala endje kœrœ. Á Yisu kœpa fœ endje dœ ɔgbœ adœke: «'E dji mœ dœ ɔtshœnœ, 'e papandœ nœ fœ uzu bale nene!»

31 Kashe endje wuta, œ pandœ o'o nœ Yisu lœ ogonœ djigi.

Yisu she uzu bale á tshe papa o'o nene (Wu 6a tœ Luk 11.14-15)

32 Lökə á endje yi lima ndœ kœwuta tœnœ, endje na dœ anga uzu á tshe papa o'o nene fœ she. Tshe sœ lima dœ ekpe iširi pa ye.

33 Yé Yisu gœrœ ekpe iširinœ pa ye, á tshe tetœ koepa o'o. Ukpulu azu ki lima tœ œœnœ, œ pa adœke: «'A wuwu falima mara anga œœrœ atake bale lœ Israyele nene!»

34 Kashe Afarisayi pa lima adœke: «Gbozu tshapa aekpe iširi dá to gbogbœ kœgœrœ dœ ekpe iširi fœ she asœmœ!»

*Yisu wu oyo ukpulu azu
(Wu 6a tœ Mar 6.6b,34; Luk 10.2)*

35 Yisu na lima dje lœ ongbo œœdœ dje lakpi kœ, tshe sœ lima kœyisœ œœrœ 6a lœ Sinagoga nœ endje. Tshe sœ lima kœyisœ Ḍtshœ O'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba yé œœ sœ lima kœshe azu lœ aka kœba kœ œœdœ lœ gbakindi kœ.

36 Kœwu ukpulu azu, tshe sœ lima dœ oyo tœ lœsu ye. Gbambancœ nene, endje mœ lima lœ gbetshelœ nœ endje yé œœ gugu lima dœ gbogbœ nene 6ata apata á aayi kœgbœndœ endje gugu nene.

37 Yé tshe kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Leyœ doro ndjoro lœ kindi, kashe aayi akwa ngbangba nene.

38 Ataa, 'e ki fœ ayengœ kindinœ adœke tshe kpa vwa anga aayi akwa mbœrœ kœkœ tœnœ.»

10

*Aayi avwa ndjokpa dœ bisha (12)
(Wu 6a tœ Mar 3.13-19; Luk 6.12-16)*

1 Yisu e ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha asœmœ, œ to gbogbœ kœgœrœ dœ ekpe iširi fœ

endje adœke endje kœgœrœ dœ endje yé œ she azu lœ aka kœba kœ dœ lœ gbakindi kœ.

² I'iri aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœke: Utshunœ kœdœ Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro œdœ ayanœ dœ Andere. Ajake dœ Yowane á endje kœdœ agbolo nœ Zebedayi,

³ Filipo œdœ Bartelemi, dœ Toma, dœ Matie ayi kœko ngendja lapo, dœ Jake gbolo nœ Alefe, dœ Tade,

⁴ dœ Shimu* uzu kanana, dœ Yudasi Isikariote, œshe á tshe ka Yisu.

*Yisu vwa aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha
(Wu ba tœ Mar 6.7-13; Luk 9.1-6)*

⁵ Yisu vwa aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœ kœza 'o foë endje adœke: «'E nana œ li ga lœ ogo nœ angbi azu nene, 'e lili ndje ga lœ ongbo nœ azu Samariya nene.

⁶ Kashe 'e na ga ndœ apata á endje djingili awa á endje dœ azu Issrayele.

⁷ Tœ awa na tcœnœ, 'e mœndœ o'o adœke: “Ogo gbozu nœ tshalafo ndo ye!”

⁸ 'E she aayi kœba, 'e mbœrœ adœke akuzu kpa kwatœ endje ga lœ soro, 'e mbœrœ adœke aayi boroma wuta yerœ, 'e gœrœ ekpe ishiri. Bata á 'e gbœgbœ lœ awa nœ ngendja nene, 'e toto ndje lœ awa nœ kœ'esho ndœ ngendja nene.

⁹ Adja 'e zaza œrœ too anga langere ngendja bale ga lœ uwu tœ 'e nene,

¹⁰ too ngbade kœna dœ ana nene. 'E koko lœba okoro bisha nene, œdœ œrada, œdœ tshœngbœlœ

* **10:4** Shimunœ asœke sœ lima ugurutœ azu á endje para lima awa kœgbœ lipanda lœ ogo nœ endje.

potœ 'e nene. Gbambancœ nene, ayi akwa li kœgbœ œrœ tshangba akwa nœ ye.

11 «Lokœ á 'e kœwuta ga lakpi too ga lœ anga ongbo, 'e para uzu neke á tshe li kœza osho kœsœ fœ 'e dœ ɔtshœnœ, yé œ sœ kpœndœ ye kpœtœmœ œrr ga tœ kœkatœ tshalakpinœ asœmœ ti.

12 Lokœ á 'e kœli ga lœ anda nœ uzu, 'e pa adœke: “Kœsœ gee sœ dœ 'e.”

13 Edœ azu tshasœndanœ kœza osho kœsœ fœ 'e, kœsœ gee nœ 'e œ sœ dœ endje. Kashe œdœ endje kœzaza osho kœsœ fœ 'e nene, 'e gi kœsœ gee nœ 'e pa endje ye.

14 Yé œdœ azu anga tshalakpi bale too anga tshasœnda bale kœvwaratœ endje tœ kœza osho kœsœ fœ 'e, too tœ kœdji o'o ama 'e ye, 'e katœ tshakpœtœmœ ti, yé œ gœrœ trusha tshada 'e ti kpœtœmœ.

15 Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, dœ lœkœnœ á Ndjaba œ wa nganga pa azu, azu ogonœ asœmœ œ gbœ djofele kœropa œnœ azu Sodomo dœ Gomora.

*Œrœ kanga á sœ kœna tœnœ
(Wu 6a tœ Mar 13.9-13; Luk 21.12-17)*

16 «'E wu! Mœ sœ kœvwa 'e bata apata 6a ugrutœ amuru. 'E sœ dœ gbœdjela bata ayakoro yé œ sœ dœ ɔmœ lœsu bata ambepa.

17 Ala 'e gbœ tœ azu. Gbambancœ nene, endje ko 'e na tœnœ ga utshu aayi kœwa nganga nœ azu nœ Ndjaba yé œ sœ 'e dœ ndjapa 6a lœ Sinagoga nœ endje.

18 Endje ko ndje 'e bala tœ 6a utshu agboro agbozu œdœ pe agbozugo mbœrœ á 'e kœdœ azu

noe mœ. Ataa, œ za awa fœ 'e adœke 'e pa o'o tœ upu noe mœ fœ endje, azunœ œdœ endje á endje doédoé Ayuda nene asœmœ.

19 Lœkœ á endje kœto 'e na tœnœ 6a tœ osho kœwa nganga, 'e tœtœ lœsu 'e tœ mara á 'e gi dœ o'o nene. Gbambarœ nene, dœ ada ɔlœnœ asœmœ, endje to o'o á li adœke 'e pa fœ 'e.

20 Cœ doédoé 'e dá pa o'onœ nene, kashe Ishiri noe Aba 'e œ pa o'o lœ 'e.

21 «Ayazu œ va ɔtœ ayancœ adœke endje wo she, yé aba kœzu uzu œ mbœrœ ndje ataa fœ gbolo noe ye; agbolo œ yangba aayi kœzu endje yé œ ko endje adœke endje wo endje ye.

22 Azu para kœkœ œ yangba 'e mbœrœ i'iri mœ kashe uzu á tshe shi gbi œrrr ga tœ ndœngœlœnœ, Ndjabœ œ she she.

23 Cœdœ endje kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e 6a lœ anga ongbo bale, 'e kpa ga lœ anga angbinœ. Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, Gbolo noe uzu œ na, damba 'e nana dje lœ ongbo Israyele kœkœ nene.

24 «Yambarœ bale roropa ayi kœyisœrœ fœ she nene, yé ayi akwa roro ndje pa gbozu noe ye nene.

25 Kashe yambarœ œ sœ dœ yanga œdœ endje kœwu she 6ata ayi kœyisœrœ noe ye, yé ayi akwa œ sœ ndje dœ yanga œdœ endje kœwu she 6ata gbozu noe ye. Cœdœ azu kœna œrrr á e ayengœ anda Belezebulat†, i'iri gade dá endje e ga tœ azu tshascœnda noe ye a?»

*Uzu á endje li kœkpawa ye
(Wu 6a tœ Luk 12.1-27)*

† **10:25** Belezebulœ kœdœ i'iri djaboro á tshe dœ gbozu tshapa aekpe ishiri.

26 «Awa uzu bale zaza 'e nene. ⓁErœ neke kɔ á zatœ endje yiwa tœnœ œ matœ endje ngbi ga shu, yé œneke kɔ á sœ lœ ubunœ, azu œ wusœ nœ kɔ.

27 O'o á mœ sœ kœpa fœ 'e lœ ubunœ asœmœ, 'e pa tshandœnœ dœ ɔlɔ, yé angba o'o á endje sœ kœpa ga lœ utu 'e, 'e pandœ nœ ngbi ga shu.

28 'E kpakpa awa azu á endje wo undu uzu kashe á endje lili kœwo iširɪ uzu nene; 'e kpa awa Ndjaba á tshe li kœwo undu uzu œdœ iširɪ ye ɓa lœ lifelo.

29 Endje kaka a'eara ayanu bisha ndœ kœgbɔ langere ngendja bale nene a? Andaa, anga bale ugurutœ endje œ te ga tœ ɔshɔ nene œdœ Aba 'e kœiyindœ nœ nene.

30 Kashe e'e, œdœ sukumu 'e, Ndjaba di kɔ.

31 Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœsœ dœ awa nene, gbambanœ nene, 'e ropa a'eara ayanu ye.»

Kœpa o'o tœ upu nœ Yisu utshu azu

(Wu ɓa tœ Luk 12.8-9)

32 «Uzu kɔ á tshe yindœ nœ ɓa tœ ala azu adœke œne kœdœ yambarœ nœ mœ, mœ yi ndje ndœ ye ɓa utshu Aba mœ á tshe sœ ɓa lafo adœke œshe kœdœ uzu nœ mœ.

33 Kashe tsheneke á tshe 'ea mœ ɓa utshu azu, mœ 'ea ndje she ɓa utshu Aba mœ á tshe sœ ɓa lafo.»

Kœsœ gee nene kashe iŋgiri yakamba

(Wu ɓa tœ Luk 12.51-53; 14.26-27)

34 «'E gbegbe adœke mœ na mbœrœ kœza kœsœ gee ɓa pa ɔshɔ nene. Mœ nana mbœrœ kœza kœsœ gee nene, kashe mœ na dœ iŋgiri yakamba.

³⁵ Adjapu, mœ na kœkurutshelœ gbolo yakoshe dœ abance, yawuru dœ ayinœ, yashe dœ yininœ dœ yashe.

³⁶ Uzu dœ uzu œ sœ dœ ayingba ye lœ anda nœ ye.

³⁷ Uzu á tshe yindœ abance too ayinœ kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. Uzu á tshe kœyindœ gbolo yakoshe too gbolo yawuru nœ ye kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene.

³⁸ Uzu á tshe kœza kurushi nœ ye yé á na manda mœ nene, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene.

³⁹ Uzu á tshe kœyindœ kœgbondœ soro ye, œ yiwatœ ye yé. Kashe tsheneke á tshe kœyindœ koetshu mbœrœ mœ, tshe sœ dœ soro.»

*Kœgi tshangba œrœ
(Wu ba tœ Mar 9.41)*

⁴⁰ «Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ 'e, dá tshe za ndje fœ mœ ye. Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ mœ, dá tshe za ndje fœ tsheneke á tshe vwa mœ.

⁴¹ Uzu á tshe kœza osho kœsœ fœ anga ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba mbœrœ á tshe kœdœ ayi kœgbara o'o asœmœ, tshe gbœ œrœ tshangbanœ bata á Ndjaba sœ kœto fœ ayi kœgbara o'o. Yé tsheneke á tshe za osho kœsœ fœ uzu á tshe sœ ndjii mbœrœ á tshe kœdœ uzu ndjii utshu Ndjaba, tshe gbœ ndje œrœ tshangbanœ bata uzu á tshe sœ ndjii.

⁴² Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, uzu kœ á tshe su ungu kœndjoondjo, œdœ œ kœdœ yashi ziti ungu tshebabale fœ anga aya gbolo lœ agbolonœ asœke mbœrœ á tshe dœ yambarœ nœ mœ, Ndjaba œ to œrœ tshangbanœ fœ she.»

11

*Yowane ayi kœza batismu vwa azu fœ Yisu
(Wu 6a tœ Luk 7.18-35)*

¹ Lœndo á Yisu za o'o fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ tiœ ro kœyisœ œrœ œdœ kœmindœ ɔtshœ O'o nœ Ndjabo dje lœ ongbo nœ endje.

² Andaa, Yowane ayi kœza batismu sœ lœ kânga, yé tshe djindœ o'o akwa á Kristu sœ koembœrœ tœnœ, ngbewo á vwa anga ayambarœ nœ ye

³ kœyu Yisu adœke: «Œbœ kœdœ tsheneke á tshe sœ kœna tœnœ a, too 'a kate anga angbiuzu?»

⁴ Yé Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E gu œ pandœ œneke á 'e dji yé á wu fœ Yowane adœke:

⁵ Aayibula tetœ kœwu osho, aayi gbada na ana, aayi boroma wuta yerœ, aayi bitu dji o'o, akuzu kwatœ endje ga lœ soro, yé endje mindœ ɔtshœ O'o fœ aayi oyo.

⁶ Yanga nœuzu á tshe kakatœ kœyindœrœ nœ ye ga ndœ mœ nene!»

⁷ Lœndo á ayambarœ nœ Yowane gu da ye, Yisu tetœ kœpandœ Yowane fœ ukpulu azu adœke: «Œrœ gade dá 'e na kœwu tœnœ ɔa lœ kpagagasho a? A'eara ɔyœ á yugu sœ kœmea tœnœ a? Œ œ nene.

⁸ Yé œrœ gade dá 'e na kœwu tœnœ a? 'E na kœwu anga uzu á tshe verœ ɔtshœ lœba a? Œ œ nene, azu á endje verœ ɔtshœ lœba sœ ɔa lœ anda nœ agbozugo.

⁹ Yé ataa, œrœ gade dá 'e na kœwu tœnœ a? 'E na kœwu ayi kœgbara o'o a? Œ, mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke tshe ropa ayi kœgbara o'o ye.

10 Gbambanœ nene, Yowane ayi kœza batisimu kœdœuzu á endje sú o'o tœ upu nœ ye 6a la buku noe Ndjaba adœke: "Mœ vwa ayi avwa nœ mœ utshu zœ mbœrœ kœguma ala awa zœ."

11 Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, ugurutœ azu tshapashœnœ asœke kœ, anga uzu bale á tshe ropa Yowane ayi kœza batisimu gugu nene. Andaa, tsheneke á tshe sœ teasho 6a lœ Ogo gbozu noe tshalafo ropa ye yé.

12 Kœto tœ lœkœ á Yowane ayi kœza batisimu wuta kœyisœ œrœ œrrr ga tœ kpeshike, Ogo gbozu noe tshalafo to toro kœgerœ tœnœ. Aayi gbogbo dá sœ kœpara awa nœ kœgbœtœ nœ.

13 Aayi kœgbara o'o kœœ awa akwa, gbara o'o œrrr ga tœ Yowane.

14 Yé œdœ 'e kœyindœ kœwusœ nœ dœ ətshœnœ, Yowane kœdœ Eliya á endje pa lima ndœ kœna she.

15 Kaka uzu á tshe kœsœ dœ utu, tshe dji!

16 «Mœ li azu nœ tshakpesheke dœ azu de? Endje liili dœ agbolo á endje ka 6a la wutu kœka œrœ yé á sœ kœpa o'o ugurutœ endje adœke:

17 "A 'uru ngbake fœ 'e, kashe 'e vivi ipi nene! 'A 6i itshi kuzu fœ 'e, kashe 'e kikœ nene."

18 Gbambanœ nene, Yowane ayi kœza batisimu na yé œ vwaratœ ye tœ kœzi œrœ œdœ kœndjo ipi, endje pa adœke: "Tshe sœ dœ ekpe iširi pa ye!"

19 Gbolo nœ uzu na œ sœ kœzi œrœ yé œ sœ kœndjo ipi, endje sœ kœpa adœke: "E wu makœzirœ, mœndjondjo. Anganœ kœdœ kolœ aayi kœko ngendja lapo œdœ azu kœmbœrœ ekperœ!" Kashe kœwusœtœ nœ Ndjaba sœ kœmatœ ye ndjii lœ awa akwa nœ ye.»

*Kœgbagbara osho tœ upu nœ ongbo Galilayi
(Wu ɓa tœ Luk 10.13-15)*

20 Yé Yisu tetœ kœgbagbara azu tshelœ ongbo á tshe mbœrœ lima afá ndjoro loenœ; gbambanœ nene, endje yayapa lima ɔtshœ endje nene. Tshe pa fœ endje adœke:

21 «Oyo nœ zœ, Koraze! Oyo nœ zœ Betesayida! Gbambance nene, œdœ afá á mbœrœtœ endje ɓa ndœ 'e kœmbœrœ má tœ endje ɓa lœ Tire œdœ ɓa lœ Sidona, azu ɓa zœ œ verœ má sake, yé œ dja má tshelœ kumu endje dœ vorowo mbœrœ kœma adœke œne fatshalœsu œne ye.

22 Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke dœ lœkœ kœwa ngbanga, mœ wa o'o tœ ɔgbœnœ ga tœ 'e kœropa œnœ azu Tire œdœ Sidona.

23 Yé e'e dœ azu Kaparnawumu, 'e gbe adœke 'e ɔœrrr ga lafo zœ a? 'E jeroœ bala œrrr ɓa lœ ogo nœ akuzu. Gbambance nene, œdœ afá á mbœrœtœ endje ɓa ndœ 'e, kœmbœrœ má lima tœ endje ɓa lœ Sodomo ataa, ongbonœ asœmœ œ sœ má ɔœrrr ga tœ kpeshike.

24 Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke dœ lœkœ kœwa ngbanga, mœ wa o'o nœ 'e tœ ɔgbœnœ kœropa œnœ azu ogo Sodomo.»

*'E na ga ndœ Yisu œyatœ 'e
(Wu ɓa tœ Luk 10.21-22)*

25 Dœ lœndœnœ asœmœ, Yisu pa dœ ɔgbœ adœke: «Uu Aba, Gbozu nœ tshalafo dœ tshapashœ, mœ gi mershe fœ ɓœ mbœrœ á ɓœ má ngbi fœ azu á endje wuwusœ œrœ nene adjapu á ɓœ za yiwa tœnœ tœ azu kœwusœtœ œdœ agbangba kœwusœrœ.

26 Aba, œbœ dá yindœ nœ adœke œ mbœrœtœ ye ataa.

27 «Aba mœ ko œrcœ kœ fœ mœ. Uzu bale wuwusœ Gbolo nene, kolœ Aba dá wusœ ye. Uzu bale wuwusœ Aba nene, kolœ Gbolo dá wusœ ye, œdœ tsheneke á Gbolo yindœ kœma Aba fœ she tako.

28 «E'e dœ azu kœ á 'e mœ dœ kœko ogboro gbarœ, 'e na ga ndœ mœ, mœ ko gbarœnœ lœ kumu 'e dœ 'e yatœ 'e.

29 'E za ngbongbo awa bale dœ mœ, yé œ li ga lœ lakœrœ nœ mœ; gbambanœ nene, mœ dœdœ ayi gbœkumu nene kashe mœ dœ ayi œmœ lœsu. Ataa, 'e li kœyatœ 'e dœ tœ 'e.

30 Ngbongbo nœ mœ gbœgbœ nene, yé gbarœnœ á a za dœ 'e œ li 'e nene.»

12

*Yisu kœdœ ayengœ lœkœ sabata
(Wu 6a tœ Mar 2.23-28; Luk 6.1-5)*

1 Manda nœ teasho atake, Yisu ro lima tœ lœ kindi ble dœ anga lœkœ sabata. Ogo li lima tœ ayambarœ nœ ye yé endje tetœ kœverœ ele blenœ asœmœ á sœ kœzi tœnœ.

2 Lœkœ á Afarisayi wu ataa, endje pa fœ Yisu adœke: «Wu, ayambarœ nœ zœ sœ kœmbœrcœ œrcœ á awa akwa vwaratœ ye tœnœ dœ olo sabata!»

3 Yisu gi fœ endje adœke: «'E didi œneke á Davidi mbœrœ lima anga œlœ bale á ogo mi lima she dœ azu nœ ye á tshe na lima tœ awanœ dœ endje nene a?»

4 Tshe li, œshe œdœ azu nœ ye 6a lœ anda Ndjabœ, yé endje zi mapœ á endje to dœ tokórœ fœ Ndjabœ; mapœ má œdœ she œdœ azu nœ ye, endje

lili má kœzi tœnœ nene, kashe á sœ kolœ mbœrœ anganga Ndjaba kuti endje.

⁵ Too 'e didi ndje ɓa la buku awa akwa nene adœke dœ lœkœ sabata, ata anganga Ndjaba sœ koembœrœ akwa lœ Tepelo gbaa, endje sœ koembœrœ œrœ kpi tœ awa akwa, kashe Ndjaba sœsœ kœwu lœ ala ye ɓata ekperœ nene.

⁶ Andaa mœ sœ koemindœ noe dœ adjapu fœ 'e adœke, œrœ á 'e wu asœke, œ ropa Tepelo ye.

⁷ Edœ 'e kœwu má sœ ádá o'o á endje sú ala buku noe Ndjaba adœke: "Mœ yindœ noe adœke, 'e wu oyo anga 'e kashe tokóró nene;" 'e wawa ngbanga pa azu á endje mbœmbœrœ œrœ bale nene.

⁸ Gbambanœ nene, Gbolo noe uzu kœdœ ayengœ lœkœ sabata.»

*Yisu she uzu á kane ye tshu
(Wu ɓa tœ Mar 3.1-6; Luk 6.6-11)*

⁹ Yisu katœ tshakpœtœmœ ti, œ na œ li ga lœ Sinagoga noe endje.

¹⁰ Anga uzu bale á kane ye tshu sœ lima kpœtœmœ. Afarisayi yu lima Yisu dœ o'o adœke: «Awa akwa noe azœ sœ kœyindœ noe adœke endje she uzu dœ lœkœ sabata a?» Endje yu lima she ataa mbœrœ á kœgbœ awa kœtœ meza pa ye.

¹¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Edœ anga uzu ugrutœ 'e kœsœ dœ pata noe ye tshebabale, á tshe te ga lœ kudu dœ lœkœ sabata, tshe lili kœza she ga ushu nene a?»

¹² Uzu ropa pata! Mbœrœ tœnœ ataa, awa akwa noe azœ za awa fœ azœ ndœ koembœrœ ɔtshœrœ dœ lœkœ sabata.»

13 Yé Yisu kœpa fœ uzunœ á kane ye tshu adœke: «Yørø tshelœ kane zœ.» Tshe yørø tshelœ kane ye, yé œ gumatœ ye bata anga tshakalancœ.

14 Afarisayi gu œ vwarandœ o'o ugurutœ endje tœ kœpara awa ndœ kœwo Yisu.

Ayi akwa d Ndjabo ke she

15 Løndø á Yisu djindœ o'onœ asœmœ, tshe gitœ ye kpœtœmœ, yé azu ndjoro na manda ye. Tshe she aayi koba kœ,

16 kashe œ pa fœ endje dœ œgbœ adœke endje papa o'o tœ upu nœ œne fœ uzu bale nene.

17 Tshe mbœrœ lima ataa adœke o'o á Ndjabo pa doe awa nœ ayi kœgbara o'o Isaya kœmbœrœ tœ endje.

18 Tshe pa lima adœke:

«Wu ayi akwa nœ mœ á mœ ke she dœke,
mœ yindœ ye waa yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ
she.

Mœ vwa Ishiri nœ mœ kœjerœ ga pa ye,
yé tshe yisœ øtshœ awa fœ azu tshapashœ kœ.

19 Tshe bœrœtœ ye dœ uzu bale nene,

yé œ ta ndje rawa nene;

endje dji she kœpa o'o tœ ala awa nene.

20 Tshe kavwa tshelœ wara á lu nene,

yé tshe ru miinda á ndoo kœru tœnœ nene,

œrrr ga tœ adœke œneke á sœ ndjii ropa œrœ kœ
yekane.

21 Yé azu kœ á endje wuwusœ mœ nene œ ko lœsu
endje ga pa ye.»

Yisu œdœ Belezebulu

(Wu ba tœ Mar 3.22-30; Luk 11.14-23)

22 Endje na dœ anga uzu bale á ala ye bu yé á tshe papa o'o nene fœ Yisu. Tshe sœ lima dœ ekpe iširí pa ye. Yisu she uzunœ dœ mara adœke tshe tetœ kœpa o'o dœ pe kœwu osho.

23 Ukpulu azu á endje sœ lima kpœtœmœ, kitœ œsœnce yé œ sœ lima kœpa adœke: «Uzuncœ asœke kœdœcœ ata Davidi nene a?»

24 Lökœ á Afarisayi dji endje kœpa o'o ataa, endje pa ngbi adœke: «Belezebulu gbozu nœ ekpe iširí sœ pa ye. Æshe dá za gbøgbø fœ she tœ kœgørœ dœ ekpe iširí pa azu asœmœ!»

25 Kashe yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Ogo gbozu kœ á azu tshelœnce kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshelœ ongbo bale too lœ bïngi bale kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshelœ ongbonœ too bïngïnœ œ ndi ye.

26 Edœ Satana kœsœ kœgørœ œneke á dœ œnœ Satana, asœmœ dá tshe sœ kœnga koshe ga tœ ye doe tœ ye. Ataa, Ogo gbozu nœ ye œ sœpe koto o?

27 'E sœ kœpa adœke Belezebulu dá to gbøgbø fœ mœ yeka á mœ sœ kœgørœ dœ ekpe iširí. Yé azu nœ 'e gørœ ndje ekpe iširí dœ gbøgbø nœ de? Ataa, azu nœ 'e dœ tœ endje œ yisœ nœ adœke 'e te dœ o'o ye.

28 Kashe œdœ mœ kœsœ kœgørœ ekpe iširí dœ Ishiri nœ Ndjaba, dá œ sœ kœma adœke Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.

29 «Too ndje, œdœ uzu kœyindœ kœli kœko œrœ dœ ɔgbø ba lœ anda nœ uzu nœ gbøgbø; œ li adœke tshe i she vwagbagba ga tœnœ utshuncœ yeka á kœli kœko œrœ nœ ye.

30 Uzu á tshe sœsœ awa bale dœ mœ nene, œshe kœdœ yingba mœ. Yé tsheneke á tshe sœsœ koeti kane mœ adœke 'a ngboba azu nene, sœ koendjötshelœ endje.

31 Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba œ djeroendœ ekperœ nœ azu kœdœ pe kœgu œsœ Ndjaba á endje sœ kœgu tœnœ. Kashe tsheneke á tshe kœsœ kœgu œsœ Ȑtsho Ishiri, Ndjaba œ djeroendœ ekperœ nœ ye nene.

32 Uzu á tshe pa ekpe o'o dœ upu nœ Gbolo nœ uzu, Ndjaba œ djeroendœ ekperœ nœ ye kashe œdœ tshe kœpa ekpe o'o goro œsœ Ȑtsho Ishiri, Ndjaba œ djeroendœ ekperœ nœ ye bale nene œdœ lœ soro ye pa Ȑsho œdœ manda kuzu ye.»

*Endje wusœ ɔyɔ mbœrœ elenœ
(Wu ɓa tœ Luk 6.43-45)*

33 «Edœ ɔyɔ kœdœ Ȑtsho ɔyɔ, elenœ œ sœ ndje dœ Ȑtshœnœ. Yé œdœ ɔyɔ kœdœ ɔyɔ á sœ dœ kœba, elenœ œ sœ ndje dœ kœba. Gbambanœ nene, endje wusœ ɔyɔ mbœrœ elenœ.

34 Upulu ekpe ayakoro! Bata 'e kœdœ aekpe azu asœke, mara gade dá 'e li kœpa Ȑtsho o'o a? Gbambanœ nene, o'o á wuta lœ ama uzu to ɓa tœ lœsu ye.

35 Ȑtsho uzu sœ kœmbœrœ Ȑtshœrœ á sœ kœto lœ Ȑtsho lœsu nœ ye; yé ekpe uzu sœ kœmbœrœ ndje ekperœ á sœ kœto lœ ekpe lœsu nœ ye.

36 Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, dœ lœkœ kœwa ngbanga, Ndjaba œ yu azu tœ o'o á endje pa lima ngbilingbili asœmœ kœ.

37 Gbambanœ nene, kolœ lindœ o'o á wuta lœ ama zœ dá ɓœ te dœ o'o too ɓœ te ndje dœ o'o nene.»

Ayuda yindœ kœwu ambárá afá

(Wu 6a tœ Mar 8.11-12; Luk 11.29-32)

38 Yé anga aayi kœyisœ awa akwa oedœ anga Afarisayi pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, 'a yindœ nœ adœke bœ ma anga ambárá afá bale fœ 'a kane.»

39 Yisu kœgi fœ endje adœke: «Azu nœ tshakpesheke, endje kœdœ aekpe azu yé œ zazatœ endje fœ Ndjaba nene; endje yindœ nœ adœke œne wu anga ambárá afá bale. Kashe endje wu œrœ bale nene, kolœ ambárá afá á Ndjaba ma lœ awa nœ ayi kœgbara o'o nœ ye dœ Yona asœmœ.

40 Gbambanœ nene, bata á Yona mbœrœ ɔlɔ votœ oedœ butshœ votœ ba lœ egerœ ageatshalangu, awa bale Gbolo nœ uzu œ mbœrœ ndje ɔlɔ votœ dœ butshœ votœ lœ ɔshœ.

41 Dœ lœkœ kœwa ngbanga nœ azu pa ɔshœ, azu Ninive œ áalafo œ wa o'o ga pa azu nœ tshakpesheke asœke. Gbambanœ nene, azu Ninive fa lima tshaljsu endje lœkœ á endje dji Yona koemindœ o'o ama Ndjaba. Kashe uzunœ á tshe sœ kpœke asœke ropa Yona ye!

42 Dœ lœkœ kœwa bala ngbanga, gbozugo yashe tshapa ogo Saba œ wa o'o ga pa 'e. Gbambanœ nene, tshe to ba tœ ndœngœlœ tshakala ogo pa ɔshœ á sœ lœ ingirinœ, á na kœdji o'o kœwuscœtœ nœ Salomo. Kashe uzunœ á tshe sœ kpœke asœke ropa Salomo ye!»

Kœkwa ekpe iširi ga lœuzu

(Wu 6a tœ Luk 11.24-26)

43 «Œdœ ekpe iširi kœgitœ ye pa uzu, tshe sœ kœkœrœ na tœnœ djezœ lœ kpagagasho mbœrœ kœpara osho kœsœ tœnœ. Œdœ tshe kœgbögbo osho kœsœ tœnœ nene,

44 tshe sœ kœpa adœke: “Mœ kwatœ mœ ga lœ anda nœ mœ á mœ wuta lœ nœ.” Kashe lœkœ á tshe kœkwatœ ye yé á wu adœke uzu gugu lœ andanœ nene, endje ngbœ tshelœnœ œ guma œrœ tshelœnœ dœ awanœ,

45 tshe na œ e anga angbi aekpe iširî mindu dœ bisha (7) á endje sœ tœ ekpenœ kœrosœ ye. Tshe gu dœ endje awa bale œ li ga soendance yé œ gumatœ endje kpœtœmœ. Ataa, oyo á uzunœ asœmœ œ kpa wu œ ropa œneke má utshunœ. œ sœ ndje awa bale ataa mbœrœ aekpe azu nœ tshakpesheke.»

*Adja ayi Yisu œdœ pe adja aayanœ
(Wu 6a tœ Mar 3.31-35; Luk 8.19-21)*

46 Lœndo á Yisu sœpe lima kœpa o'o fœ ukpulu azu atake, ayinœ œdœ pe aayanœ yi kumu endje. Endje ka lima 6a ushu yé œ sœ kœpara awa kœpa o'o dœ she.

47 Yé angauzu bale kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi zœ œdœ aaya ka 6a ushu œ yindœ kœpa o'o dœ 6œ.»

48 Yisu kœgi fœ uzuncœ asœmœ adœke: «Œdœ dá dœ ayi mœ a? Œdœ dá dœ aaya mœ a?»

49 Yé tshe yisœ ayambarœ nœ ye dœ kane ye, œ pa adœke: «'E Wu ayi mœ œdœ aaya mœ, endje dá sœ ati asœke.

50 Gbambancœ nene, uzu á tshe sœ kœmbœrœ œneke á Aba mœ á tshe sœ 6a lafo yindœ nœ, œshe kœdœ aya mœ, yingœ mœ too ayi mœ.»

13

*Ndœma toro tœ upu nœ ayi kœlu ngwarœ
(Wu 6a tœ Mar 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Dœ lœkœnœ asœmœ, Yisu wuta lœ anda œ na kœsœ ga ati ba tœ mangu egerœ ungu adanga.

² Ukpulu azu ngbœtœ endje dje indiri ye á tshe œ ga lœ egerœ agba yé á sœ ga ati. Ukpulu azunœ ka lima ba tœ mangunœ.

³ Tshe sœ lima kœpa o'o ndjoro lœ ndœma toro, yé œ pa lima fœ endje adœke: «Olœ bale, anga uzu na lima ga lœ kindi nœ ye mbœrœ kœlu indji ngwarœ.

⁴ Bata á tshe sœ lima kœlu indji ngwarœnœ, angancœ yo ga tœ ama awa, ayanu wu œ de ye.

⁵ Angancœ yo lima ga lœ oporo badja ba tœ osho á œshœ sœsœ ndjoro tœnœ nene. Indji ngwarœnœ ko lima katsha mbœrœ embe œshœnœ lili lima nene.

⁶ Lœkœ á œlœ tœ dœ œgbo, ungbu ngwarœnœ kœkœ œ œrœ ye; gbambancœ nene, œshœnœ lili waa ga lœ œshœ nene.

⁷ Anga indji ngwarœnœ yo ga lœ œyo ishi. Oyo ishinœ gborœ yé œ napa ungbu ngwarœnœ, awa kœgerœ tœnœ gugu nene.

⁸ Kashe anga indji ngwarœ kpa yo ga lœ œtshœ œshœ, yé œ zu œtshœ eleno: Bale le kama, angancœ le zazu votœ (60) yé angancœ le ndje zazu bale dœ ndjokpa (30).»

⁹ Yé Yisu kœpa adœke: «Œdœ 'e kœsœ dœ utu, kaka 'e dji!»

Mbœrœ gade á Yisu sœ kœyisœ œrœ lœ ndœma toro a?

(Wu 6a tœ Mar 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ she, œ yu she adœke: «Mbœrœ gade á 6œ sœ kœpa o'o lœ ndœma toro a?»

11 Tshe gi fœ endje adœke: «Tœ e'e, 'e li œnœ 'e kœwusœ o'o nœ ádá Ogo gbozu nœ tshalafo á zatœ endje yiwa tœnœ ye, kashe anga azu, endje lili kœwusœ nœ nene.

12 Gbambancœ nene, uzu á tshe sœ dœ œrœ, endje kpa ko anganœ ga pa nœ yé œ ngba tœ ye waa. Kashe tsheneke á tshe kœgugu dœ œrœ nene, endje kpa ko œneke teasho á tshe sœ dœ tœnœ, tœ ye yé.

13 'E wu ádánœ á mœ sœ kœpa o'o fœ endje lœ ndœma toro mboerœ endje sœ kœwu œrœ kashe endje sœsœ kœwu tœnœ nene, yé endje sœ kœdji o'o kashe endje sœsœ kœdji tœnœ œdœ kœdji tshelœ katancœ kpœrœ nene.

14 Atamœ, œ mbœrœtœ ye lindœ kœgbara o'o nœ Isaya, á tshe pa adœke:

“E dji o'o waa kashe 'e dji tshelœ katancœ nene, 'e wu œrœ waa kashe 'e wu nene.

15 Gbambancœ nene, lœsu azu asœke wuta dœ œgbœnœ adœke;
endje be utu endje ga tœnœ,
endje be ala endje ga tœnœ
mbœrœ á ala endje wuwu osho nene,
mbœrœ á utu endje djidji o'o nene,
mbœrœ á lœsu endje zaza ádánœ kpœrœ nene
yé ataa endje kpa kwa ga ndœ mœ nene
mbœrœ á mœ kœshe endje.”

16 «Tœ e'e nœ 'e, 'e sœ œnœ 'e dœ yanga gbambancœ nene, ala 'e sœ kœwu osho zœ, yé utu 'e sœ kœdji o'o zœ.

17 Mœ sœ kœmindœ nœ dœ adjapu adœke, aayi kœgbara o'o ndjoro œdœ azu á endje sœ ndjii gbe ndœ kœwu œneke á 'e sœ kœwu tœnœ, kashe endje

wuwu nene. Endje gbe ndje kœdji œneke á 'e sœ kœdji tœnœ, kashe endje djidji nene.»

*Ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ
(Wu ba tœ Mar 4.13-20; Luk 8.11-15)*

¹⁸ «E'e, 'e dji ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœnœ kane.

¹⁹ Azu á endje pandœ ogo gbozu fœ endje yé á endje sœsœ kœdji tshelœ katanœ nene, endje lœ bata ama awa á indji ngwarœ yo ga tœnœ: Satana na œ kakara œneke á endje lu ga tœ lœsu endje ye.

²⁰ Anga azu sœ bata ɔshœ lœ oporo badja á indji ngwarœ yo ga lœnœ: Endje sœ kœdji o'o yé œ sœ kœyindœ nœ katsha dœ yanga.

²¹ Kashe œshe endje gugu nene. Endje yindœ nœ kolœ kwata œndœ nœ œ di nene, lœkœ á endje koetetœ kœwu oyo too endje kœsœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje lœ kumu o'o ama Ndjaba, endje ka ngbirî lœ kœyindœrœ nœ endje nene.

²² Anga endje sœ bata indji ngwarœ á yo ba ugurutœ ɔyœ ishi. Endje dji o'o ama Ndjaba kashe ogo œrœ tshapashœ œdœ yanga kœgbœ œrœ ndjoro á sœ kœfara azu, œ na pa o'onœ yé œ zuzu elenœ nene.

²³ Anga azu sœ bata indji ngwarœ a yo ga lœ ɔtshœ ɔshœ. Endje sœ kœdji o'o ama Ndjaba yé œ sœ kœdji tshelœ katanœ. Ataa, endje sœ kœzu elenœ: Anganœ kama bale (100), anganœ zazu votœ yé anganœ ndje zazu bale dœ ndjokpa.»

Ndœma toro tœ upu nœ ekpe gusu

²⁴ Yisu kpa pa anga angbi ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ bata anga uzu bale á tshe lu ɔtshœ ngwarœ ga lœ kindi nœ ye.

25 Dœ anga butshœ bale, dœ lœndœ á azu lo lima, anga yingba ye bale na, œ lu ekpe gusu ɓa uguru ble yé œ gu daye.

26 Lœkœ á blenœ gerœ lima yé á tetœ kœle tœnœ, ekpe gusunœ wuta ndje.

27 Aayi akwa noe ayengœ kindinœ na œ pandœ noe fœ she adœke: “Gbozu, ɓœ lu lima ɔtshœ ngwarœ ga lœ kindi noe zœ, yé ekpe gusunœ kpa to kpœta a?”

28 Tshe gi fœ endje adœke: “Anga yingba bale dá mbœrœ œrœnœ ascœmœ.” Yé aayi akwance kœyu she adœke: “Bœ yindœ noe adœke, 'a na œ su ekpe gusunœ ye a?”

29 Tshe gi adœke: “Œ œ nene. Gbambancœ nene, œdœ 'e kœsœ kœsu tœnœ, œ mbœrœ adœke 'e ngbœ̄ba dœ blenœ œ su va 'e.

30 'E katœ noe œ gerœ awa bale œrrr ga tœ kœgbœ tœnœ, yé dœ lœkœ kœkœ tœnœ, mœ pa bala fœ aayi kœkœ ngwarœ adœke: 'E su ekpe gusunœ utshunœ œ i agbanœ dœ agbanœ mbœrœ kœko va ga tœ owo. Manda noe, 'e ko ble gu tœnœ ga la kogba noe mœ.”»

*Ndœma toro tœ upu noe ele mutarde
(Wu ɓa tœ Mar 4.30-32; Luk 13.18-19)*

31 Yisu kpa pandœ anga ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu noe tshalafo sœ bata ele ɔyœ á i'irinœ kœdœ mutarde á uzu œ za á lu ga lœ kindi noe ye.

32 Etœnœ kœdœ leyœ á sœ teasho lœ indji ngwarœ kœ, kashe œ kœgerœ, œ ropa kako dœngœ kœ lœ kindi yé œ fa egerœ ɔyœ á ayanu sœ kœna kœmœ koma endje ga lœ ganeanœ.»

*Ndœma toro tœ upu nœ ɔyœ kœsuku mapœ
(Wu 6a tœ Luk 13.20-21)*

³³ Yisu kpa pa anga angbi ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu noe tshalafo sœ bata ɔyœ kœsuku mapœ á anga yashe bale za, á djanga dœ kilo zuwa ble votœ œrrr adœke zuwa blence suku.»

*Ádá á Yisu sœ kœpa o'o lœ ndœma toro dœke
(Wu 6a tœ Mar 4.33-34)*

³⁴ Yisu pa o'onœ kœ ascœmœ fœ ukpulu azu lœ ndœma toro. Tshe sœ lima kœpa o'o fœ endje kolœ lœ ndœma toro.

³⁵ Tshe mboeroe lima ataa mboeroe á o'o á ayi koegbara o'o gbara lima kœmbœrcœtœ endje. Tshe gbara lima adœke:

«Mœ pa bala o'o lœ ndœma toro,
mœ mindœ œrœ á zatœ ye yiwa tœnœ kœto 6a tœ
ali kœmbœroœ tshapashœ.»

Yisu mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu

³⁶ Manda nœ, Yisu katoœ ukpulu azunœ œ gu ga sœnda. Ayambarœ noe ye na ndoo dœ she, yé œ yu she adœke: «Mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu á sœ 6a lœ kindi fœ 'a kane.»

³⁷ Yisu gi fœ endje atake: «Uzu á tshe lu ɔtshœ indji ngwarœ, œshe kœdœ Gbolo noe uzu.

³⁸ Kindi kœdœ tshapashœ. ɔtshœ indji ngwarœ sœ kœma azu neke á endje zatœ endje ga tshakudu ogo gbozu. Ekpe gusu sœ kœma azu neke á endje sœ kœza awa ekperœ.

³⁹ Yingba á tshe lu ekpe gusu kœdœ djaboro. Kœgbœ ngwarœ kœdœ kœka tshapashœ; yé aayi kœkœ ngwarœnœ kœdœ aandjelu.

40 Awa bale mara á endje ngbøba ekpe gusu ndœ kœsho tœnœ 6a tœ ala owo, œ sœ ndje awa bale dœ lœkœ nœ kœka tshapashœ.

41 Gbolo nœuzu œ vwa aandjelu nœ ye, endje gi azu kœ á endje sœ kœfa gbetshelœ nœ anga endje tœ kœyindœrœ œdœ pe azu á endje sœ kœmbœrœ ekperœ, ga ushu lœ Ogo gbozu nœ Ndjabœ.

42 Tshe ko endje va ga la owo; 6a zœ endje kœ dœ ngola endje ye yé œ zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.

43 Kashe endjeneke á endje zatœ endje fœ Ndjabœ, endje tshi 6ata išhiri ɔlo 6a lœ Ogo gbozu nœ Abœ endje. Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, tshe dji!»

Ayi kœgbœrœ œdœ ɔgbo œrœ tshelœgi

44 «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ 6ata ɔtshœrœ nœ ngendja á zatœ endje yiwa tœnœ 6a lœ kindi á uzu gbœ yé á kpa za tshandœnœ yiwa tœnœ. Tshe sœ dœ yanga kœrosœ nœ, œ gu œ ka œrœ nœ ye kœ á tshe sœ dœ tœnœ yé á kwatœ ye á yœ kindinœ asœmœ.»

45 «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ 6ata ayi kœka œrœ á tshe sœ kœpara ɔgbo œrœ tshelœgi.

46 Lœkœ á tshe kœgbœ œrœnœ á œsœnœ li, tshe ka œrœ kœ á tshe sœ dœ tœnœ yé œ yœ dœ ɔgbo œrœ tshelœginœ asœmœ ye.»

Ndœma toro tœ upu nœ gbánda

47 «Ogo gbozu nœ tshalafo kpa sœ 6ata gbánda á endje vwi ga la egerœ ungu adanga yé á sœ kœko tshelœ aka ageatshalangu kœ.

48 Lœndœ á kœsu kperœ, aayi kœpara ageatshalangu œ gbota ga tœ mangœ, manda nœ endje sœ ga ati mbœrœ kœko ageatshalangunœ lœnœ.

Endje ko ɔtshɔ endje ga lœ kingi yé œ ko endjeneke
á endje lili nene va e.

49 Bala kœka ndje tshapashɔ œ sœ ndje kolœ
ataa: aandjelu œ na bala kœkurutshelœ aayi kat-
shalɔsu dœ aayi ɔtshɔ azu

50 mbœrœ kœko endje va ga la owo. Ba zœ dá
azu ndjoro œ kɪ yé á zi tshelœ daji endje gbagbara
gbagbara.»

Tafo kœgbœrœ œdœ pe ongboronœ

51 Yisu yu endje adœke: «'E wusœ ádá o'onœ
asœmœ ko yé a?» Endje gi adœke: «Ẽ.»

52 Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Dœ tœnœ ataa,
ayi kœyisœ awa akwa ko á tshe te yambarœ nœ
Ogo gbozu nœ tshalafo, tshe sœ bata anga ayengœ
œrœ á tshe gbœtafo œrœ œdœ pe ongboro œrœ lœ
kœgbœrœ nœ ye.»

*Azu Nazarete gugu dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu
nene*

(Wu 6a tœ Mar 6.1-6; Luk 4.16-30)

53 Lœndo á Yisu pa o'o lœ ndœma toronœ asœmœ
á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ ti,

54 yé œ gu ga lakpi nœ ye. Tshe tetœ kœyisœ œrœ
neke á sœ ndjii ba lœ Sinagoga nœ endje yé azu
ko á endje sœ lima kpœtœmœ, kɪ lima tœ œsœnœ.
Endje pa lima adœke: «Tshe gbœ kœwusœtœ œdœ
pe gbœgbœ nœ kœmbœrœ dœ afâncœ asœke kpœta
a?»

55 œ doédœ gbolo nœ ayi kœguma mabaya dœke
nene a? Ayinœ doédœ Mareya nene a? Jake,
Yozefu, Shimu œdœ pe Yuda kœdœ aaya nœ nene
a?

56 Yé ayingoncœ kɔ sœsœ ɓa ugurutœ azœ nene a? Tshe gbo gbogboncœ asœke kɔ kpœta a?»

57 Yé œrœnœ ascœmœ mbœrcœ lima adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene. Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Endje lisœ ayi kœgbara o'o tœ osho kɔ, kashe ɓa lakpi nœ ye œdœ ɓa lœ bingi nœ ye, endje lisœ ye nene.»

58 Yisu mbœmbœrœ afá ɓa zœ ndjoro nene kolœ mangba kœtshapu kœyindœrœ nœ endje.

14

*Kuzu Yowane ayi kœza batisimu
(Wu ɓa tœ Mar 6.14-29; Luk 9.7-9)*

1 Dœ londœnœ asœmœ, Erode á tshe dœ lima gbozu tshapa ogo Galilayi, djindœ œneke kɔ á Yisu mbœrcœ

2 yé œ pa fœ aayi akwa nœ ye adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dœmœ! Ǝshe dá she lœ akuzu asœmœ! Mbœrcœ tœnœ ataa á tshe sœ dœ gbogbo ndœ kœfarœ asœmœ.»

3 Andaa, Erode za lima awa adœke endje za Yowane œ i she dœ djingiri, yé œ vwi she ga lœ anda kângâ mangba Erodiade, awo ayanœ dœ Filipo.

4 Gbambancœ nene, Yowane sœ lima kœpa fœ Erode adœke: «Ǝlili adœke ɓœ za Erodiade tœ awo zœ nene!»

5 Erode yi lima ndœ kœwo Yowane kashe awa Ayuda dá sœ lima kœza she. Gbambancœ nene, endje kɔ, endje wu lima Yowane bata ayi kœgbara o'o tako.

6 Ataa, dœ lœkœ angbo olo kœzu Erode, yawuru nœ Erodiade vitœ ye ɓa utshu azu á endje na ndœ

angbonœ. Tshe za lima yanga fœ Erode tɔpanœ kpuru,

⁷ yé Erode dara ama ye adœke œne to œrœ kɔ á tshe yu œne tœnœ fœ she ye.

⁸ Tshe dji upu á ayinœ mì fœ she yé œ yɔsho ndœ œrœ ba ndœ Erode adœke: «Za kumu Yowane ayi kœza batisimu ga lœ saani fœ mœ!»

⁹ Oyo za gbozugo. Kashe kolœ mangba koedarama ye á tshe dara 6a utshu azu nœ ye á tshe e endje, tshe za awa adœke endje za tœnœ fœ she.

¹⁰ Tshe vwa anga uzu bale adœke tshe na œ wa kumu Yowane ayi kœza batisimu 6a lœ anda kânga.

¹¹ Endje za kumu ye ga lœ saani gutœnce, œ za fœ ovoro yawuruncé yé á tshe za fœ ayinœ.

¹² Ayambarœ nœ Yowane na œ za lima oko ye á shi. Manda nœ, endje na lima œ pandœ œneke á mbœrœtœ endje asœmœ fœ Yisu.

Yisu to kœzirœ fœ azu kutu mindu (5.000)

(Wu 6a tœ Mar 6.30-44; Luk 9.10-17; Yow 6.1-14)

¹³ Lœkœ á Yisu dji o'onœ asœmœ, tshe katœ tshakpœtœmœ ti yé œ ɔ ga lœ egerœ agba mbœrœ kœro ga tœ osho á azu gugu tœnœ nene. Kashe ukpulu azu lakpi djezœ dji œsœnœ yé œ na manda ye.

¹⁴ Lœkœ á Yisu wuta lœ egerœ agba, tshe wu ukpulu azu ndjoro, œ sœ dœ oyo tœ lœsu ye mbœrœ endje yé œ tetœ kœshe agbakindi nœ endje.

¹⁵ Dœ lœndœ á ɔlœ te lima tœ kœdi tœnœ, ayambarœ nœ Yisu na ndoo dœ she œ pa adœke: «ɔlœ

di ye yé oshonœ asœke azu gugu tœnœ nene; gi ukpulu azunœ asœke dœ endje gu ga lakpi œ yo kœzirœ nœ endje.»

¹⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Ádánœ adœke endje gu, gugu nene. 'E to kœzirœ fœ endje dœ tœ 'e!»

¹⁷ Kashe endje pa fœ she adœke: «'A sœ kolœnœ kpœke dœ mapa mindu œdœ dœ ageatshalangu bisha.»

¹⁸ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E ko rotœnœ fœ mœ ga mœ.»

¹⁹ Manda nœ, tshe pa fœ ukpulu azunœ adœke endje sœ ga ati ga pa gusu. Tshe ko mapa sœmœ mindu dœ ageatshalangu bisha œ ti ala ye ga lafo, yé œ donga Ndjaba. Tshe kavwa tshelœ mapa œ ko fœ ayambarœ nœ ye, á endje kurutshelœnœ tœ ukpulu azunœ.

²⁰ Uzu dœ uzu zi œrrr kpœtœ ama ogo nœ ye. Ayambarœ ko udunœ á sœpe kperœ kperœ dœ kingi ndjokpa dœ bisha.

²¹ Tœ kœdi ayashe dœ pe agbolo nene, azu á endje zi lima œroenœ, sœ ga pa œrœ nœ ayakoshe kutu mindu (5.000).

*Yisu na pa egerœ ungu adanga
(Wu 6a tœ Mar 6.45-52; Yow 6.15-21)*

²² Manda nœ atake, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke endje œ ga lœ egerœ agba dœ œ zu ga itshi egerœ ungu adanga utshu œne. Andaa, tshe sœpe œnœ ye lima kœgi ukpulu azunœ ga manda endje.

²³ Yé manda kœgi ukpulu azunœ asœmœ ga manda endje, tshe œ ba pa kaga mboerœ kœza awwala. Lœkœ á œlo di, tshe sœpe lima ba zœ kuti ye;

24 egerœ agba wuta lima lœ ingirinœ tœ ɔshœ ye. Loko sœ lima kœyakpa egerœ agbancœ; gbambanœ nene, yugu sœ lima kœza gu tœnœ dja ga utshunœ.

25 Dœ ɔgbœ butshœ, Yisu na pa ɔkœ ungu dœ ada ye ga ndœ ayambarœ noe ye.

26 Lœkœ á endje wu lima she koena pa ɔkœ ungu atake, awa za endje yé endje pa adœke: «Asœke koedœ ngandoro!» Yé endje ve rawa dœ awa kœ.

27 Kashe ngbewo, Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E sœ dœ gbogbœ, œmœ dœmœ! Awa zaza 'e nene!»

28 Yé á Petro kœpa fœ she adœke: «Gbozu, œ koedœ adjœ œfœ dœmœ, za awa adœke mœ na pa ɔkœ ungu ga ndœ zœ.»

29 Yisu gi fœ she adœke: «Na ga mœ zœ!»

Petro kœjerœ lœ egerœ agba yé œ kœtetœ koena pa ɔkœ ungu na tœnce ga ndœ Yisu.

30 Kashe lœndœ á tshe wu adœke yugu rosœ noe ye, awa za she, tshe tetœ kœnduru tœnce ga la ungu yé œ ta rawa adœke: «Gbozu, she mœ kane!»

31 Ngbewo Yisu kœyi kane ye á kœtepa ye, yé á kœpa fœ she adœke: «Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ teasho! Mbœrœ gade á 6œ sœ koeshara upu a?»

32 Endje o bibisha ga lœ egerœ agba yé yugu katœ noe ye.

33 Ayambarœ á endje sœ lima 6a lœ egerœ agba, gote dœ matshukuda endje ga utshu Yisu yé œ pa adœke: «Adja œfœ koedœ Gbolo noe Ndjaba!»

*Yisu she aayi koña 6a lœ ogo Genazarete
(Wu 6a tœ Mar 6.53-56)*

34 Manda kœzu ungunœ, endje wuta ga lœ ogo Genazarete.

35 Azu oshonœ asœmœ wu lima sœ Yisu ye, œ pandœ kœyikumu ye fœ azu dje lœ ogonœ kœ, yé á endje ko aayi koña kœ natœnœ fœ she.

36 Endje sœ lima kœditshelœma endje fœ she adœke tshe katœ amba ama yøgbødø lœba nœ ye fœ endje dœ endje goro. Yé endjeneke kœ á endje sœ lima kœgoro tœnœ, she lima lœ koña nœ endje ye.

15

Yisu œdœ kœyisœrœ nœ alata (Wu 6a tœ Mar 7.1-13)

1 Afarisayi œdœ aayi kœyisœ awa akwa to 6a lœ Yerusalemœ œ na ga ndœ Yisu, yé œ yu she adœke:

2 «Mbœrœ gade á ayambarœ nœ zœ sœsœ koembœrœtœ endje liaka o'o ama agbozu Ikrizia nene a? Gbambanœ nene, endje sœsœ kœdjuto kane endje utshu kœzirœ nene.»

3 Yisu gi fœ endje adœke: «Ka e'e a, mbœrœ gade á 'e zaza awa o'o nœ Ndjaba ga tœ akwa nene yé á sœ koembœrœtœ 'e lindœ o'o ama alata 'e a?»

4 Gbambanœ nene, Ndjaba pa adœke: “Li œsœ aba zœ dœ ayi zœ.” Tshe pa ndje adœke: “Tsheneke á tshe kœgu œsœ abancœ too œsœ ayinœ, tshe li kœgbø djofele nœ kuzu.”

5 Kashe e'e, 'e sœ kœpa adœke uzu kœpa fœ abancœ too fœ ayinœ adœke: “Œrœ á mœ yi má ndœ kœto tœnœ fœ 6œ kœdœ makabo á mœ gumasœ nœ fœ Ndjaba”,

6 uzunœ asœmœ œ lisœ abancœ too ayinœ nene. Œtœnœ ataa á 'e za o'o ama Ndjaba vw'i'i, yé á ga kolœ ndœ koembœrœ œrœ lindœ o'o ama aata 'e.

⁷ Wulapatsho! Ayi kœgbara o'o Isaya gbara lima o'o dœ ɔtshɔnœ tœ upu nœ 'e loka á tshe pa adœke:
⁸ "Azu asœ sœ kœlisœ mœ kolœ lœ ama endje, kashe lœsu endje sœ zara tœ mœ.

⁹ Kœdonga osho nœ endje sœ gbambanœ, gbambanœ nene, œrœ á endje sœ kœyisœ nœ kœdœ kolœ o'o á to lœ ama azu."»

(Erœ á fa uzu tœ ayi uburu

(Wu 6a tœ Mar 7.14-23)

¹⁰ Manda nœ, Yisu e ukpulu azu yé œ pa fœ endje adœke: «'E dji yé œ wusœ œneke dœ ɔtshɔnœ kane:

¹¹ «œ dœdœ œrœ á li ga lœ ama uzu dá fa she tœ ayi uburu nene. Kashe œneke á wuta lœ ama ye dá fa she tœ ayi uburu.»

¹² Ayambarœ nœ Yisu kœgitœ endje ga ndœ ye, yé á kœyu she adœke: «Bœ wusœ nœ adœke o'o zœ za ókó ga tœ lœsu Afarisayi i?»

¹³ Tshe gi adœke: «œyo kœ á dœdœ Aba mœ á tshe sœ 6a lafo dá lu nene, endje sú ye.

¹⁴ 'E katœ endje ye: Endje kœdœ aayibula á endje sœ kœyisœ awa fœ aayibula anga endje. Andaa œdœ ayibula kœsœ kœyisœ awa fœ anga ayibula, endje yo kœkœ bibisha ga lœ kudu.»

¹⁵ Petro za o'o œ pa fœ she adœke: «Mindœ ádá o'o nœ asœmœ fœ a'a kane.»

¹⁶ Yisu kœgi adœke: «E'e ndje, 'e gugu damba dœ kœwusœrœ nene a?»

¹⁷ 'E wuwusœ nœ adœke œrœ kœ á li ga lœ ama uzu sœ kœli ga lœ ye, yé manda nœ á tshe nu ga lœ gbakoto nene a?

¹⁸ Kashe œneke á wuta 6a lœ ama uzu to 6a lœsu, yé œtœnœ dá fa she tœ ayi uburu.

19 Gbambancœ nene, gbetshelœ noe kœmbœrœ ekperœ to ba tœ lœsu uzu, gbetshelœ bata: Kœwo azu, kœpara awo azu, kœmbœrœ angba budu, kœzi angba, kœpa ekpe o'o tœ upu noe uzu dœ pe kœgu osho.

20 (Erœ á fa uzu tœ ayi uburu dœ mœ! Kashe utshu kœzi œrœ á bœ kœdjedjutœ kane zœ nene, œ fa bœ tœ ayi uburu nene.)

Kœyindœrœ noe yashe Kanana

(Wu ba tœ Mar 7.24-30)

21 Manda noe, Yisu áalafo lakpincœ asœmœ, œ gitœ ye ga lœ ogo Tire dœ pe Sidona.

22 Anga yashe Kanana bale á tshe sœ lima kœsœ kpœtœmœ na, yé œ tetœ koetarawa adœke: «Wu oyo mœ, Gbozu, Gbolo noe Davidi! Ekpe iširœ sœ koendanga yawuru noe mœ tœpanœ kpuru.»

23 Kashe Yisu gigi o'o bale fœ she nene. Ayambarœ noe ye na á ki ga tœ ye adœke: «Gœrœ she ye, mbœrœ tshe sœ kœna manda azœ dœ rawa.»

24 Yisu kœgi adœke: «Endje vwa mœ kolœ fœ agbolo Israyele á endje sœ bata apata á endje yiwa.»

25 Kashe yashenœ asœmœ na œ gote ga utshu ye, yé œ pa adœke: «Gbozu, ti kane mœ ga lafo!»

26 Yisu gi adœke: «Œ sœsœ dœ ɔtshœnœ kœko kizirœ noe agbolo mbœrœ kœko tœnœ va fœ ayavoro nene.»

27 Yashenœ gi adœke: «Adjapu Gbozu, kashe ayavoro zi ndœma kœzirœ á yo tœ ama gbozu noe endje ga tshakudu ndaba kizirœ.»

28 Yé Yisu gi fœ she adœke: «Yashe, kœyindœrœ noe zœ gerœ waal! Œ mbœrœtœ endje fœ bœ bata

á ɓœ yindœ nœ.» Yé ngbewo, yawuru nœ ye kœshe pe dœ lœkœnœ asœmœ ye.

*Yisu she azu indiri egerœ ungu adanga
(Wu ɓa tœ Mar 7.31)*

²⁹ Yisu wuta lœ ogonœ asœmœ yé œ ro ga tœ mangu egerœ ungu adanga lœ Galilayi. Tshe ɔ ga pa kaga yé œ sœ ga ati.

³⁰ Azu ndjoro na ga ndœ ye. Endje na dœ azu á ada endje ndi, dœ aayibula, dœ aayi vwiriti, dœ aayi bitu, dœ pe anga aayi koba ndjoro. Endje katœ endje ga utshu Yisu, yé á tshe she endje.

³¹ Azu katœ ama endje ti ɔsœ lœkœ á endje wu aayi bitu kœpa o'o; dœ azu á endje ndi, kœshe tœnœ; dœ azu á ada endje ndi, kœna ana; dœ pe azu á ala endje bu, á tetœ kœwu osho. Yé á azu kœ donga mokœ nœ Ndjaba nœ Israyele.

*Yisu to kœzirœ fœ azu kutu vana
(Wu ɓa tœ Mar 8.1-10)*

³² Yisu e ayambarœ nœ ye, œ pa fœ endje adœke: «Oyo azunœ asœ ka mœ waa, gbambanœ nene, endje mbœrœ olo votœ dœ mœ, yé endje gugu dœ kœzirœ nene. Mœ yiyyindœ kœgi endje dœ ogo nene: Ete nene, endje mbombo tœ ala awa ye.»

³³ Ayambarœ pa fœ she adœke: «A gbœ má rœgo lœ kpagagashonœ asœke kpœta yeka á kœto fœ endje á endje kœzi, á kœle endje a?»

³⁴ Yisu yu endje adœke: «'E sœ dœ mapa koto o?» Endje gi fœ she adœke: «Mindu dœ bisha dœ pe a'eara ageatshalangu teasho.»

³⁵ Yé á tshe kœpa fœ ukpulu azuncœ asœmœ adœke endje lœ ga tœ ɔsho.

³⁶ Tshe ko mapa mindu dœ bisha dœ pe ageat-shalangunœ œ donga Ndjaba, œ ko fœ ayambarœ, yé á ayambarœ kœkurutshelœ nœ tœ ukpulu azunœ.

³⁷ Uzu dœ uzu zi œrrr œ le she kpœtœ ama ogo noe ye. Ayambarœ rœ ama udu rœgo á sœpe ga lœ kingi mindu dœ bisha (7).

³⁸ Andaa, azu á endje zi lima œrcœnœ sœ ayakoshe kutu vana, endje didi ayashe dœ agbolo nene.

³⁹ Manda kœgi azu gangba endje, Yisu ɔ ga lœ egerœ agba yé œ ro ga lœ ogo Magadane.

16

Afarisayi œdœ Asadukayi yœndœ ambárá afá bale 6a ndœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Afarisayi dœ Asadukayi na ga ndœ Yisu œ tetœ kœgi uku ga tœ awa ye. Endje yu she adœke tshe ma anga ambárá afá tœ kœma adœke œ to 6a lafo.

² Yisu gi fœ endje adœke: «Dœ adila, 'e sœ kœpa adœke: "Yavuru œ ni nene, mboœrœ tshalafo sœ tshee."

³ Yé pe dœ amazi tuu, 'e sœ kœpa adœke: "Kpesheke yavuru œ ni zœ, mboœrœ tshalafo bu shoshosho." Ataa 'e wusœ kœpandœ mara á tshalafo sœ doe tœnœ ye, kashe 'e lili kœpandœ ambárá nœ œrœ nœ tshakpesheke asœ nene.

⁴ Azu nœ tshakpesheke á endje dœ aekpe azu yé á zazatœ endje fœ Ndjaba nene, sœ kœyœndœ ambárá! Kashe endje wu anga angbi ambárá bale nene, kolœ œnœ Yona œ ka ye. Manda nœ, tshe katœ endje ti kpœtœmœ yé œ ro daye.»

*Kœyisœrœ nœ Afarisayi œdœ Asadukayi
(Wu 6a tœ Mar 8.14-21)*

⁵ Lökœ kœzu ayambarœ ga itshi kota, œndœ kœko kœzirœ djerœ endje ye.

⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ala 'e gbo dœ ɔyɔ kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi kane.»

⁷ Ayambarœnœ te lima tœ kœpa ugurutœ endje adœke: «Tshe sœ kœpa ataa mbœrœ á a nana dœ mapa nene.»

⁸ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «E'e dœ azu á kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho, mbœrœ gade á 'e sœ kœyutœ 'e ugurutœ 'e adœke 'e gugu dœ mapa nene a?»

⁹ (Errr kpesheke, 'e wuwu damba sœ œrœ nene a? Endœ mapa mindu á 'e kurutshelœ nœ tœ azu kutu mindu (5.000) œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ udunœ, djerœ 'e ye a?)

¹⁰ (Endœ mapa mindu dœ bisha (7) á 'e kuru lima tshelœ nœ tœ azu kutu vana œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ udunœ, djerœ 'e ye a?)

¹¹ Mbœrœ gade á 'e wuwusœ nœ adœke mœ sœsœ lima kœpa o'o tœ mapa fœ 'e nene lökœ á mœ sœ lima kœpa fœ 'e adœke: Ala 'e gbo tœ ɔyɔ kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ Asadukayi a?»

¹² Yé á ayambarœnœ kœwusœ nœ adœke tshe papa o'o tœ upu nœ kœsœ dœ gbœdjela tœ ɔyɔ kœsuku mapa nene, kashe tshe pa tœ kœyisœrœ nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi.

*Petro mindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu
(Wu 6a tœ Mar 8.27-30; Luk 9.18-21)*

¹³ Lökœ á Yisu yi kumu ye ga lœ ogo Sezaré, ogo gbozu Filipo, tshe yu ayambarœ nœ ye adœke:

«Azu sœ kœpa má kotoo tœ upu nœ Gbolo nœ uzu a?»

¹⁴ Endje gi adoëke: «Anga azu sœ kœpa adœke, œbœ kœdœ Yowane ayi kœza batisimu; anga endje sœ kœpa ndje adœke œbœ kœdœ Eliya; yé anga endje kpa sœ kœ pa œnœ endje adœke, œbœ kœdœ Yilimiya too anga ayi kœgbara o'o ugurutœ aayi kœgbara o'o liya.»

¹⁵ Yé Yisu kœyu endje adœke: «Yé ka e'e a, 'e sœ kœpa má œnœ 'e adœke œmœ kœdœ de?»

¹⁶ Shimu Petro za o'o yé á gi adœke: «Œbœ kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba nœ soro.»

¹⁷ Yisu kœpa fœ she adoëke: «Yanga nœ zœ, Shimu gbolo nœ Yona, mbœrœ œ dœdœ ɔkœ dœ indji dá pandœ o'o asœ fœ 6œ nene, kashe Aba mœ á tshe sœ 6a lafo dá pandœ nœ.

¹⁸ Yé œmœ, mœ sœ kœpandœ nœ fœ 6œ adœke œbœ kœdœ Badja, ga pa badjanœ asœmœ dá mœ ma bala Ikrizia nœ mœ, yé kuzu œ sœ bala dœ gœbgœ ga pa Ikrizianœ nene.

¹⁹ Mœ za bala herela nœ Ogo gbozu nœ tshalafo fœ 6œ; œrcœ kœ á 6œ i ga tœnœ 6a pa ɔshœ, Ndjaba œ i ndje ga tœnœ 6a lafo; œroœ kœ á 6œ vwara tshelœnœ 6a pa ɔshœ, Ndjaba œ vwara ndje tshelœnœ 6a lafo.»

²⁰ Manda nœ, Yisu kœkœ lima ayambarœ nœ ye dœ ɔgbœ adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale adœke œne kœdœ Kristu nene.

*Yisu pandœ o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 8.31-9.1; Luk 9.22-27)*

²¹ Kœto kpœtœ lœkœnœ asœmœ, Yisu Kristu tetœ kœpandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Œ li adœke mœ ro ga lœ Yerusaleme yé œ wu

œrœ kanga waa tshakane agbozu Ikrizia, agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa yekane. Endje wo mœ, yé manda olo votœ, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu.»

22 Yé Petro gi she ga indirinœ yé œ tetœ koegbagbara she adœke: «Gbozu, Ndjaba œ gbœndœ zœ loenœ ye! Æroe ataa œ wuta ga tœ zœ nene.»

23 Kashe Yisu fatœ yé œ pa fœ Petro adœke: «Gitœ zœ tœ mœ, Satana! Æbœ kœdœ uzu nœ kœza o'o ga pa mœ adœke mœ te. Gbetshelœ nœ zœ lili dœ œnœ Ndjaba bale nene, kashe œ li dœ œnœ azu.»

24 Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Ædœ uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœke tshe vwaratœ ye tœ undu ye doe tœ ye, œ za kurushi nœ ye yeka á kœna manda mœ.

25 Gbambancœ nene, uzu kœ a tshe sœ dœ ogo kœsœ dœ soro œ tshu ye; kashe tsheneke á tshe tshu mbœrcœ mœ, œshe dá sœ dœ soro.

26 Ataa uzu kœgbœ œrœ tshapashœ asœke kœ gbaa, œ sœ dœ she kotoo bata á soro ye ndi a? Ærœ gadœ dœ tshe ka á kpa yœ dœ soro ye a?

27 Gbolo nœ uzu œ kwa bala tœ ye awa bale dœ aandjelu nœ ye lœ mokœ nœ Abancœ, yé tshe gi bala fœ uzu dœ uzu liaka akwa tshelœ ye.

28 Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, ugurutœ 'e a 'e sœ asœ, anga 'e œ tshu nene utshu kœwu Gbolo nœ uzu kœna bata gbozugo.»

17

*Yisu fatœ ye dœ ala ayambarœ nœ ye
(Wu ba tœ Mar 9.2-13; Luk 9.28-36)*

1 Manda olo mindu dœ bale, Yisu za Petro, Jake œdœ pe ayanœ dœ Yowane po tœ ye, œ gitœ ye dœ endje ga indirinœ ga pa egerœ kaga.

2 Tshe fatœ ye dœ ala endje; tshatshu ye tetœ koetshi tœnœ ɓata ɔlɔ, lœba ye wuta toe imbinœ urrr ɓata iširi osho.

3 Ngbewo, Eliya œdœ Moyize wuta ga utshu endje, yé œ sœ kœpa tshama endje dœ Yisu.

4 Petro pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, œ sœ dœ ɔtshonœ adœke a lœ kpœke. Œdœ ɓœ kœyindœ noe, mœ mœ anda tandem votœ: Bale fœ ɓœ, bale fœ Moyize œdœ bale ndje fœ Eliya.»

5 Tshe sœpe damba kœpa 'o atake, trale ondoro jerœ ga pa endje, yé anga tshama wu ɓa lœnœ adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo noe mœ á mœ yindœ ye waa, mœ za yanga noe mœ djigi ga ndœ ye. 'E dji she!»

6 Lœkœ á ayambarœ dji tshamanœ asœmœ ataa, awa litœ endje kpakpakpa yé endje yo ga ati œ fa tshatshu endje ga toe ɔsho.

7 Yisu na ndoo dœ endje œ turutœ endje yé á pa adœke: «'E alafo, 'e sœsœ dœ awa nene.»

8 Kœmesho ga lafo atake, endje wu kolœ Yisu kuti ye.

9 Bata endje sœ lima kœjerœ kaga, Yisu kœ endje adœke: «'E papandœ œrœ kœ á 'e wu asœke fœ uzu bale nene, œrrr ga toe adœke Gbolo noe uzu she lœ akuzu yekane.»

10 Yé ayambarœ noe ye yu she adœke: «Mbœrœ gade á ayi kœyisœ awa akwa pa lima adœke Eliya œ na utshuncœ yekane a?»

11 Tshe gi fœ endje adœke: «Adjapu, Eliya œ na utshuncœ mbœrœ kœguma œrœ kœkœ.

12 Kashe mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: Eliya na 6a lima ye, yé azu yiyyindœ ye nene, kashe endje mbœrœ fœ she œneke kœ á endje yi lima ndœ nœ. Awa bale ndje endje mbœrœ œrœ kanga fœ Gbolo nœ uzu.»

13 Yé á ayambarœ nœ ye kœwusœ nœ adœke, tshe sœ lima kœpa o'onœ fœ œne tœ Yowane ayi kœza batismu.

*Yisu she gbolo á tshe sœ dœ ekpe iširi
(Wu 6a tœ Mar 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

14 Lœkœ á endje wuta lima ndoo dœ ukpulu azu, anga yakoshe bale na ga ndœ Yisu, œ gote dœ matshukuda ye ga utshu ye á pa adœke:

15 «Gbozu, wu oyo gbolo yakoshe nœ mœ. Tshe sœ dœ koba œkœ á sœ ndœ kœka she waa, œ geta she kpala kpala ga tawo too ga langu.

16 Mœ na dœ she fœ ayambarœ nœ zœ, kashe endje lili tœ kœshe she nene.»

17 Yisu kœpa adœke: «E'e kœdœ aekpe azu, yé 'e gugu dœ kœyindœrœ nene! Mœ kpa sœpe dœ 'e œrrr manda olo koto yekane a? Mœ kpa ru lœsu mœ mbœrœ 'e manda olo koto o? 'E na dœ gbolonœ fœ mœ ga mœ.»

18 Yisu nga fœ ekpe iširinœ; tshe wuta lœ gbolonœ yé á tshe kœshe pe dœ lœndœnœ asœmœ ye.

19 Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ Yisu, yé á yu she yaa adœke: «Yé ká a'a, mbœrœ gadœ á 'a lili má œnœ 'a kœgœrœ ekpe iširinœ nene a?»

20 Yisu pa fœ endje adœke: «Mbœrœ kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho. Mœ sœ kœpa tœnœ fœ 'e dœ adjapu, œdœ anga œlœ bale 'e kœsœ dœ kœyindœrœ á sœ dœ egerœnœ bata ele œyœ á iširinœ kœdœ

mutarde, 'e pa fœ kaga asœke adœke: "Aafo kpœke œ tɔ 6a e", kaga œ mbœrœtœ ye liakanœ ye. (Erœ bale á sœ dœ sharapu 6a ndœ 'e œ gugu nene. [

²¹ Kashe kolœ lœ awa nœ avwala œdœ lœ œnœ kœyotshelœma dá endje li kœgœrœ dœ mara ekpe iširinœ asœke.]»

*Yisu kpa pa o'o kuzu œdœ kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 9.30-32; Luk 9.43b-45)*

²² Anga ɔlœ bale, ayambarœ ngbœ̄ba lima tœ endje 6a lœ ogo Galilayi, Yisu pa fœ endje adœke: «Endje ka Gbolo nœ uzu ga tshaabrœ azu;

²³ endje wo she yé manda olo votœ, Ndjaba œ she she lœ akuzu.» Ayambarœ nœ ye sœ lima dœ oyo waa.

Yisu dœ Petro yœ lapo

²⁴ ɔlœ á endje li ga lœ Kaparnawumu, azu á endje ka lapo 6a lœ Tepelo na ga ndœ Petro, yé á pa fœ she adœke: «Gbozu nœ 'e œ yœ lapo nœ Tepelo nene a?»

²⁵ Petro gi adœke: «Ẽ, tshe yœ ye.» ɔlœ á Petro yi kumu ye ga sœnda, Yisu yu she adœke: «Gbetsœlœ noe zœ kœdœ gade Shimu? Ade dá yœ walaka lapo noe agbozugo noe tshapashœ a? Agbolo noe endje too anga angbi azu?»

²⁶ Petro gi adœke: «Angbi azu.» Yé Yisu kœpa fœ she adœke: «Agbolo noe endje yœ ka nene.

²⁷ Kashe a yœ œnœ azœ ye, mbœrœ á kœzaza ókó fœ azunœ asœ nene. Mbœrœ tœnœ, na ga la kota œ vwi ngada; ali ageatshalangu á 6œ djœ she, a tshelœma ye, 6œ gbœ langere ngendja lœnœ. Za œ gu dœ tœnœ, œ za fœ endje mbœrœ mœ œdœ pe 6œ.»

18

Uzu á tshe ropa azu kɔ ɓa lœ Ogo gbozu nœ tshalafo

(*Wu ɓa tœ Mar 9.33-37; Luk 9.46-48*)

¹ Dœ ləndənœ asœmœ, ayambarœ nœ Yisu gitœ endje ga ındırı ye, yé á pa fœ she adœke: «Œde dá ropa azu kɔ ɓa lœ Ogo gbozu nœ tshalafo a?»

² Yisu e anga gbolo œ za she tɔ ga ugurutœ endje

³ yé œ pa adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ 'e kœyayapatœ 'e yé á sœ ɓata aya agbolo nene, 'e li bala ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafo nene.

⁴ Ataa, tsheneke á tshe mbœrœtœ ye ɓata aya gbolonœ asœ, œshe dá ropa azu kɔ ɓa lœ Ogo gbozu nœ tshalafo.

⁵ Uzu á tshe za osho kœsœ fœ gbolo lœ i'iri mœ ɓata tsheneke asœ, za osho kœsœ fœ mœ dœ tœ mœ ye.

ɔgbø kœmɪ upu

(*Wu ɓa tœ Mar 9.42-48; Luk 17.1-2*)

⁶ «Kashe uzu á tshe mbœrœ adœke anga aya gbolo bale ugurutœ agbolo asœke á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, li ga lœ ekperœ, œ li adœke endje du egerœ badja ga lœ igi ye, œ na dœ œ geta she ga la egerœ ungu.

⁷ Oyo nœ azu tshapashœ á endje sœ kœmbœrœ adœke azu li ga lœ ekperœ! Œ li adœke œrœ ataa mbœrœtœ endje, kashe oyo nœ uzu neke á yanganœ œ te mbœrœ she.

⁸ Œdœ kane zœ too ada zœ dá sœ kœmbœrœ adœke ɓœ te, wa œ ko va e zara tœ zœ; œ li dœ ɔtshənœ mbœrœ ɓœ adœke ɓœ li ga lœ adja soro dœ kane zœ bale too dœ ada zœ bale, tœ œsœnœ

adœke 6œ sœpe dœ kane zœ bibisha œdœ pe ada zœ bibisha yé endje vwi 6œ ga lœ kudu owo á ru nene.

⁹ Yé œdœ ala zœ kœvwa 6œ ndœ ekperœ, vwata yé œ za vwi'i zara tœ zœ, œ li dœ ɔtshœnœ mbœrœ 6œ adœke 6œ li ga lœ adja soro dœ ala zœ bale, tœ œsœnœ adœke 6œ sœpe dœ ala zœ bibisha yé endje vwi 6œ ga lœ kudu owo nœ lifelo.»

¹⁰ «Ala 'e gbœ adœke 'e kœgugu œsœ anga gbolo bale ugurutœ aya agbolo asœke nene. Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e, aandjelu nœ endje sœ ɔlœ dœ ɔlœ ïndiri Aba mœ á tshe sœ 6a lafo. [

¹¹ Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu na ndœ kœshe azu á endje sœ lima lœ djingili.]

Pata á tshe yiwa

(Wu 6a tœ Luk 15.3-7)

¹² «'E gbe œnœ 'e koto o? œdœ anga uzu kœsœ dœ apata kama bale (100), yé anga bale lœ ugurutœ endje kœyiwa, ataa tshe katœ udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amancœ vana (99) 6a pa kaga, ndœ kœna kœpara tsheneke tshebale á tshe yiwa asœmœ nene a?

¹³ œkœsœ adœke tshe gbœ she, mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, tshe sœ dœ yanga ye kœropa udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amancœ vana (99) á endje yiwiwa nene asœmœ.

¹⁴ Awa bale, Aba 'e á tshe sœ 6a lafo asœmœ, yiyingdœ nœ adœke anga gbolo bale ugurutœ aya agbolonœ asœmœ yiwa nene.»

Kœgi aya zœ á tshe sœ lœ djingili ga tœ ɔtshœ awa

¹⁵ «œdœ anga aya zœ kœmbœrœ ekperœ ga tœ zœ, na ga ndœ ye kutu zœ œ gbagbara she tœ

ekperœ á tshe mbœrœ, œdœ tshe kœdji 6œ, dá tshe kpa wuta aya zœ.

16 «Edœ tshe kœdjidji 6œ nene, kpa za anga uzu bale too bisha ga ndœ zœ yeka á 'e kœwa o'onœ "mbœrœ œ li adœke atimu bisha too votœ yindœ o'once yekane."

17 «Edœ tshe kœvwaratœ ye ndœ kœdji endje, pandœ noe ga lœ Ikrizia, yé tshe kœdjidji ndje azu Ikrizia nene, za she bata angbi uzu too bata ayi koeka lapo.

18 «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: «Erœ kœ 'e i ga tœnœ pa ɔshœ asœ, endje i ndje ga tœnœ ba lafo; yé œrœ kœ 'e vwara tshelœ noe pa ɔshœ asœ, endje vwara ndje tshelœ noe ba lafo.

19 «Mœ kpa sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ azu bisha ugurutœ 'e pa ɔshœ kœpa upu ama endje bale ndœ kœyœndœ œrœ gade, Aba mœ ba lafo œ to œrœnœ asœmœ fœ endje ye.

20 Gbambanœ nene, osho á azu bisha too votœ œ ngbœtœ endje ga tœnœ dœ i'iri mœ, mœ sœ ugurutœ endje zœ.»

Ayi akwa á tshe vwaratœ ye Kœdjerœndœ ekperœ noe ayanœ

21 Ataa, á Petro na ga ndœ ye á yu she adœke: «Gbozu, œdœ aya mœ kœmbœrœ ekperœ fœ mœ, mœ djerœndœ ekperœnœ awa kotoo? Errr ga tœ awa mindu dœ bisha a (7)?»

22 Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ papa fœ 6œ adœke awa mindu dœ bisha nene, kashe œrrr ga tœ awa zazu votœ dœ ndjokpa awa mindu dœ bisha.

23 Ogo gbozu nœ tshalafo œ sœ bala kolœnœ ataa: (E sœ bata anga gbozugo bale á tshe yi lima ndœ kœtondœ o'o tœ upu nœ kuda nœ ye dœ aayi akwa nœ ye.

24 Tœ ali nœ, endje na dœ anga ayi akwa á tshe sœ dœ kuda nœ ye tœpanœ kpuru fœ she.

25 Bata á tshe soesœ lima dœ œrœ bale ndœ kœgi tœnœ nene, gbozunœ za awa adœke endje za she yœ œrœ dœ awonœ, agbolo nœ ye, œdœ ndje pe dœ œrœ kœ á tshe sœ dœ tœnœ lœ okoro kuda nœ ye.

26 Ayi akwanœ gote ga tœ ada ye, œ di tshelœma ye fœ she adœke: “Gbozu, sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, yé mœ gi fœ bœ para zœ.”

27 Oyo za gbozu nœ ayi akwancœ, tshe katœ ye adœke tshe gu zœ yé œ katœ kuda nœ ye lœ kumu ye ti ye.

28 «Kœwuta ayi akwa asœmœ atake, tshe togba dœ anga yangancœ á tshe sœ dœ kuda nœ ye teasho lœ kumu ye; tshe za ɔngɔrɔ yangancœ kperœ ndœ kœwo she dœ kœpa fœ she adœke: “Gi kuda nœ mœ fœ mœ.”

29 Ayi akwa ngancœ sœmœ kœgote ga tœ ada ye, yé œ di tshelœma ye fœ she dœ kœpa adœke: “Sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, mœ gi fœ bœ zœ.”

30 Kashe tshe vwaratœ ye, yé ga pa nœ tshe na dœ she œ za she vwi ga lœ anda kângâ ndœ kœkate adœke tshe gi kuda nœ œne yekane.

31 Kœwu œrœ á tshe mbœrœ asœmœ ataa, œ za oyo tœ lœsu aayi akwa angancœ, yé endje na œ pandœ œrœ kœ á ro asœmœ fœ gbozu nœ endje.

32 Yé gbozu e she, á pa fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa, mœ katœ kuda nœ mœ lœ kumu zœ ti kœ mbœrœ á bœ ditshelœma zœ fœ mœ.

33 Ⓛɓœ ndje, ɓœ lili má ndœ kœwu oyo ayi akwa nga zœ ɓata á œemœ dœ tœmœ mœ wu oyo zœ nene a?”

34 Oko za gbozu, tshe za she vwi ga lœ anda kânga ndœ kœkate ndje adœke tshe kœgi kuda nœ œne kœ œne yekane.»

35 «Ataa, Aba mœ ɓa lafo œ mbœrœ bala mara œrœnœ asœmœ fœ 'e, œdœ uzu dœ uzu ugurutœ 'e kœdjedjerœndœ ekperœ nœ ayanœ dœ lœsu ye bale nene.»

19

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœndjœtshelœ totœ œdœ kœsœ angara

(Wu ɓa tœ Mar 10.1-12)

1 Olœ á Yisu katœ kœmindœ upu asœmœ, tshe gitœ ye lœ Galilayi ndœ kœro ga lœ ogo Yuda ɓa kele ungu Yœrdane.

2 Azu ndjoro na manda ye, yé ɓa zœ tshe sœ kœshe endje.

3 Anga Afarisayi na ga ndœ ye dœ gbetshelœ nœ kœgi uku ga tœ awa ye, yé á yu she adœke: «Ѐ li dœ yakoshe kovwaratœ ye tœ awonœ lœ upu kœ a?»

4 Tshe gi fœ endje adœke: «'E didi lima œneke á endje sú ɓa la buku nœ Ndjaba adœke, lœ kœmbœrœ œrœ ga pa ɔshœ asœke, Ndjaba mbœrœ lima yakoshe œdœ yashe nene a?»

5 Manda nœ, tshe pa adœke: Mbœrœ tœnœ ataa á yakoshe œ katœ abanœ dœ ayinœ ti, á sœ ga tœ œsœnœ dœ awonœ, yeka á endje bisha œ wuta undu uzu tshebale.

6 Ataa, endje kpa sœsœ azu bisha nene kashe undu uzu tshebale. Kaka adœke uzu ndjøndjø tshelœ œneke á Ndjabo ngbøba ga tœ nœ nene.»

7 Endje pa fœ she adœke: «Mbœrœ gade á Moyize za lima awa adœke yakoshe su mbeti kœkurutshelœ totœ ga tshakane yashe lœkœ á tshe kœkatœ ye ti a?»

8 Yisu gi fœ endje adœke: «Moyize za lima awa ndœ kœkatœ awo 'e ti mbœrœ agbø lœsu nœ 'e, kashe utshunœ œ sœsœ lima ataa nene.

9 Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e adœke, œdœ uzu kœkatœ awonœ ti, á koedœdœ tœ upu nœ angba budu nene, á tshe kpa to anga angbi yashe, tshe sœ kœpara awo uzu.»

10 Ayambarœ kœpa fœ she adœke: «Œdœ upu nœ koetotœsho nœ yakoshe dœ yashe kœsœ ataa, ádá nœ koetotœsho gugu nene.»

11 Yisu gi fœ endje adœke: «Œ dœdœ uzu kœ dœ tshelœ kata o'o asœ nene, kashe kolœ endjenœke á Ndjabo za awa fœ endje.

12 Gbambanœ nene, ádá á azu œ vwaratœ endje kœto ayashe sœ ndjoro: Endje zu anga azu dœ kœba kutshu; anga kœsœ angara to tshakane azu; yé anga azu yiyindœ kœto ayashe nene mbœrœ kœpara Ogo gbozu nœ tshalafo. Uzu á tshe li kœdji tshelœkata o'o asœke kœ, kaka tshe dji!»

*Yisu to kane ye ga pa agbolo
(Wu ba tœ Mar 10.13-16; Luk 18.15-17)*

13 Azu na dœ agbolo fœ Yisu adœke tshe to kane ye ga pa endje kashe ayambarœ nœ ye sœ lima kœgeta endje.

14 Yisu pa adœke: «'E katœ agbolo endje na ga ndœ mœ, 'e kôkô endje nene mbœrœ Ogo gbozu nœ tshalafo sœ mbœrœ azu á endje lœ bata endje.»

15 Yé manda kœto kane ye ga pa endje, tshe gitœ ye kpœtœmœ ye.

*Gbolo modo ayi kœgbœrœ
(Wu 6a tœ Mar 10.17-31; Luk 18.18-30)*

16 Anga uzu bale na ga ndœ Yisu, yé œ yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, ɔtshœrœ gade dâ mœ kœmbœrœ yeka á kœgbœ soro neke á ka nene a?»

17 Yisu kœpa fœ she adœke: «Mbœrœ gade á bœ sœ kœyu mœ pa ɔtshœrœ a? Kolœ Ndjaba kuti ye dâ dœ ɔtshœ uzu. ɔEdœ bœ kœyindœ kœgbœ soro, gbœndœ awa o'o ama Ndjaba.»

18 Tshe yu Yisu adœke: «ɔEneketa a?» Yisu gi fœ she adœke: «Bœ wo uzu nene, bœ para awo uzu nene, bœ zi angba nene, bœ wa o'o dœ wala ga pa uzu nene.»

19 Li œsœ aba zœ dœ ayi zœ, yé bœ yindœ yanga zœ bata á bœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.»

20 Gbolo modonœ gi fœ she adœke: «ɔErœnœ asœmœ kœ, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ liakancœ zœ. ɔErœ gade dâ kpa sœpe adœke mœ mbœrœ a?»

21 Yisu pa fœ she adœke: «Bœ kœyindœ kœsœ ndjii tœ ala Ndjaba, gu œ ka œrœ nœ zœ, œ kuru-tshœlœnœ tœ aayi oyo, yé bœ gbœ bala kœgbœrœ 6a lafo. Manda nœ, fatœ zœ œ na manda mœ.»

22 Manda o'onœ asœmœ, tshe gu dœ oyo tœ ye, mbœrœ tshe sœ lima dœ œrœ waa.

23 Yé Yisu kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e, œ sœ tœ ɔgbœnœ

bala tœ ayi kœgbœrœ kœli ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafo.

24 Yisu kpa pa fœ endje adœke: «E gboagbo adœke agea á i'iri ye kœdœ shamo li tœlœ ogoro imbili. Kashe œ kpa gbo kœrosœ nœ adœke ayi kœgbœrœ li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.»

25 Kœdji o'onœ asœmœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti œso, yé œ pa adœke: «Atamœ, uzu dœ dá li kœshe tœnœ a?»

26 Yisu tondœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Ba tœ azu, œ li nene; kashe ba tœ Ndjaba, œrœ kœ li ye.»

27 Yé Petro kœza 'o, á kœpa fœ she adœke: «Wu kane, 'a katœ œrœce nœ 'a ti kœ á na manda zœ asœ; œ sœ bala dœ a'a koto o?»

28 Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke: Ùls á Ndjaba kpa mbœrœ tshandœ œrœ kœ tœ tafonœ, olo á Gbolo nœ uzu œ sœ ga lœ ngande mokœ nœ ye ndœ kœwa ngbanga, e'e á 'e na lima manda mœ, 'e sœ ndje ga pa ngande tshagbozu mokœ ndjokpa dœ bisha ndœ kœwa ngbanga pa mara azu Israyele ndjokpa dœ bisha.

29 Yé uzu kœ á tshe katœ anda nœ ye, dœ aayanœ, ayingœ, abanœ, aayinœ, agbolo nœ ye, kindi nœ ye ti mbœrœ i'iri mœ, tshe kpa gbo œrœ kœropœ ye, tshe gbo ndje soro nœ waa dœ waa.

30 Azu ndjoro á endje sœ utshunœ, endje sœ bala tœ ndœngœlœnœ, yé endje nœ ndœngœlœnœ œ te bala azu nœ tshatshunœ.»

20

Ayi akwa ba lœ kindi vinu

¹ «Kœgbø Ogo gbozu nœ tshalafo sœ bata anga gbozu akwa, á tshe wuta dœ amazi kœpara aayi akwa nœ tshelœ kindi vinu nœ ye.

² Tshe djitœ ye dœ endje dœ ɔtshɔnœ pa denari* bale á li adœke endje gbø dœ ɔlø bale, yeka á vwa endje ga lœ kindi vinu nœ ye.

³ Kœwuta she dœ ada ɔlø mindu dœ vana utshu kakpi ɔlø, tshe wu anga azu, endje sœ gbambancœ,

⁴ tshe pa fœ endje adœke: “E'e ndje, 'e na ga lœ kindi vinu nœ mœ, mœ to ndje ngendja á li dœ ɔlø bale fœ 'e.”

⁵ Endje ro ndje da ye. Tshe kpa wuta dœ kakpi ɔlø œdœ dœ ada ɔlø votø manda kakpi ɔlø, œ pa kolœncœ ata fœ anga azu á tshe gbø endje.

⁶ Kœwuta ga pa œrœ nœ ada ɔlø mindu dœ adila, tshe kpa wuta ndje, œ kpa gbø anga azu á endje sœ ndje ɓa zœ yé œ pa fœ endje adœke: “Mbœrœ gade dá 'e sœ kpœke œrrr kpii á mbœmbœrœ akwa nene a?”

⁷ Endje gi fœ she adœke: “Uzu bale zaza akwa fœ 'a nene.” Gbozu akwancœ kœpa fœ endje adœke: “E'e ndje, 'e na ga lœ kindi vinu nœ mœ.”

⁸ «Kœwuta ga toe umbru osho, ayengœ kindi vinunœ pa fœ kapeta adœke: “E ayi akwancœ para dœ œ ko ngendja tshangba akwa nœ endje fœ endje, kœto toe endjeneke á mœ e endje toe ndɔngɔlɔnœ asœmœ œrrr ga toe endjeneke á mœ e má endje utshuncœ.”

⁹ Azunœ ada ɔlø mindu nœ adila na œ gbø uzu dœ uzu denari bale.

¹⁰ Kœwuta ga toe azu á endje na má utshuncœ, endje gbe œnœ endje adœke œne dá gbø tɔpanœ

* **20:2** Denari kœdœ ngendja tshangba akwa nœ ɔlø bale á uzu mbœrœ.

kpuru; kashe endje gbø ndje uzu dœ uzu denari bale.

¹¹ Løkø á endje gbø ngendjance, endje te lima tœ kœpulœma endje tœ ayengø kindinœ.

¹² Endje pa lima adœke: “Aayi akwa á endje na manda nœ, endje mbœrœ akwa kolœ manda ada ølø bale, bœ to ngendja fœ endje awa bale dœ 'a á a wu oyo œerrr kpii tshakudu ølø dœ kœwoshø!”

¹³ Kashe tshe gi fœ anga bale ugurutœ endje adœke: “Yanga mœ, mœ mbœmbœrœ ekperœ fœ bœ nene; a djidjimatœ azœ dœ mœ tœ denari bale lœ ølø bale nene a?

¹⁴ Za œneke á sœ tshakane zœ asœmœ, œ gu dœ tœnœ zœ. Mœ yindœ kœto ngendja fœ uzu á tshe na tœ ndøngølœnœ asœmœ awa bale dœ bœ.

¹⁵ (E lili dœ moe kœmboerœ œneke á mœ yindœ noe dœ œrœ noe mœ nene a? Too bœ sœ dœ uku ga tœ mœ mbœrœ á mœ sœ dœ øtshø lœsu a?”

¹⁶ Atamœ, azu á endje sœ tœ ndøngølœnœ œ wuta bala azu utshunœ; yé endjeneke á endje sœ utshunœ, œ wuta tœ ndøngølœnœ.»

*Yisu kpa pandœ mara kuzu dœ pe kœshe nœ ye
tœ awa votœ*

(Wu ba tœ Mar 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yisu dœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha (12) sœ lima kœro ga lœ Yerusalem, yé á tshe sœ kœpa fœ endje na tœnœ tœ awa adœke:

¹⁸ «'E wu, a sœ kœœ ga lœ Yerusalem, ba tœ oshø á endje ka Gbolo nœ uzu fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ fœ aayi kœyisœ awa akwa. Endje wa agbø ngbanga ga pa ye adœke endje wo she.

19 Yé œ za she fœ angbi azu mbœrœ á endje kœmœ she, á kœsœ she, á kœkuru she ga pa kurushi, yé manda olo votœ Ndjaba œ she she lœ akuzu.»

Kœyœndœrœ nœ ayi agbolo yakoshe nœ Zebedayi

(Wu 6a tœ Mar 10.35-45; Luk 22.25-27)

20 Awo Zebedayi na ga ndœ Yisu dœ agbolo yakoshe nœ ye bisha, œ gote ga utshu ye mbœrœ kœyœndœ œrœ bale.

21 Yisu yu she adœke: «Bœ yindœ gadœ?» Tshe pa fœ Yisu adœke: «Mœ ki ga tœ zœ, bœ kœgu bala ga lœ ogo tshagbozu nœ zœ, lœ agbolo yakoshe nœ mœ bisha asœke, za anga bale ga tœ kuni zœ, yé anga bale ga tœ gele zœ.»

22 Yisu gi adœke: «'E wuwusœ œrœnœ á 'e esho ndœnœ asœmœ nene. Adja 'e li kœndjo ungu lœ yashi nœ œrœ kanga á mœ ndjo bala ye a?» Endje pa fœ Yisu adœke: «'A li dœ tœnœ ye.»

23 Yisu kœpa fœ endje adœke: «Adjapu, 'e ndjo ungu lœ yashi œrœ kangancœ á mœ ndjo ye. Kashe tœ kœza awa fœ uzu kœsœ ga ati ga pa kuni mœ too ga pa gele mœ, asœmœ lili dœ mœ nene. Mbœrœ tœnœ kœdœ osho á sœ fœ endjenœke á Aba mœ guma endje.»

24 Udu ayambarœnœ ndjokpa dji o'onœ ataa œ tetœ kœso ókó ga tœ aayazu bisha, Ajake dœ Yowane.

25 Kashe Yisu e endje œ pa fœ endje adœke: «'E wusœ nœ adœke agbozu sœ kœko azu ogo dœ ɔgbœ ga tshakudu tshagbozu nœ endje, yé agboro azu sœ kœma gbɔgbœ endje ga pa aaya azu.

26 Ⓢ lili adœke œrœ ataa mbœrcetœ endje ɓa ugurutœ 'e nene. Kashe œdœ anga uzu bale kœgbe kœsœ tœ egerœ uzu ugurutœ 'e, œ li adœke tshe fatœ ye tœ ayi akwa noe 'e yekane.

27 Yé œdœ anga uzu bale kœyindœ kœsœ ut-shunœ ugurutœ 'e, œ li adœke tshe dœ kanga noe 'e.

28 Mbœrœ tœnœ ataa, Gbolo noe uzu nana adœke azu mbœrœ akwa fœ she nene, kashe tshe na koembœrœ akwa fœ azu dœ pe ndje kœzatœ ye fœ kuzu mbœrœ kœshe ukpu azu.»

Yisu she aayibula bisha

(Wu ɓa tœ Mar 10.46-52; Luk 18.35-43)

29 Lœkœ á endje sœ lima koewuta lœ Yeriko, ukpulu azu te manda Yisu.

30 Anga aayibula bisha sœ lima ga ati indiri awa. Kœdji adœke Yisu dá ro asœmœ, endje tetœ koeta rawa adœke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!»

31 Ukpulu azu sœ lima kœgbagbara endje adœke endje sœ koko, kashe endje kpa ta tshandœ rawanœ dœ agbœ adœke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!»

32 Yisu ka, œ e endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Erœ gade dá 'e yindœ noe adœke moe mbœrœ fœ 'e a?»

33 Endje kœpa fœ she adœke: «Gbozu, kolœnœ adœke ala 'a kœrœ.»

34 Yisu wu oyo endje, yé œ goro ala endje. Trale ala endje kœrœ ye, yé endje te manda ye.

21

Yisu li ga lœ Yerusaleme

(Wu ɓa tœ Mar 11.1-11; Luk 19.28-40; Yow

12.12-19)

¹ Lökə á endje ndo dœ ongbo Yerusalemē cœdœ doe tshalakpi Betefaje, ɓa pa gaga á i'irinœ kœdœ kaga ɔyo Olive, Yisu vwa anga ayambarœ nœ ye bishá utshunœ

² dœ kœpa fœ endje adœke: «'E na ɓa lakpi á sœ utshu 'e ɓa e. Koeli 'e tshendja, 'e wu aya ane* á endje du she kpoetœmœ dœ ayinœ, 'e vwara she œ gu dœ she fœ mœ.

³ Yé cœdœ uzu kœpa o'o fœ 'e; 'e gi fœ she adœke: “Gbozu dá gbe dœ she.” Yé ataa, tshe gi kane ye tœ ye katsha fœ 'e ye.»

⁴ Cœ wuta ataa mbœrœ á o'o á ayi kœgbara o'o pa lima kœmbœrcœtœ endje. Tshe pa lima adœke:

⁵ «'E pandœ nœ fœ yawuru nœ Siyona adœke: Wu, gbozugo nœ zœ sœ kœna ga ndœ zœ. Tshe sœ kœna bata amba uzu. Tshe ɔ ga pa ayi ane, cœdœ ga pa ayanœ á tshe dœ aya agea nœ akwa.»

⁶ Ayambarœ ro œ mbœrœ œneke á Yisu pa tœnœ fœ endje.

⁷ Endje gu dœ ayi ane cœdœ ayancœ, yé endje ko lœba nœ endje œ guma ga pa endje, á Yisu ɔ á sœ ga pa nœ.

⁸ Upkulu azu ndjoro saka lœba nœ endje ga tœ ala awa; anga endje de lima ganea ɔyo, yé œ guma ga tœ awa.

⁹ Azu á endje sœ lima kœna ɓa utshu ye dœ pe endjeneke á endje sœ lima kœna manda ye, sœ lima koeta rawa adœke: «Ozana nœ ata Davidi! Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu! Ozana fœ Ndjaba á tshe sœ ɓa lafo!»

* **21:2** Ane kœdœ agea á aayi oyo ɓa ndœ Ayuda sœ lima kœna dœ endje ndœ kœko kongba.

10 Olø á Yisu li ga lœ Yerusalem, tshelœ ongbo djigi turu, azu tetœ kœyu osho adœke: «Uzu de dá a?»

11 Azu á endje na lima dœ Yisu gi adœke: «Ayi kœgbara o'o Yisu dœmœ, uzu Nazarete, lœ ogo Galilayi.»

*Yisu gœrœ aayi kœka œrœ lœ Tepelo
(Wu 6a tœ Mar 11.15-19; Luk 19.45-48; Yow 2.13-22)*

12 Manda nœ, Yisu li ga lœ Tepelo, yé œ gœrœ azu á endje sœ lima kœka œrœ dœ pe endjeneke á endje sœ lima kœyœ œrœ kœ ga ushu. Tshe ivwi ndaba nœ azu kœyapa ngendja, œ geta ngande nœ aayi kœka ambepa.

13 Yé tshe pa fœ endje adœke: «Endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ œ dœ bala anda nœ kœza avwala, kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba!”»

14 Aayibula dœ pe agbangevweta na ga ndœ Yisu 6a lœ Tepelo yeka á tshe she endje.

15 Agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ pe aayi kœyisœ awa akwa so ókó ndœ kœwu mara œrœ kœza uvuru osho á tshe sœ lima kœmboœrœ tœnœ dœ pe agbolo á endje sœ lima kœta rawa 6a lœ Tepelo adœke: «Ozana nœ ata Davidi!»

16 Yé endje pa fœ Yisu adœke: «Bœ sœ kœdji œneke á endje pa asœ zœ a?» Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ dji ye, ataa 'e dœdœ lima mbetinœ asœmœ nene a? Mbetinœ á pa adœke: “Bœ mbœrœ dœ mara adœke œdœ agbolo dœ pe aayi mangœ donga 6œ.”»

17 Manda nœ, tshe katœ endje lœ ongbonœ asœmœ, œ gu kœlo 6a lœ Betani.

*Yisu darandœ ɔyɔfige
(Wu ɓa tœ Mar 11.12-14,20-24)*

18 Osho kɔrɔ panœ dœ amazi, lɔkɔ á tshe sœ koekwatœ ye ga lœ ongbonœ, ogo mi she.

19 Tshe wu anga ɔyɔ fige ndoo dœ ama awa, œ na ndoo dœ tœnœ, kashe tshe gbɔgbɔ elence bale nene, kolœ kakonœ. Yé tshe pa fœ ɔyɔ figenœ adœke: «Bœ kpa le bale nene!» Trale, ɔyɔ figenœ asœmœ ɔrɔ ye.

20 Kœwu œrœnœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti ɔsɔ, yé œ yu Yisu adœke: «Kotoo trale á ɔyɔ fige asœke ɔrɔ ata a?»

21 Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœmindœ noe fœ 'e dœ adjapu, œdœ anga ɔlɔ bale á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ yé á sœsœ dœ sharapu nene, 'e mbœrœ kolœ œrœ á mœ mbœrœ tœ ɔyɔ fige asœ nene, kashe œdœ 'e kœpa fœ kaga asœ adœke: “Gitœ zœ kpœke dœ œ na œ te ga la egerœ ungu adanga”, œ mbœrœ ndje tœ endje liaka nœ.

22 Œrœ kɔ á 'e yɔndœ nœ lœ avwala dœ kœyindœrœ, 'e gbo ye.»

*Kœyu o'o tœ tshagbozu nœ Yisu
(Wu ɓa tœ Mar 11.27-33; Luk 20.1-8)*

23 ɔlɔ á tshe li ga lœ Tepelo, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia na ga ndœ ye ɔlɔ á tshe sœ kœyisœ œrœ, á yu she adœke: «Bœ gbo awa kœmbœrœ akwa nœ zœ asœke kpœta a? Œdœ dá za awa kœmbœrœ akwa ata fœ bœ a?»

24 Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale, œ kœsœ adœke 'e gi o'o fœ mœ gbá yekane á mœ kœyisœ osho á mœ gbo awa kœmbœrœ dœ œrœnœ asœ kɔ fœ 'e.

25 Ⓛede dá vwa lima Yowane kœza batisimu fœ azu a? Ⓛ dœ lima Ndjabo too azu?» Yé endje tetœ kœmircetshelœ endje ugurutœ endje yé œ pa adœke: « ⓘdœ a kœgi fœ she adœke: “Ndjabo dá vwa lima she”, tshe yu azœ adœke: “Mbœrœ gade á 'e yi yi lima ndœ o'o ama ye nene a?”

26 Yé a kpa pa adœke: “Azu dá vwa lima she”, œ li adœke a kpa awa ukpulu azu, mbœrœ azu para wusœ noe adœke Yowane kœdœ lima ayi kœgbara o'o.”

27 Yé á endje gi fœ Yisu adœke: «'A wuwusœ noe nene.» A Yisu gi fœ endje adœke: « ⓘmœ ndje awa bale, mœ pa ndje ndœuzu á tshe za awa noe koembœrœ œrœnœ asœke kœ fœ 'e nene.»

Ndœma toro tœ upu noe agbolo yakoshe bisha

28 «'E gbe œneke adœ gade tœ o'o asœ a? Anga yakoshe sœ dœ agbolo yakoshe bisha. Tshe na ga ndœ ali gbolonœ, œ pa fœ she adœke: “Na kpeshike ga lœ kindi vinu œ mbœrœ akwa ba zœ.”

29 Alineœ gi fœ she adœke: “ ⓘ ngba mœ ye;” manda noe tshe gbetshelœ ye œ na da ye.

30 Tshe kpa na ga ndœ bishancœ, œ pa kolœ noe ata fœ she. Tsheneke asœ gi fœ she adœke: “Mœ na zœ Gbozu”, kashe tshe nana ga zœ nene.

31 Uzu de ugurutœ endje bisha dá mbœrœ gbetshelœ noe abanœ a?» Endje gi adœke: «Ali gbolonœ.» Á Yisu pa fœ endje adœke: «Dœ adjapu, mœ sœ koemindœ noe fœ 'e, ayi kœko ngendja lapo doe pe ayi angba budu œ wuta utshu 'e ga lœ Ogo gbozu noe Ndjabo.

32 Gbambanœ nene, Yowane na lima ndœ kœyisœ awa á sœ ndjii fœ 'e, 'e yi yindœ noe nene. Kashe aayi kœko ngendja lapo dœ pe aayi angba

budu dá yindœ ye. Yé ataa 'e wu gbaa, 'e fafat-shaløsu 'e ndœ kpa kœyindœ ye nene.»

*Ndœma toro næ ayi kœdjo kindi
(Wu 6a tœ Mar 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ «'E kpa dji anga ndœma toro. Anga uzu bale djo kindi vinu. Tshe tœ gbadjadja dji tœnce tshak-pata, œ dji kudu mbœrœ kœpu ele vinuncœ ga loenœ, yé œ mœ anda kœgbœndœ œrœ ga lœ nœ. Manda nœ, tshe za kindi nœ fœ aayi akwa kindi vinu, yé œ na ana.

³⁴ Olœ kœkœ ele vinuncœ li, tshe vwa anga aayi akwa nœ ye fœ aayi akwa kindi vinunœ adœke endje vwa œsœ œnœ œne ele vinu nœ fœ œne.

³⁵ Kashe endje ko aayi akwa nœ ye ascœmœ, œ fi anga bale, œ wo anga yé œ wo votœnœ dœ badja.

³⁶ Tshe kpa vwa anga aayi akwa ndjoro, kœropa endjeneke má utshuncœ, endje mbœrœ kolœ nœ fœ endje awa bale.

³⁷ Tœ ndœngœlsœ nœ, tshe vwa gbolo yakoshe nœ ye fœ endje dœ gbetshelœ adœke: “Endje kpa li ndara œsœ ye yé.”

³⁸ Kashe lœkœ á endje wu gbolonœ kœna ga ndœ endje, endje guma o'o lœ ugurutœ endje adœke: “E wu, gbolonœ á tshe sœpe dœ œrœ manda abancœ doeke. A wo she yeka á kindinœ kœte œnœ azœ.”

³⁹ Endje za she œ vwi she ga ushu lœ kindi vinunœ yeka á wo she.»

⁴⁰ «Ataa, lœkœ á ayengœ kindinœ kœna, tshe mbœrœ œrœ gade tœ aayi akwa kindi vinunœ a?»

⁴¹ Endje gi fœ she adœke: «Tshe na œ wo aayi akwa kindinœ kœ dœ oyo nene yé œ kpa za

kindinœ fœ anga angbi aayi akwa á endje li kœko ele vinunœ fœ she liaka olo á tshe gbe dœ tœnœ.»

42 Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E didi damba o'once asoeke ala buku noe Ndjaba nene a?

Endje su adœke: “Badja á ayi kœmœ anda za vwi'i, tœnœ dá wuta sharagunda.

Œ to 6a ndœ Gbozu,
yé œ ga toe ala 'a waa!"»

43 «Mœ kpa pa ndje fœ 'e adœke: Endje gi 'e lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, yé œ za fœ angbi azu á endje li kœmbœrœ akwa á œrœ tshangbanœ sœ doe ɔtshœnœ. [

44 Uzu á tshe te pa badja asœmœ, tshe kœ ngende ngende. Yé tsheneke á badja œ te ga pa ye, œ ndi tshelœ ye kroena.]»

45 Manda kœdji o'o asœmœ, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe Afarisayi wusœ nœ adœke Yisu sœ kœpa o'o asœ tœ œne.

46 Endje para lima awa ndœ kœtepa ye, kashe endje kpa awa ukpulu azu, mœrœ endje sœ lima kœza she 6ata ayi kœgbara o'o.

22

*Ndœma toro tœ upu nœ egerœ angbo totœ
(Wu 6a tœ Luk 14.15-24)*

1 Yisu tetœ kœpa 'o fœ endje dœ ndœma toro adœke:

2 «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ 6ata anga gbozugo á tshe guma kœzirœ angbo totœ nœ gbolo yakoshe nœ ye.

3 Tshe vwa aayi akwa nœ ye fœ azu á tshe e má endje ndœ angbonœ, kashe endje yiyingœ kœna tœnœ nene.

4 Tshe kpa vwa anga angbi aayi akwa ndœ kœmindœ noe fœ azu á tshe e endje adœke: “E na ga mœ ngøngø asœ, mœ guma kœzirœnœ ye; mœ wo angombe noe mœ dœ pe agea ojoro. ‘E na ga mœ ndœ angbo totœnce, œrœ kœ gumatœ endje ye.”

5 Kashe azunœ gbegbe dœ angbonœ nene, yé œ na ndœ akwa noe endje: Anga na ga lœ kindi, anga na kœpara ngendja noe ye;

6 anga endje tepa aayi akwanœ, á mbœrœ œrœ kanga fœ endje yé á wo endje.

7 Gbozugo su dœ ókó, œ vwa aturugu noe ye endje wo azu á endje wo aayi akwa noe ye, yé œ sho ongbo noe endje.

8 Manda noe, tshe pa fœ aayi akwa noe ye adœke: “Mœ guma kœzirœ angbo ye, kashe azu á mœ e endje, œ dœdœ azu á li má adœke mœ e endje doemœ nene.

9 ‘E ro ba lœ shangbeda awa, dœ œ e azu kœ á ‘e gbo endje gu tœnœ ndœ kœzirœ.”

10 Aayi akwanœ asœmœ wuta ga lœ shangbeda awa, œ ngbœba azu kœ á endje gbo endje gu tœnœ: œdœ aekpe azu, œdœ ɔtshœ azu. Yé dœ tœnœ ataa, anda angbonœ su kperœ dœ azu.

11 «Lœkœ á gbozugo li ndœ kœwu azu á endje sœ pa ndaba noe kœzirœ, tshe wu anga uzu bale, tshe veverœ lœba angbonœ nene.

12 Tshe yu she adœke: “Yanga mœ, 6œ sœsœ dœ lœba angbo nene, 6œ li ga mœ koto o?” Tshe gigi o'o nene.

13 Yé á gbozugo kœpandœ noe fœ aayi akwa noe ye adœke: “E i ada ye dœ kane ye ga tœnœ, œ vwi she ga ushu ba lœ ubu osho, osho á azu sœ

kœki tœnœ dœ kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.”

14 Adjapu, endje e azu ndjoro, kashe endjeneke á endje ke endje ngbangba nene.»

Lapo nø Sezare

(Wu ɓa tœ Mar 12.13-17; Luk 20.20-26)

15 Yé Afarisayi ngbøtœ endje ga tœnœ ndœ kœvwarandœ Yisu adœke œne gbø she tœ o'o ama ye.

16 Endje vwa anga ayambarœ nø endje dœ pe azu nø Erode mbœrœ kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wusœ nø adœke ɓœ soe kœpa okporo o'o, ɓœ soe kœyisœ adja awa Ndjaba, ɓœ soe ndje kœkatœ zœ ti fœ uzu adœke tshe li ga lœ zœ dœ ekpe o'o nene. Bœ kpakpa awa uzu nene, œ wuwu ndje tshatshu uzu nene.

17 Ataa, pandœ gbetshelœ nø zœ fœ a'a kane: œ li adœke azu yœ lapo nø Sezare a, too nene?»

18 Kashe Yisu wu lima soe ekpe gbetshelœ nø endje ye, yé œ pa fœ endje adœke: «Awulapatshœ, mbœrœ gade á 'e soe kœyu tsheloema mœ a?»

19 'E ma anga ngendja bale nø kœyœ dœ laponœ gamœ mœ wu kane.» Endje ma anga denarinœ bale fœ she.

20 Yisu yu endje adœke: «Tshatshu uzu asœke dœ pe i'irœ á endje sú asœke kœdœ œnœ de?»

21 Endje gi adœke: «Œnœ Sezare». Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E gi œrœ nø Sezare fœ Sezare, œnœ Ndjaba fœ Ndjaba.»

22 Kœdji o'onœ asœmœ ataa, endje katœ ama endje ti ɔsœ, œ katœ ye yé œ ro da ye.

*Upu nœ kœshe lœ akuzu
(Wu 6a tœ Mar 12.18-27; Luk 20.27-40)*

23 Kolœ dœ ɔlœnœ asœmœ, anga Asadukayi na ga ndœ Yisu. Endje dá sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene. Á endje yu Yisu adœke:

24 «Ayi kœyisœrœ, Moyize pa adœke, œdœ uzu koetshu á kœzuzu gbolo nene, ayanœ œ to koyanœ manda ye mbœrœ á tshe kœmbœrœ angwa fœ ayanœ á tshe tshu asœmœ.

25 Andaa 6a ndœ 'a, 'a sœ dœ anga ayazu mindu doe bisha (7). Alinœ to yashe, œ zuzu gbolo dœ she nene, œ tshu ye; 6ata á endje zuzu lima dœ yashenœ asœmœ nene, tshe katœ ye ti fœ ayanœ.

26 «E mbœrcetœ endje awa bale ataa ga tœ bisha ayanœ, ga tœ votœ ayanœ œrrr ga tœ tshenœ mindu dœ bisha.

27 Manda endje para, yashenœ kœtshu ye.

28 Atamœ, dœ olo kœshe lœ akuzu yashenœ asœmœ œdœ awo de? Mbœrœ endje mindu dœ bisha (7) kœ to lima she tœ awo endje yema a!»

29 Yisu gi fœ endje adœke: «'E sœ lœ djingili, mbœrœ 'e wuwusœ buku nœ Ndjaba dœ pe gbøgbø nœ ye nene.

30 Olœ kœshe lœ akuzu, ayakoshe dœ ayashe œ totœ endje nene kashe endje lœ 6ata aandjelu ba lafo.

31 «E kœdœ tœ o'o nœ kœshe lœ akuzu, 'e dœ dœ o'o á Ndjaba pa fœ 'e ala buku nœ ye nene a? Tshe pa adœke:

32 «Emœ kœdœ Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Ndjaba nœ Yakobo.” Yisu kpa pa adœke, Ndjaba kœdœ Ndjaba nœ asoro kashe tshenœ akuzu nene.»

33 Kœdji o'onœ ataa, ukpulu azu za lima ama endje ti ɔsɔ tœ kœyisœrœ nœ ye.

*Awa o'o á ropa anganœ kɔ
(Wu 6a tœ Mar 12.28-34; Luk 10.25-28)*

34 Lɔkɔ á Afarisayi dji adœke Yisu ngbɔ ama Asadukayi ga tœnœ, endje ngbɔtœ endje ga tœnœ.

35 Yé anga ayi kœyisœ awa akwa yu she ndœ kœdji gbetshelœ nœ ye adœke:

36 «Ayi kœyisœrœ, awa o'o gade dá ropa anganœ lœ awa akwa a?»

37 Yisu gi fœ she adœke: «Œ li adœke ɓœ yindœ Gbozu Ndjabo nœ zœ dœ lɔsu zœ bale, dœ išhirí zœ kɔ, dœ pe gbetshelœ nœ zœ kɔ.

38 Asœmœ kœdœ awa o'o á ropa anganœ yé œ sœ ndje dœ ádá waa.

39 Bisha awa o'once á sœ ndje dœ ádá waa awa bale dœke: “Bœ yindœ yanga zœ bata á ɓœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.”

40 Awa akwa kɔ œdœ pe aayi kœgbara o'o kɔ to lœ awa o'once bisha asœke.»

*Masiya œdœ Davidi
(Wu 6a tœ Mar 12.35-37; Luk 20.41-44)*

41 Afarisayi ngbɔba lima tœ endje ga tœnœ yé Yisu yu endje dœ o'o atake:

42 «'E gbe má œnœ 'e kotoo tœ upu nœ Masiya a? Œshe kœdœ ata dœ?» Endje gi fœ she adœke: «Ata Davidi.»

43 Yisu pa fœ endje adœke: «Koto yeka á išhirí pa lima fœ Davidi adœke tshe e she “Gbozu” a? Gbambancœ nene, Davidi pa adœke:

44 “Gbozu pa fœ Gbozu nœ mœ adœke: na œ sœ ga pa kuni mœ,

œerrr ga tœnœ adœke mœ ko ayingba zœ ga tshakudu ada zœ yekane.”

⁴⁵ «Œdœ Davidi kœ'e she lima Gbozu ataa, koto á tshe pkpa dœ ata nœ a?»

⁴⁶ Uzu bale lili lima kœgi o'o fœ she nene. Yé kœto kpœtœ olonce asœmœ, uzu bale kpa yuyu she dœ o'o nene.

23

Yisu gbagbara aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe Afarisayi

(Wu 6a tœ Mar 12.38-39; Luk 11.43,46; Luk 20.45-46)

¹ Yé Yisu sœ lima kœpa 'o fœ ukpulu azu dœ pe fœ ayambarœ nœ ye adœke:

² «Aayi kœyisœ awa akwa œdœ Afarisayi kœdœ azu á endje sœ mbœrœ kœpandœ awa akwa nœ Moyize.

³ Ataa, 'e mbœrœtœ 'e lindœ o'o endje yé œ mbœrœ œneke kœ'œ endje pa fœ 'e; Kashe 'e zaza angwa koembœrœ œrœ nœ endje nene, mbœrœ endje sœsœ kœza œneke á endje sœ kœyisœ nœ ga tœ akwa nene.

⁴ Endje sœ kœi kikili kongba yé œ sœ kœko ga pa kanga azu; kashe endje dœ tœ endje, endje gogoro bale dœ yœkœne endje nene.

⁵ Œrœ kœ'œ endje sœ koembœrœ tœnœ, endje sœ koembœrœ dœ mara adœke azu wusœ œne. Ataa, œnœ endje ndœma lœba á endje sú o'o ama Ndjaba ga tœnœ yé á i ga pa ala endje too ga tœ kane endje sœ tœ egerœnœ. Œnœ endje apara yœgbœdœ lœba sœ kpi tœ œnœ anga endje. ⁶ Endje yindœ kœsœ

6a utshunœ 6a tœ osho á œsœnœ li œdœ kœsœ lœ ngande á sœ 6a utshunœ lœ Sinagoga.

⁷ Endje yindœ noe adœke azu bala œne tœ osho angbœtœ yé œ e œne “Rabi*” yekane.

⁸ «Kashe e'e, 'e eetœ 'e “Rabi” nene, mbœrœ e'e kœdœ ayazu, yé 'e sœ dœ Rabi kolœ tshebale.

⁹ 'E eeuzu bale pa ɔshœ asœ “Aba” nene, mbœrœ 'e sœ dœ Abœ 'e kolœ tshebale á tshe sœ 6a lafo.

¹⁰ 'E yiyyindœ noe adœke endje e 'e “Agbangba kœyisœrœ” nene, mbœrœ 'e sœ kolœ dœ gbangba kœyisœrœ bale á tshe kœdœ Kristu.

¹¹ Ø li adœke uzu á tshe dœ egerœ uzu ugurutœ 'e dœ aysi akwa noe 'e.

¹² Uzu á tshe titœ ye ga lafo, endje ku she ga ati, yé tsheneke á tshe zatœ ye ga ati, endje ti she ga lafo.»

Yisu gbagbara wulapatshœ noe aayi kœyisœ awa akwa

(Wu 6a tœ Mar 12.40; Luk 11.39-52; Luk 20.45-47)

¹³ «Oyo noe 'e dœ aysi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshœ Afarisay! 'E sœ kœtshu manda Ogo gbozu noe tshalafo utshu azu. E'e dœ tœ 'e, 'e sœsœ kœli ga zœ nene, yé 'e sœ kœkœ endjeneke á endje gbe ndœ kœli tœnœ, kœli ga zœ.»

[

¹⁴ «Oyo noe 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshœ Afarisay; 'e sœ kœpara awa kœ kœko œrœ á ayashe koya sœ dœ tœnœ kœ tœ endje, 'e sœ ndœ kœza avwala dœ o'o ndjoro mbœrœ kœmatœ

* **23:7** Rabi 6ata i'iri kœdœ lima i'iri aysi kœyisœrœ noe awa akwa á œsœ ye li

'e. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba œ wa bala ḥgbœ ngbanga ga tœ 'e.]»

15 «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatsḥœ Afarisayi, 'e sœ kœkœrœ na tœnœ djezœ mbœrœ kœpara angauzu bale adœke tshe fatshalœsu ye, yé lœndœ á 'e mbœrœ á tshe fatshalœsu ye, 'e kpa sœ kœyi she ga lœ kudu owo nœ lifelo awa bisha kœropa 'e.»

16 «Oyo nœ 'e, agbozu aayibula! 'E sœ kœpa adœke: “Œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri anda Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri ɔrœ á sœ 6a lœ anda Ndjaba, dá tshe mbœrœ dœ ɔtshœnœ.”

17 Aayi ïndi, aayibula, œrœ gaðe dá sœ dœ ádá kœropa nœ a: ɔrœ too Tepelo á mbœrœ adœke ɔrœnœ wuta yerce a?

18 'E kpa sœ kœpa adœke: “Œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri ndaba á endje to œrœ ga panœ fœ Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye tœ tokóró á endje ko ga panœ, dá tshe mbœrœ dœ ɔtshœnœ.”

19 Aayibula! ɔrœ gaðe dá sœ dœ ádá kœropa nœ a: Tokóró too ndaba á mbœrœ adœke tokórónœ wuta yerce a?

20 Ataa, uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri ndaba, dá tshe dara ama ye pa ndabancœ œdœ ndje pe pa œrœ kœ á sœ panœ.

21 Uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri Tepelo, dá tshe dara ndje ama ye dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ 6a zœ.

22 Uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri tshalafo, dá tshe dara ama ye dœ i'iri ngande tshagbozu œdœ ndje dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ panœ.»

23 «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa oedœ awulapatshœ Afarisay! 'E sœ kœko bale lœ ndjokpa lœ kako dœngœ á tshafunœ ga waa, kashe 'e sœsœ koembœrœtœ 'e lindœ awa akwa á sœ dœ ádá waa nene bata: Kœsœ ndjii, kœwu oyo azu dœ pe kœyindœrœ. (Erœ á li má adœke 'e za ga tœ akwa doemœ, yé œ tshapu koembœrœ uduncœ nene.

24 Agbozu ayibula! 'E sœ kœsa ipi mboerœ kœwo dœ aya vomा, kashe 'e sœ kœmerœ shamo!»

25 «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa oedœ awulapatshœ Afarisay! 'E sœ kœdjutœ tshapa yashi oedœ pe tshapa saani, kashe tshelœnœ su dœ œrœ noe angba oedœ dœ œrœ nœ ogo ekperœ nœ 'e.

26 Farisayi ayibula, djutœ tshelœ yashi utshunœ yeka á tshapa nœ kœga ndje.»

27 «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa oedœ awulapatshœ Afarisay! 'E sœ bata udu á endje dja tshapancœ dœ imbi ngbeya, á ga kolœ dja ga pa nœ, kashe tshelœnœ su kperœ dœ ngbabí akuzu oedœ doe tshelœ aka mara ufú œrcœ kœ.

28 E'e ndje awa bale dja ga ushu, 'e sœ kœmatœ 'e bata azu á endje sœ ndjii tœ ala azu, kashe ba lœ 'e, e'e kœdœ awulapatshœ oedœ aayi ngbindirœ.»

29 «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa oedœ awulapatshœ Afarisay! 'E sœ koembœrœ ɔtshœ udu mboerœ aayi kœgbara o'o, yé œ sœ kœguma tshapadu azu á endje sœ ndjii dœ ambara.

30 Yé 'e sœ kœpa adœke: “Œdœ 'a kœsœ lima lœndœ nœ alata 'a zœ, 'a ngbœtœ 'a lima dœ endje ndœ kœwo aayi kœgbara o'o nene.”

31 Ataa, 'e wusœ nœ dœ tœ 'e adœke e'e kœdœ aata azu á endje wo lima aayi kœgbara o'o ye!

32 Yé ngɔngɔ asœke, 'e te lœ kumu kœmbœrœ udu akwa nœ aata 'e!

33 E'e kœdœ ayakoro, ukpulu akatsha ayakoro! 'E gbe koto kœkpa awa adœke endje wa ngbang a djofele noe lifelo 'e a?

34 Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœvwa aayi kœgbara o'o, dœ aayi kœwusœtœ dœ pe aayi kœyisœ awa akwa fœ 'e. 'E wo anga endje, œ kuru anga endje ga pa kurushi, 'e kpa sœ anga endje dœ ndjapa 6a lœ Sinagoga nœ 'e œ gœrœ endje lœ ongbo dœ ongbo.

35 Yé indji azu á endje sœ ndjii á tu lima ga pa œshœ asœmœ, sœ ga pa kumu 'e, kœto 6a tœ indji Abele á tshe sœ ndjii œrrr ga tœ indji Zakariya, gbolo nœ Barashi á 'e wo lima she 6a ugurutœ œyerœ osho œdœ ndaba lœ anda Ndjaba.

36 Mœ sœ koepa fœ 'e dœ adjapu adœke: Tshangba œrœnœ asœmœ kœ œ sœ ga pa kumu 'e dœ azu nœ tshakpesheke asœke!»

*Kœpulœma tœ upu nœ Yerusalemœ
(Wu 6a tœ Luk 13.34-35)*

37 «Yerusalemœ, Yerusalemœ, œbœ á bœ sœ kœwo aayi kœgbara o'o yé á sœ kœve endjenœke á Ndjaba sœ kœvwa endje fœ bœ dœ badja, awa ndjoro mœ yi lima ndœ kœngbœba azu nœ zœ ga tœ œsœnœ bale 6ata á ayi ngato œ ngbœba ayancœ ga tshakudu ombo ye, kashe 'e yiyi lima ndœ nœ nene!

38 Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba œ gi ala ye pa anda nœ 'e, yé anga œrœ bale kpa gu nene.

39 Gbambancœ nene, mœ sœ koepa fœ 'e adœke: Kœto ngɔngœnœ asœke, 'e kpa wu mœ nene œrrr

ga tœ loko á 'e pa adœke: "Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu."»

24

*O'o tœ upu nœ kœndi Tepelo
(Wu 6a tœ Mar 13.1-2; Luk 21.5-6)*

¹ Loko á Yisu wuta lima lœ Tepelo á tetœ kœro tœnœ, ayambarœ nœ ye na ndoo dœ she mbœrœ kœma mara á endje mœ dœ Tepelo.

² Yisu za o'o yé œ pa fœ endje adœke: «'E wu œrœnœ asœmœ kœ? Mœ sœ kœpa dœ adjapu adœke anga badja bale œ kpa ka ga pa anganœ nene; tshelœnœ œ ndi para ye.»

*Oyo œdœ œrœ kanga
(Wu 6a tœ Mar 13.3-13; Luk 21.7-19)*

³ Loko á Yisu sœ ga ati 6a pa kaga ɔyɔ olive, ayambarœ nœ ye gitœ endje ndoo dœ she ga indirinœ, yé œ yu she adœke: «Pa fœ 'a kane, dœ ɔlo gade dá œrœnœ asœmœ œ mbœrœ má tœ endje a? Yé ambárá gade dá matœ endje dœ olo kœkwa 6œ œdœ dœ olo kœka tshapashœ a?»

⁴ Yisu gi fœ endje adœke: «Ala 'e gbo, uzu balefafara 'e nene.

⁵ Gbambanœ nene, azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ, œ pa adœke: "Œmœ kœdœ Masiya!" Yé endje fara azu ndjoro.

⁶ ɔlo á 'e kœdjindœ upu nœ koshe á sœ lœ ondonœ œdœ œneke á sœ lœ ingirinœ, awa zaza 'e nene; œ li adœke œrœ ataa wuta yeka, kashe œ dœdœ damba kœka tshapashœ dœmœ nene.

⁷ Ogo bale œ nga koshe dœ anga ogo, yé ogo gbozu bale œ nga koshe dœ anga ogo gbozu,

egerœ ogo œdœ kœturu ɔshœ œ za osho ngbang-bangba.

⁸ (Erœnœ asœmœ kœ œ soe bala ɓata ali kœka œrœ á ka yashe utshu kœzu gbolo.

⁹ «Azu œ ko 'e bala mboerœ adœke endje ndanga 'e yé œ wo 'e. Angbi azu kœ œ yangba 'e mbœrœ i'irœ mœ.

¹⁰ Yé azu ndjoro œ katœ kœyindœrœ nœ endje; endje tœ gbandatoe endje dœ pe kœyangbatœ endje ugurutœ endje.

¹¹ Ayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta yé œ djingili tshelœ azu ndjoro.

¹² Manda nœ, ngebœndœrœ œ gerœ lœ azu, yé kœyindœsho œ gerœ nene.

¹³ Kasheuzu neke á tshe ka ngebœndœrœ ga tœ ndœngœlœnœ, œshe asœmœ dá she.

¹⁴ Endje mindœ ɔtshœ O'o ogo gbozu pa ɔshœ djigi; angbi azu kœ œ dji yeka á manda nœ á tshapashœ œ ka.»

Egerœ oyo

(Wu ɓa tœ Mar 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ «'E wu bala tsheneke á endje e she "ayi kœndœrœ" á ayi kœgbara o'o Daniyele pa lima tœ ye ɓa tœ œyerœ osho. Kaka tsheneke á tshe di mbetinœ asœke wusœ ádánœ!

¹⁶ Yé œ li adœke endjenœke á endje soe ɓa lœ ogo Yuda, kpa ga pa kaga.

¹⁷ Tsheneke á tshe kœsœ ɓa pa anda, œ lili adœke tshe jerœ ga ati mbœrœ kœko gbarœ nœ ye ɓa sœnda nœ ye nene.

¹⁸ Tsheneke á tshe kœsœ ɓa lœ kœndœ, œ lili adœke tshe kwatœ ye ndœ kœza yœgbœdœ lœba nœ ye nene.

19 «Oyo nœ ayashe nguzu œdœ endjeneke á endje sœ kœko ɔngɔ ga lœ ama agbolo dœ olonœ asœmœ!

20 'E za avwala fœ Ndjaba mboerœ á 'e kœkpakpa doe yapu nœ izi too dœ olo sabata nene.

21 Gbambanœ nene, dœ lœkœnœ asœmœ, egerœ oyo œ sœ zœ; œ sœ tœ egerœnœ kœrosœ œneke á endje wu 6a lima kœto kpœtœ ali kœmbœrœ tshapashɔ œrrr ga tœ ngɔngɔ asœke, yé mara œrœ ataa œ kpa mbœrœtœ endje bale nene.

22 Ⓛdœ Gbozu kœgbe má lima tœ kœgi ata olonœ nene, uzu bale œ sœpe má dœ soro nene; kashe mbœrœ endjeneke á tshe ke endje dá tshe kundœ átá olonœ asœmœ.

23 «Yé œdœ anga uzu kœpa fœ 'e adœke: “Masiya sœ 6a ke” too “tshe sœ 6a e”, 'e yiyingdœ nœ fœ she nene.

24 Gbambance nene, aekpe masiya œdœ aayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta ndjoro. Endje mbœrœ afá yé œ ma ambárá œroœ ndjoro dœ mara adœke œne djingili tshelœ kumu azu. Ⓛdœ œ kœli ndje, endje mbœrœ ndje awa bale fœ endjeneke á Ndjaba ke endje.

25 'E dji kane! Mœ va tshelœ utu 'e tœnœ utshunœ ye.

26 « ⓘdœ endje kœpa fœ 'e adœke: “E wu, tshe sœ 6a lœ kpagagasho”, 'e nana ga zœ nene. Too œdœ endje kœpa fœ 'e adœke: “e wu, tshe zatœ ye yiwa tœnœ 6a ke”, 'e yiyingdœ nœ nene.

27 Bata á yavuru œ yerœwa 6a lafo, kœto 6a tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnœ œrrr ga tœ osho á ɔlɔ œ li tœnœ, dœ mara ataa dá Gbolo nœ uzu œ na bala dœ tœnœ.

28 Osho á oko uzu sœ tœnœ dá adivumbala œ ngbœtœ endje 6a zœ.»

*Ambárá kœna Gbolo nœ uzu
(Wu 6a tœ Mar 13.24-27; Luk 21.25-28)*

29 «Manda kœwu oyo nœ olonœ asœmœ, ɔlœ œ te ubuncœ, yapu œ kpa tœ nene, angerepe œ to 6a lafo œ yo ga ati, gbœgbœ nœ tshalafo œ turu.

30 Yé ambárá Gbolo nœ uzu œ wuta 6a lafo; azu kœ pa ɔshœ œ dítshelœma endje, endje wu Gbolo nœ uzu kœna lœ ondoro dœ gbœgbœ djigi œdœ lœ mokœ.

31 Tshe vwa bala aandjelu nœ ye ndœ kœ'uru ngbake tœ osho kœ pa ɔshœ: Tshe ngbœba bala endjeneke á tshe ke endje tœ osho kœ ga tœnœ.»

*Kœyisœrœ á to lœ ɔyœ fige
(Wu 6a tœ Mar 13.28-31; Luk 21.29-33)*

32 «'E dji ádá kœyisœrcœ á to lœ ɔyœ fige: Lœndœ á ganeanœ kœyœrœtshelœtœ endje, 'e wusœ nœ adœke yapu kœlu ngwarœ ndo ye.

33 Æ sœ ndje atamœ fœ 'e, ɔlœ á 'e kœwu ndje œrœ ataa kœmbœrœtœ endje, 'e wusœ nœ adœke Gbolo nœ uzu ndo ye, tshe sœ lœ manda 'e.

34 Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, azu nœ tshakpesheke, endje tshu kœ nene á œrœnœ œ mbœrœtœ endje.

35 Tshalafo dœ tshapa ɔshœ œ ro ye, kashe o'o ama mœ œ ro nene.»

*Ndjaba kuti ye dá wusœ ndœngœlœ olo
(Wu 6a tœ Mar 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36)*

36 «Kashe olonœ œdœ ada ɔlœnœ asœmœ, uzu bale wuwusœ nœ nene; œdœ aandjelu 6a lafo,

œdœ Gbolo nœ uzu, endje wuwusœ nœ nene, Aba kuti ye dá wusœ nœ.

³⁷ Lœndœ nœ kœna Gbolo nœ uzu, œrœ œ mbœrcœtœ endje kolœ bata mara œrœ á mbœrœ lima tœ endje dœ lœkœ nœ Nowa.

³⁸ Gbambance nene, dœ lœndœnœ ascœmœ, utshu lœkœ egerœ kœsu ungu pa œshœ djigi, azu sœ lima kœzirœ dœ kœndjorœ, endje sœ lima kœtotœ endje too kœko ayawuru nœ endje ndœ totœ œrrr ga tœ olo á Nowa li lima ga lœ egerœ agba.

³⁹ Endje sœsœ lima kœgbe dœ œrœ bale nene œrrr á egerœ kœsu ungu na, á endje tara para kœkœ. Æ sœ ndje ataa lœkœ á Gbolo nœ uzu œ na bala.

⁴⁰ Yé ayakoshe bisha œ sœ 6a lœ kœndi, endje za anga bale, œ katœ anga ti.

⁴¹ Ayashe bisha œ sœ kœtœ œrœ lœ kafuru, endje za anga bale, œ katœ anga ti.

⁴² Ataa, ala 'e gbo mbœrœ 'e wuwusœ olo neke á Gbozu nœ 'e œ na dœ tœnœ nene.

⁴³ 'E wusœ nœ adœke, œdœ ayengœ anda kœwusœ ada ɔlœ nœ butshœ á ayi angba œ na kœzi angba œrœ nœ ye, tshe lo olo nene yé tshe katœ ye adœke tshe to ogoro lœ anda nœ ye nene.

⁴⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, e'e ndje, ala 'e gbo mbœrœ Gbolo nœ uzu œ na dœ ada ɔlœ neke á 'e wuwusœ nœ nene.»

*Ayi akwa á tshe sœ kœmbœrœtœ ye lindœ nœ
(Wu 6a tœ Luk 12.41-48)*

⁴⁵ «Ataa, œde dá dœ ayi akwa á tshe sœ kœmbœrœtœ ye lindœ o'o gbozu nœ ye, yé á sœ ndje dœ kœwusœrœ á gbozu akwa nœ ye za she tœ kapeta nœ angancœ, mboerœ kœto kœzirœ fœ endje liaka ada ɔlœ dali a?»

46 Yangá nœ ayi akwanœ asœmœ œdœ gbozunœ kœgu á gbo she lœma akwance!

47 Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e: gbozu œ za she tœ kapeta tshapa œrœ nœ ye kœ.

48 Kashe œdœ œshe kœdœ ekpe ayi akwa, á pa 6a lœsu ye adœke: "Gbozu nœ mœ œ gu katsha nene",

49 yé á tetœ kœbi aayi akwa anganœ, kœzi œrœ doe pe kœndjo œrœ awa bale dœ aayi kœndjorœ,

50 gbozu nœ ayi akwance ascemœ œ gu dœ olo œdœ dœ ada ɔlœ á ayi akwance wuwusœ nœ nene.

51 Tshe gœrœ ayi akwanœ, œ mbœrœ œrœ kanga nœ awulapatshœ fœ she, ba tœ osho á azu œ ki dœ pe kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.»

25

Ndœma toro tœ upu nœ akpœ ayawuru ndjokpa

1 «Yé Ogo gbozu nœ tshalafo sœ bata ɔkpœ ayawuru ndjokpa á endje ko miinda nœ endje, yé á wuta kœna kœtoga dœ yakoshe totœ.

2 Anga endje mindu kœdœ aayi ïndi, anga endje mindu kœdœ aayi kœwusœrœ.

3 Kœko miindanœ, aayi ïndinœ mindu susu lima kada ga lœ œnœ endje nene;

4 kashe aayi kœwusœrœnœ mindu su lima kada ga lœ anga á na dœ tœnœ dœ miinda nœ endje.

5 Bata œndœ yakoshenœ sœ lima kœdi tœnœ waa, olo mbœrœ endje, endje lo para ye.

6 «Lœ ɔgbœ butshœ, angauzu bale tetœ rawa adœke: "E wu, yakoshenœ dá yi kumu ye asœ; 'e wuta ndœ ye."

7 ɔkpœ ayawurunœ kœjo para yé kœtetœ kœguma miinda nœ endje.

⁸ Aayi ìndinœ kœpa fœ ayi kœwusœrœ adœke: “E su anga kada nœ 'e fœ 'a mbœrœ œnœ 'a miindanœ sœ kœru tœnœ.”

⁹ Aayi kœwusœrœ kœgi fœ endje adœke: “Œngba 'a ye, œ gegerœ yeka á 'a kœsu mbœrœ 'a œdœ fœ 'e nene. 'E na œ yo œne 'e 6a ndœ aayi kœka œrœ.”

¹⁰ Lœndo á aayi ìndinœ ro kœyo kadancœ ga zœ atake, yakoshe totœnœ yi kumu ye. Akpœ ayawuru mindu á endje guma má tœ endje yindjindjinœ asœmœ, li dœ she ga sœnda angbo totœnœ, yé endje kœtshu mandancœ ga tœnœ ye.

¹¹ Endœnœ dœ manda nœ, akpœ ayawuru ìndinœ gu œ tetœ kœ'e osho adœke: “Gbozu, gbozu, kœro manda fœ 'a ka!”

¹² Kashe tshe gi adœke: “Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ wuwusœ 'e nene.”

¹³ Atamœ, ala 'e gbœ, mbœrœ 'e wuwusœ olo dœ pe ada ɔlœ nene.»

*Ndœma toro tœ upu nœ ngendja
(Wu 6a tœ Luk 19.11-27)*

¹⁴ «Œ sœ bala 6ata anga yakoshe á tshe yi lima ndœ kœna ana: Tshe e aayi akwa nœ ye œ katoœ œrœ nœ ye fœ endje.

¹⁵ Tshe ko fœ anga talata mindu, anga talata bisha, fœ votœnœ talata* bale: Tshe ko fœ uzu dœ uzu liaka gbœgbœ nœ ye. Manda nœ, tshe ro daye.

¹⁶ Ayi akwa á tshe gbœ talata mindu gu œ za ga tœ akwa, yé œ kpa gbœ angancœ mindu ga panœ.

¹⁷ Tsheneke á tshe gbœ talata bisha mbœrœ ndje awa bale, yé œ kpa gbœ talata bisha ga panœ.

* **25:15** Talata bale li dœ denari ndjokpa

18 Kashe tsheneke á tshe gbɔ talata bale, gu œ dji kudu ɓa lœ ɔshɔ, yé œ za talata bale nœ gbozu akwa nœ ye yiwa tœnœ ga lœ nœ.»

19 «Endœnœ kœdi œrrr manda nœ, gbozu nœ aayi akwanœ asœmœ gu, yé œ tetœ kœyu endje tœ akwa á tshe ka lima tœnœ fœ endje.

20 Tsheneke á tshe gbɔ lima talata mindu gitœ ye ndoo, œ pa adœke: “Gbozu, wu, ɓœ ko lima talata mindu fœ mœ. Anganœ mindu á mœ gbɔ ga panœ doeke.”

21 Gbozu nœ ye pa fœ she adœke: “Œ sœ dœ ɔtshɔnœ, œbœ kœdœ ɔtshɔ ayi akwa yé ɓœ mbœrcœtœ zœ lindœ nœ. Bata á ɓœ mbœrcœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa ataa, mœ za ɓœ ga pa egerœnœ. Na ga mœ œ sœ dœ yanga awa bale dœ gbozu nœ zœ.”

22 Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bisha na ndje œne ye, yé œ pa adœke: “Gbozu, ɓœ ko lima talata bisha fœ mœ. Anganœ bisha á mœ gbɔ ga panœ doeke.”

23 Gbozu nœ ye pa fœ she adœke: “Œ sœ dœ ɔtshɔnœ, œbœ kœdœ ɔtshɔ ayi akwa yé ɓœ mbœrcœtœ zœ lindœ nœ. Bata á ɓœ mbœrcœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa ataa, mœ za ɓœ ga pa egerœnœ. Na ga mœ œ sœ dœ yanga awa bale dœ gbozu nœ zœ.”

24 «Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bale kœna, yé á kœpa œnœ ye adœke: “Gbozu, mœ wu lima sœ nœ adœke œbœ kœdœ gbozu á ɓœ ngaanga: Bœ sœ kœkœ ngwarœ á œ dœdœ ɓœ dá lu nene, ɓœ sœ kœkœ ngwarœ ɓa tœ osho á ɓœ lulu œrœ bale nene.

25 Awa za mœ, yé á mœ na á za talata nœ zœ yiwa tœnœ ga lœ ɔshɔ. Wu, œrœ nœ zœ dœke.”

26 Kashe gbozu nœ ye gi fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa, ayi ɔdɔ! Bœ wu lima sœ nœ adœke mœ sœ kœkœ ngwarœ á œ dœdœ mœ dá lu nene, mœ sœ kœkœ ngwarœ ɓa tœ osho á mœ lulu œrœ bale nene.

27 Ataa, œ li má adœke ɓœ ko ngendja nœ mœ ga lœ anda kœgumasœ ngendja, yé á mœ kœgu má atake, á kœgbœ anga œrœ nœ moe ga pa nœ.

28 'E za talatancœ ascœmœ bale tœ ye, yé œ za fœ tsheneke á tshe sœ dœ toencœ ndjokpa ascœmœ.

29 Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe sœ dœ œrœ ndjoro, endje to anganœ ga panœ fœ she. Tsheneke á tshe gugu dœ œrœ nene, endje ko œneke teasho á tshe sœpe dœ tœnœ, tœ ye yé.

30 Tœ ayi akwanœ á ádá ye gugu nene asœ, 'e vwi she ga lœ ubu osho ɓa shu: “Ba zœ kœdœ kolœ iki œdœ kœ zi tshelœ daji gbagbara gbagbara.”»

Ndœngœlœ kœwa ngbanga

31 «Lœkœ á Gbolo nœ uzu œ na bala lœ mokœ nœ ye dœ aandjelu para, tshe sœ ɓa pa ngande tshagbozu nœ mokœ nœ ye.

32 Azu ogo kœ pa ɔshœ œ ngbœtœ endje ɓa ut-shu ye, yé tshe kurutshelœ azu dœ azu ɓata á ayi kœgbœndœ ayarœ œ kurutshelœ apata dœ ayaburu.

33 Tshe ko apata ga tœ kuni ye, yé œ ko ayaburu ga tœ gele ye.

34 Yé gbozugo œ pa fœ endjeneke á endje sœ ga tœ kuni ye adœke: “E na ga mœ, e'e á Aba mœ to kane ye ga pa 'e. 'E li ga lœ ogo tshagbozu á endje guma ɓa lima sœ nœ fœ 'e, kœtotœ kœmbœrœ tshapashœ.

35 Gbambanœ nene, mœ sœ lima dœ ogo yé 'e to kœzirœ fœ mœ; mœ sœ lima dœ ogo ungu yé 'e su ungu fœ mœ; mœ dœ lima gene yé 'e za osho kœsœ fœ mœ;

36 mœ sœ lima kpendonœ yé 'e za lœba fœ mœ; mœ sœ lima dœ koða yé 'e na ndœ kœtitœ mœ; mœ sœ lima lœ anda kângâ yé 'e na kœwu mœ.”

37 «Yé azu á endje sœ ndjii gi fœ she adœke: “Gbozu, lœkœ gade á 'a wu lima bœ dœ ogo yé á to kœzirœ fœ bœ a, dœ ogo ungu yé á su ungu fœ bœ a?

38 Lœkœ gade á 'a wu lima bœ tœ gene yé á za osho kœsœ fœ bœ a? Lœkœ gade dá 'a wu lima bœ kpendonœ yé á za lœba fœ bœ a?

39 Lœkœ gade dá 'a wu lima bœ dœ koða too lœ anda kângâ yé á 'a na kœwu bœ a?”

40 Yé gbozugo œ gi fœ endje adœke: “Mœ sœ koepa fœ 'e dœ adjapu adœke: Ðlo kœ á 'e sœ lima koembœrœ œroœnœ asœmœ fœ anga aaya lœ aaya mœ á œsœ endje lili nene, œmœ dá 'e sœ lima koembœrœ tœnœ fœ mœ asœmœ.”

41 «Manda nœ, tshe pa bala fœ endjeneke á endje sœ ga pa gele ye adœke: “E gitœ 'e zara tœ mœ, e'e dœ azu á endje darandœ 'e! 'E na œ yo ga la owo á ru nene, á endje gumœ fœ djaboro dœ aandjelu nœ ye.

42 Gbambanœ nene, mœ sœ lima dœ ogo yé 'e toto kœzirœ fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ ogo ungu yé 'e susu ungu kœndjo tœnœ fœ mœ nene;

43 mœ na lima tœ gene yé 'e zaza osho kœsœ fœ mœ nene; mœ sœ lima kpendonœ yé 'e zaza lœba fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ koða yé 'e nana œ

títœ mœ nene; mœ sœ lima lœ anda kánga yé 'e nana œ wu mœ nene."

⁴⁴ Yé endje ndje, endje gi bala adœke: "Gbozu, olø gade dá 'a wu lima bœ dœ ogo too dœ ogo ungu, tœ gene too kpendonœ a, dœ koña too lœ anda kánga yeka á gbegbe lima dœ bœ nene a?"

⁴⁵ Yé tshe gi bala fœ endje adœke: "Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, olø dœ olø á 'e mbœmbœrœ lima œrœnœ asœmœ fœ anga aya bale ugurutœ aaya mœ á œsœ endje lili nene, 'e mbœmbœrœ ndje lima fœ mœ nene."

⁴⁶ Yé endjenike œ li bala ga lœ djofele neke á ka nene. Andaa, azu á endje sœ ndjii œ li bala ga lœ sorø nœ waa dœ waa.»

26

Kœvwarandœ Yisu

(*Wu ba tœ Mar 14.1-2; Luk 22.1-2; Yow 11.45-53*)

¹ Lökø á Yisu mïndœ upunœ asœmœ kôkø ye, tshe pa fœ ayambarœ nœ ye adœke:

² «'E wusœ nœ adœke œ sœpe olo bisha kœwuta ga tœ angbo nœ pake: Endje za Gbolo nœ uzu yœ œrœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.»

³ Yé agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia ngbötœ endje ba sœnda nœ egerœ nganga Ndjaba á i'iri ye kœdœ Kayifa.

⁴ Endje djitœ endje yé œ wa adœke œne frandœ Yisu œ tepa ye yeka á kœ wo she.

⁵ Endje sœ lima kœpa adœke: «Œ lili adœke a za she dœ lœndœ angbonœ nene, ete nene azu œ oma ye.»

Anga yashe su yombo ga lœ kumu Yisu

(*Wu ba tœ Mar 14.3-9; Yow 12.1-8*)

6 Lökə á Yisu sœ lima 6a lœ Betani 6a sœnda nœ ayi boroma Shimu,

7 anga yashe bale na dœ yombo nœ ye lœ anga á endje mbœrœ dœ albatre*, ama yombonœ gbœ waa. Tshe su yombonœ ga lœ kumu Yisu lœndœ á tshe sœ pa ndaba kœzi cerœ.

8 Lökə á ayambarœ nœ ye wu ataa, endje sœ dœ ekpe lœsu yé œ pa adœke: «Mbœrœ gade á tshe ndi ungu yombonœ asœ ataa?»

9 Cœ li má adœke endje ka yombonœ asœmœ dœ amanœ tœ ɔgbœnœ yé œ kurutshelœ ngendjanœ tœ aayi oyo.»

10 Yisu wusœ nœ lima adœke endje sœ kœpa ataa, yé œ pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e sœ kœndanga yashenœ asœke a? Cœrœ á tshe mbœrœ fœ mœ kœdœ ɔtshœrœ.»

11 Gbambancœ nene, 'e sœ tœ œsœnœ dœ aayi oyo ɔlœ dœ ɔlœ. Kashe œmœ, 'e sœ dœ mœ awa bale waa nene.

12 Tshe su yombonœ asœmœ kpœ ga tœ ɔkœ mœ mbœrœ kœguma mœ ndœ kœshi mœ.

13 Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Osho kœ á endje pandœ ɔtshœ O'once asœke tœnœ pa tshapashœ djigi, endje pandœ œrœ á yashe asœke mbœrœ, yé endje gbe dœ she.»

Kœvatœ osho nœ Yuda

(Wu 6a tœ Mar 14.10-11; Luk 22.3-6)

14 Yé anga yambarœ bale lœ andjokpa dœ bisha á i'iri ye kœdœ Yudasi Isikariote, na ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba,

* **26:7** Albatre kœdœ badja á tshelœnœ sœ ngbi á endje mbœrœ dœ anga yé amanœ gbœ waa

¹⁵ yé œ pa fœ endje adœke: «Œrœ gade dá 'e za fœ mœ œdœ mœ kœza she yœ œrœ fœ 'e a?» Endje di langere ngendja zazu bale dœ ndjokpa (30), yé á ko fœ she.

¹⁶ Kœto pe dœ lœkœnœ asœmœ, Yuda tetœ kœpara awa ndœ kœza Yisu fœ endje.

*Yisu zi œrœ angbo pake dœ ayambarœ nœ ye
(Wu ba tœ Mar 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Yow
13.21-30)*

¹⁷ Dœ ali olo nœ angbo nœ mapa á susuku nene, ayambarœ na kœyu Yisu adœke: «Bœ yindœ nœ adœke 'a guma kœzirœ nœ pake fœ 6œ kpœta a?»

¹⁸ Tshe pa fœ endje adœke: «'E na 6a ndœ anga uzu bale lœ ongbo yé œ pa fœ she adœke: “Gbozu pa adœke: Ada ɔlœ nœ mœ li ye; mœ mbœrœ angbo pake dœ ayambarœ nœ mœ 6a ndœ zœ.”»

¹⁹ Ayambarœnœ mbœrœ 6ata á tshe pa tœnœ fœ endje, yé œ guma œrœ angbo Pakenœ.

²⁰ Lœkœ á ɔlœ di, Yisu sœ pa ndaba kœzirœ dœ ayambarœ ndjokpa dœ bisha.

²¹ Lœndo á endje sœ kœzirœ, tshe kœpa adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, anga yanga 'e bale œ za mœ yœ œrœ zœ.»

²² Oyo kœza endje, endje kœtetœ kœyu she uzu dœ uzu adœke: Œ dœ mœ a, Gbozu?

²³ Tshe kœgi adœke: «Œshe á tshe ngbœ kane ye lœ gbarœ kœzirœ awa bale dœ mœ asœmœ, œshe dá za mœ yœ œrœ.

²⁴ Gbolo nœ uzu œ tshu 6ata á endje sú lima ala buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye. Kashe oyo nœ uzu á tshe za Gbolo nœ uzu yœ œrœ. Œ sœ má dœ ɔtshœnœ mbœrœ uzunœ adœke adja endje zuzu she nene!»

²⁵ Yudasi, á tshe sœ kœza she yœ œrœ, za o'o œ pa adœke: «Œdœ mœ a, Gbozu?» Yisu gi fœ she adœke: «Œbœ dœ tœ zœ bœ pa ye.»

*Ndøngølø kœzirœ nœ Yisu dœ ayambarœ nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)*

²⁶ Dœ løndø kœzi œrœ, Yisu za mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœnœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye, yé œ pa adœke: «'E ko œ zi, asœ kœdœ undu mœ.»

²⁷ Manda nœ, tshe za ndje yashi vinu, œ donga Ndjaba, yé œ za fœ endje dœ kœpa adœke: «E'e kœ 'e ndjo,

²⁸ mbœrœ asœke kœdœ indji mœ, indji á guma ayo ugurutœ Ndjaba dœ azu, indji á tu mbœrœ azu ndjoro œdœ mbœrœ kœdjeroendœ ekperœ nœ azu.

²⁹ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ kpa ndjo vinu nene œrrr ga tœ lœkœ á mœ ndjo bala tafonœ dœ 'e 6a lœ Ogo gbozu nœ Aba mœ.»

³⁰ Manda kœdonga Ndjaba dœ itshi, endje wuta ndœ kœœ ga pa kaga œyœ Olive.

*Yisu pa adœke Petro œ 'ea œne
(Wu 6a tœ Mar 14.27-31; Luk 22.31-34; Yow 13.36-38)*

³¹ Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Lœ butshœ asœ, e'e kœ 'e katœ mœ ti ye. Gbambanœ nene, endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ bi bala ayi kœgbœndœ apata, yé ukpulu apatanœ œ ndjtshelœtœ endje.”

³² Kashe, Yisu kpa pa adœke: Lœkœ á Ndjaba kœshe mœ lœ kuzu, mœ na utshu 'e ga lœ Galilayi.»

³³ Petro za o'o œ pa fœ she adœke: «Œdœ azu kɔ kœkatœ zœ ti, œmœ, mœ katœ zœ ti nene.»

³⁴ Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ bœ dœ ad-japu adœke, dœ butshœnœ asœke utshunœ adœke kɔngato ki, bœ 'ea mœ awa votœ.»

³⁵ Petro pa fœ she adœke: «Œdœ œ kœsœ adœke a tshu dœ bœ, mœ 'ea bœ bale nene.» Yé ayam-barœnœ kɔ pa ndje awa bale.

*Yisu ba lœ Getesemane
(Wu ba tœ Mar 14.32-42; Luk 22.39-46)*

³⁶ Yisu wuta dœ ayambarœ nœ ye ba tœ anga osho á endje e i'irinœ Getesemane, yé á pa fœ endje adœke: «'E sœ ga ati kpœke, mœ sœ kœna kœza avwala ba 'e.»

³⁷ Tshe za Petro œdœ agbolo yacoshe nœ Zebedayi bisha á na dœ endje. Tshe tetœ kœgbœ oyo tœ lœsu ye, yé awa li she gœrœ.

³⁸ Yé á tshe kœpa fœ endje adœke: «Lœsu mœ su kperœ dœ oyo nœ kuzu. 'E sœ kpœke yé œ lolo nene awa bale dœ mœ.»

³⁹ Tshe gitœ ye zara œ te dœ tshatshu ye ga tœ œshœ, œ za avwala adœke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, gi yashi œrcœ kangancœ asœke zara tœ mœ ye. Œ sœsœ adœke bœ mbœrcœ œneke á mœ yindœ nœ nene, kashe mbœrcœ bata á bœ yindœ nœ.»

⁴⁰ Manda nœ, tshe gu ga ndœ ayambarœ yé œ gbœ endje lœ olo. Tshe pa fœ Petro adœke: «Shimu, 'e sœsœ dœ gbœgbœ kœsœ dœ uburu ala 'e awa bale dœ mœ manda ada œlo bale nene a?»

⁴¹ 'E lolo nene yé œ za avwala mbœrcœ adœke 'e yoyo ga lœ kœwu lœsu nene. Ishiri uzu su dœ gbœgbœ, kashe undu ye gugu dœ gbœgbœ nene.»

42 Tshe kpa gitœ ye zara tœ bishanœ kœza avwala dœ kœpa adœke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, za yashi œrœ kangancœ ascœke adœke mœ ndjondjo nene. Kaka 6œ mbœrœ 6ata á 6œ yindœ nœ!»

43 Tshe kpa gu ga ndœ ayambarœ nœ ye, œ gbœ endje kolœ lœ olo, mbœrœ ala endje soe lima dœ kikilinœ, awa kœkœrœ tœnœ gugu nene.

44 Tshe kpa gitœ ye, yé œ za avwala tœ votœnœ kolœ dœ kœpa tshetœ o'once asœmœ.

45 Manda nœ, tshe kpa gu ga ndœ ayambarœ œ pa fœ endje adœke: «'E sœpe kœlo tœnce œdœ pe kœyatœ 'e! Ngongonœ ascœke, ada ɔlœ á endje za Gbolo nœ uzu ga tshakane aayi kœmbœrœ ekperœ li ye.

46 'E alafo, a na zœ. Ayi kumu mœ á tshe za mœ ga tshakane endje na ye.»

Kœza Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.43-50; Luk 22.47-53; Yow 18.3-12)

47 Yisu sœpe kœpa o'o kolœnœ atake, Yudasi, anga yambarœ bale lœ andjokpa dœ bisha yi kumu ye. Tshe na awa bale dœ ukpulu azu ndjoro dœ ingiri yakamba œdœ pe ndindi ɔyœ tshakane endje. Agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ agbozu Ikrizia dá vwa endje.

48 Uzu á tshe za Yisu ga tshakane endje yi lima œsœ ambárá œrœ adœke: «Uzu á mœ kœ'uru tshelœ utu ye, dá œshe dœmœ; 'e za she.»

49 Trale atake, Yudasi wuta œ na ga ndœ Yisu á pa fœ she adœke: «Abala, Rabi!» Manda nœ, tshe 'uru tshelœ utu ye.

50 Yisu pa fœ she adœke: «Yanga mœ, mbœrœ œrœ á bœ gbe dœ tœnœ.» Yé azunœ tepa ye, á za she.

51 Anga bale lœ ugurutœ endje á endje na dœ Yisu gbota ingle yakamba noe ye á de anga ayi akwa noe egerœ nganga Ndjaba, yé á wa utu ye ndja tœnœ.

52 Á Yisu pa fœ she adœke: «Gi ingle yakamba noe zœ ga mangbanœ, mbœrœ azu kœ á endje nga koshe dœ ingle yakamba, endje tshu kolœ kuzu noe ingle yakamba.

53 Bœ wuwusœ noe adœke œdœ mœ kœyœndœ azu ba ndœ Aba mœ, tshe vwa ngœngœ asœ ukpulu aandjelu kœro pa ndjokpa dœ bisha fœ mœ adœke endje ti kane mœ nene a?

54 Kashe, tœ œneke, dœ mara gade dá o'o ala buku noe Ndjaba li kœmbœrœtœ endje lindœnœ adœke œ soe ataa.»

55 Dœ ada olœnœ ascœmœ, Yisu pa fœ ukpulu azu adœke: «'E na kœza mœ dœ ingle yakamba œdœ pe dœ ndindi oyœ, bata œmœ kœdœ ayi angba a? Olœ dœ olœ, mœ soe lima kœsœ ga ati ba lœ Tepelo kœyisœ œrœ, yé 'e zaza lima mœ nene.

56 Kashe œneke kœ wuta mbœrœ á o'o aayi kœgbara o'o pa lima kœmbœrœtœ endje.» Yé, ayambarœ kœ katœ ye ti, œ kpa ye.

Yisu ba utshu ayi kœwa ngbanga

*(Wu ba tœ Mar 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71;
Yow 18.13-14,19-24)*

57 Endje á endje za lima Yisu, gu dœ she ba ndœ Kayifa, egerœ nganga Ndjaba á aayi kœyisœ awa akwa œdœ ndje dœ agbozu Ikrizia ngbœtœ endje ba ndœ ye.

58 Petro sœ lima kœna manda Yisu yima yima lœ ingirinœ œrrr ba lœ gbagba nœ egerœ nganga Ndjaba. Tshe li ga zœ œ sœ ga indiri aayi akwa ndœ kœwu mara á o'once œ ka dœ tœnœ.

59 Andaa, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba kœ, lœ lima kœpara awa adœke œne gbœ anga uzu á tshe kœpa anga ekpe o'o goro œsœ Yisu yeka á œne kœgbœ awa kœwa ngbanga nœ kuzu ga tœ ye.

60 Kashe ataa aayi kœpa ekpe o'once ma lima tœ endje ndjoro gbaa, endje gbœgbœ œrœ bale nene. Kwata œrrr, anga endje bisha matœ endje

61 yé œ pa adœke: «Uzunœ asœ pa adœke: "Mœ li kœndi tshelœ Tepelo nœ Ndjaba yé œ mœ ga mangbanœ manda olo votœ."»

62 Egerœ nganga Ndjaba álafo œ pa fœ she adœke: «Bœ gugu dœ o'o kœgi tœnœ tœ œneke kœ á azu asœ pa ga pa zœ nene a?»

63 Kashe Yisu sœ lima kokoko. Yé egerœ nganga Ndjabanœ kœyu she adœke: «Mœ sœ kœyu bœ, bœ dara ama zœ dœ i'ri Ndjaba nœ sorœ: Œbœ kœdœ Masiya Gbolo nœ Ndjaba a?»

64 Yisu gi fœ she adœke: «Bœ pa dœ tœ zœ ye. Kashe mœ sœ kœpa ngbi fœ 'e adœke: Kœto ngœngœnœ asœ, 'e wu Gbolo nœ uzu kœsœ ga ati ga tœ kuni Ndjaba nœ gbœgbœ kœ; 'e wu ndje she kœjerœ ba pa ondoro ba lafo.»

65 Yé egerœ nganga Ndjaba suru tshelœ lœba tœ ye œ pa adœke: «Tshe gu œsœ Ndjaba! A kpa gbegbe dœ atimu nene! 'E totœ kœdji kœgu osho á tshe gu tœ Ndjaba ye.

66 'E gbe má œne 'e tœnœ kotoo?» Endje gi adœke: «Tshe li dœ kuzu.»

67 Manda nœ, endje tetœ kœtu ngusha ga tshatshu ye œ sœ kœdu she, yé anga endje sœ kœda ala ye.

68 Endje pa fœ she adœke: «Masiya, œdœ 6œ kœdœ ayi kœgbara o'o, pandœ nœ fœ 'a: Œde dá bi 6œ a?»

*Petro 'ea Yisu
(Wu ba tœ Mar 14.66-72; Luk 22.56-62; Yow 18.15-18,25-27)*

69 Andaa Petro sœ lima ga ati 6a ushu 6a lœ gbagba, anga yashe akwa na ndoo dœ she yé œ pa fœ she adœke: «Œbœ ndje, 6œ sœ lima awa bale dœ Yisu uzu Galilayi!»

70 Kashe tshe vusœ nœ utshu azu kœ dœ kœpa adœke: «Mœ wuwusœ o'onœ á 6œ yindœ kœpa tœnœ asœ nene.»

71 Bata á tshe sœ lima kœna gu ndœ œsœ manda gbagbanœ, anga angbi yashe akwa kpa wu she yé œ pa fœ azu á endje sœ lima kpœtœmœ adœke: «Uzu asœ sœ lima awa bale dœ Yisu uzu Nazarete.»

72 Petro kpa vusœ nœ dœ kœdarama ye adœke: «Mœ wuwusœ uzunœ asœke nene.»

73 Manda nœ teasho, azu á endje sœ lima kpœtœmœ gitœ endje ndoo dœ Petro, yé œ pa fœ she adœke: «Adja, œbœ kœdœ anga uzu nœ endje, yé o'o zœ sœ kœma 6œ ataa.»

74 Yé Petro tetœ kœdarama ye dœ kœpa o'o adœke: «Kaka Ndjaba za djofele fœ mœ œdœ mœ kœpa wala! Mœ wuwusœ uzunœ asœke nene.» Ngbewo, kœngato ki.

75 Yé Petro gbetshelœ ye ndœ o'onœ á Yisu pa lima fœ she adœke: «Utshunœ adœke kœngato ki,

6œ 'ea mœ awa votœ adœke 6œ wuwusœ mœ nene.» Tshe wuta ga ushu, yé kî dœ oyo.

27

Yisu 6a utshu Pilato

(Wu 6a tœ Mar 15.1; Luk 23.1-2; Yow 18.28-32)

¹ Dœ amazi tuu, agbozu tshapa anganga Ndjaba kœwa o'o ndœ kœwo Yisu.

² Manda nœ, endje i Yisu ga tœnœ, œ na dœ she yé á za she fœ gbozugo á i'iri ye kœdœ Pilato.

Kuzu Yudasi

(Wu 6a tœ Akw 1.18-19)

³ Yudasí á tshe za she yœ œrœ, wu adœke endje wa ngbangâ ndœ kœwo Yisu, egerœ gbetshelœ za she, tshe kwa œ gi langere ngendjanœ zazu bale doe ndjokpa fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba doe pe fœ agbozu Ikrizia,

⁴ yé á pa fœ endje adœke: «Mœ mbœrcœ ekperœ, mœ za uzu á tshe mbœmbœrcœ ekperœ nene fœ kuzu.» Kashe endje gi fœ she adœke: «'A sœsœ lœnœ nene! Tœnœ kœdœ o'o nœ zœ!»

⁵ Yudasí ko ngendjanœ va ga lœ Tepelo, yé á na kœdu uwu ga lœ iigi ye ndœ kœwotœ ye.

⁶ Agbozu tshapa anganga Ndjaba rœ ngendjanœ yé á pa adœke: «Awa akwa nœ azœ yiyindœ nœ adœke a ko mara ngendja ataa ga ugurutoœ kœgbœrcœ nœ Tepelo nene, mbœrcœ tœnœ á to lœ ngendja indji uzu.»

⁷ Manda kœdjitœ endje, endje za œ yœ dœ kindi nœ ayi kœmbœrcœ lœsú mbœrcœ kœza tœ tshapa udu nœ agene.

8 Mbœrœ tœnœ ataa œrrr ga tœ kpeshéke, i'iri kindinœ asœmœ kœdœ: «Kindi indji uzu.»

9 Yé œ mbœrœtœ endje ataa mbœrœ o'o á ayi koegbara o'o Yilimiya pa lima koembœrœtœ endje, tshe pa adœke: «Endje za ngendja zazu bale dœ ndjokpa, œtcœnce kœdœ ama ngendja á agbolo Israyele wa lima tœ upu nœ ye;»

10 yeka á endje za ndœ kindi nœ ayi koembœrœ lœsú, bata á Gbozu vwa lima mœ ndœ kœpandœ nœ.»

Pilato sœ kœyu Yisu

(*Wu 6a tœ Mar 15.2-5; Luk 23.3-5; Yow 18.33-38*)

11 Yisu ka 6a utshu gbozugo á i'iri ye kœdœ Pilato. Gbozugo yu she adœke: «Œbœ kœdœ gbozugo noe Ayuda a?» Yisu gi fœ she adœke: «Œbœ dá sœ kœpa ataa.»

12 Kashe o'o á agbozu tshapa anganga Ndjaba doe pe agbozu Ikrizia sœ kœpa ga pa ye, tshe gigi lima o'o nene.

13 Pilato pa fœ she adœke: «Bœ djidji o'o á endje sœ kœpa ga pa zœ asœ nene a?»

14 Tshe gigi lima o'o ndœ nœ bale nene, yé gbozugo za lima ama ye tî ɔso.

15 Dœ lœndœ angbo Pake bale dœ bale kœ, gbozugo sœ lima kœvwara anga ayi kângâ bale á ukpulu azu yindœ ye.

16 Andaa, endje sœ lima dœ anga ayi kângâ á endje para wu lima sœ ye, i'iri ye kœdœ Yisu Barabase.

17 Pilato yu ukpulu azunœ á endje ngbœtœ endje ga tœnœ adœke: «Œde dá 'e yindœ nœ adœke mœ katœ ye a? Yisu Barabase too Yisu á endje e she Kristu?»

18 Mbørœ tshe wu lima sœ noe adœke endje sœ dœ úkú ga tœ ye yeka á za she na tœnœ asœmœ.

19 Olá á Pilato sœ kœwa ngbanganœ fa lœ anda kœwa ngbanga, awonœ pa fœ she adœke: «Lili ga lœ o'o noe uzunœ asœ nene, tshe sœ ndjii. Mbørœ mœ lu dœ abutshœ asœ, lœsu mœ ka mœ mbørœ she waa.»

20 Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia sœ kœli ga lœ azu adœke endje katœ Barabase kashe œ wo Yisu.

21 Gbozugo kpa yu endje adœke: «Œde ugurutœ endje bisha á 'e yindœ noe adœke mœ katœ ye fœ 'e a?» Endje gi adœke: «Barabase.»

22 Pilato yu endje adœke: «Œrœ gade á mœ koembørœ tœ Yisu á endje e she Kristu a?» Endje para gi adœke: «'E kuru she ga pa kurushi.»

23 Pilato yu endje adœke: «Ekperœ gade dá tshe mbørœ a?» Kashe endje tetœ kœta rawa dœ agbœ adœke: «'E kuru she ga pa kurushi.»

24 Lœkœ á tshe wu adœke œne kpa wusœ œrœ á œne mbørœ nene, tshe su ungu œ djutœ dœ kane ye utshu ukpulu azu dœ kœpa adœke: «Mœ dœdœ ayi kumu upu kuzu ye nene; œtœnœ kœdœ upu noe 'e.» Gbambanœ nene, azu sœ lima kœoma dœ o'once waa.

25 Azu para gi adœke: «Kaka adœke indji ye sœ ga pa 'a dœ agbolo noe 'a.»

26 Yeka á tshe kœkatœ Barabase, yé manda kœsœ Yisu dœ ndjapa, tshe za she fœ endje adœke endje kœkuru she ga pa kurushi.

Aturugu mœ Yisu

(Wu ba tœ Mar 15.16-20; Yow 19.2-3)

27 Manda nœ aturugu nœ gbozugo gu dœ Yisu ga lœ gbagba nœ ye, yé ukpulu azu kpa dji she djikpata.

28 Endje verœ lœba tœ ye, yé á verœ yøgbødø odoro lœba ga tœ ye.

29 Endje verœ kpoto nœ ishi ga tœ kumu ye bata gbozugo, endje za tshøngbølø ga tœ kuni ye, á tetœ kœgote ga utshu ye dœ pe kœmœ she adœke: «'A bala bœ gbozugo nœ Ayuda.»

30 Endje sœ kœtu ngusha ga tœ ye, œ za tshøngbølønœ ascœmœ á sœ dœ kumu ye.

31 Manda kœmœ she, endje verœ yøgbødø lœbanœ tœ ye á gi œne ye ga tœ ye, yé á za she na tœnœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.

Yisu 6a pa kurushi

(*Wu 6a tœ Mar 15.21-32; Luk 23.26-43; Yow 19.17-27*)

32 Bata endje sœ lima kœwuta tœnœ, endje gbouzu tshalakpi Sirene, á i'iri ye kœdœ Shimu, endje vwa she dœ agbø ndœ kœza átä kurushi tœ Yisu.

33 Endje wuta ga tœ osho á i'irinœ kœdœ Golgota, œ yindœ kœpa adœke «Osho gbayashi kœrœ.»

34 Endje sú ipi á endje ngbøba dœ shundødø œrœ œ za fœ Yisu adœke tshe ndjo. Tshe dji ɔtshønœ kashe tshe yiyyi lima ndœ kœndjo tœnœ nene.

35 Endje kuru she ga pa kurushi yé œ ta wuka mbœrœ kœkurutshelœ lœba nœ ye.

36 Manda nœ, endje sœ ga ati 6a zœ mbœrœ kœgbøndœ ye.

37 Endje su ádá kœwo she ga pa tsheporo mañaya yé œ za ga pa kumu ye. O'onœ pa adœke: «Uzu asœ kœdœ Yisu, gbozugo nœ Ayuda.»

38 Endje kuru anga aayi angba bisha ga pa kurushi ga indiri ye; anga ga pa kuni, yé anga ga pa gele ye.

39 Azu á endje sœ lima kœvwanga tœnœ, sœ kœgu she dœ koemea kumu endje,

40 yé œ sœ lima kœpa adœke: «Œbœ á bœ pa lima adœke bœ ndi tshelœ Tepelo yé œ kpa mœ anganœ manda olo votœ; edœ bœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, shetœ zœ dœ toe zœ yé œ jerœ pa kurushi ga at!»

41 Awa bale, agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe agbozu Ikrizia sœ lima kœmœ she yé œ sœ kœpa adœke:

42 «Tshe she lima anga azu, tshe shetœ ye dœ toe ye! Œshe kœdœ gbozugo nœ Israyele, tshe jerœ ngœngœnœ asœ pa kurushi yé a kœyindœ nœ ga ndœ ye.

43 Tshe za lœsu ye ga pa Ndjaba yé œ pa ngbi adœke: “Œmœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.” Œdœ Ndjaba kœyindœ ye, tshe she she ngœngœnœ asœ!»

44 Aayi angba á endje kuru lima endje ga pa kurushi dœ she gu ndje she awa bale dœ mara ataa.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.33-41; Luk 23.44-49; Yow 19.28-30)

45 Dœ kakpi ɔlœ, osho bu kporokoto pa ogo djigi œrrr ga toe ada ɔlœ votœ manda kakpi ɔlœ.

46 Kœwuta ga toe ada ɔlœ votœnœ asœmœ, Yisu ta rawa dœ ɔgbœ tshama ye adœke: «Eli, Eli, lema sabakatani?» Œyindœ kœpa adœke: «Ndjaba nœ mœ, Ndjaba nœ mœ, mboerœ gade á bœ katœ mœ ti a?»

47 Anga azu ugurutœ endjeneke á endje sœ lima kpœtœmœ dji she yé œ pa adœke: «'E dji ka, tshe sœ kœ'e Eliya!»

48 Trale, anga uzu bale ugurutœ endje kpa œ nduru ndɔhɔrɔ ga la ikpi vinu yé œ vwele ga tœ kumu wara yeka á yi ga tœ ama ye adœke tshe ndjo.

49 Anga endje pa adœke: «'E kaka kane! A wu œdœ Eliya œ na kœshe she!»

50 Kashe Yisu kpa ta rawa dœ ɔgbɔ tshama ye, yé œ tshu ye.

51 Dœ londœnœ ascœmœ, lœba á endje du 6a lœ Tepelo suru tshelœtœ ye bisha koeto 6a lafo œrrr ga ati. ɔshɔ turu, tshelœ ogboro badja 'oro,

52 udu kœrɔ, yé ayindœ Ndjaba ndjoro á endje tshu, kwatœ endje ga lœ soro.

53 Manda Ndjaba kœshe Yisu lœ akuzu, manda kœwuta endje lœ udu, endje li ga lœ œyerœ ongbo Yerusalem, yé á azu ndjoro wu endje 6a zœ.

54 Gbozu tshapa aturugu Roma œdœ aturugu á endje sœ kœgbɔ lima ndœ Yisu dœ she, wu ɔshɔ á turu œdœ œneke kœ a wuta lima asœmœ, awa za endje tɔpanœ kpuru yé endje pa adœke: «Uzu asœke kœdœ lima adja Gbolo nœ Ndjaba tako.»

55 Ayashe ndjoro ka lima zara á sœ kœtondœ osho: Endje te lima mangba Yisu koeto 6a lœ Galilayi mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ she.

56 Mareya uzu tshalakpi Magadala, dœ Mareya ayi Jake dœ Yozefu, œdœ pe ayi agbolo nœ Zebedayi, sœ lima ugurutœ endje.

Kœshi yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.42-47; Luk 23.50-56; Yow

19.38-42)

⁵⁷ Doe adila, anga ayi kœgbœrœ 6a lœ Arimateyo á i'iri ye kœdœ Yozefu yikumu ye; œshe kœdœ ndje lima yambarœ noe Yisu.

⁵⁸ Tshe na ga ndœ Pilato yé œ yu she tœ oko Yisu. Yé Pilato za awa adœke endje za fœ she.

⁵⁹ Yozefu za oko Yisu œ vwele ga tœnœ dœ ɔtshœ lœba,

⁶⁰ yé á za ga lœ tafo udu á tshe totœ kœdji tœnœ 6a lœ ɔngœ badja. Manda noe, tshe vwiri egerœ badja ga tœ mandanœ yé œ gu da ye.

⁶¹ Andaa, Mareya uzu Magadala œdœ anga angbi Mareyanœ sœ lima ga ati 6a utshu udunœ.

Kœgbœndœ tshapa udu

⁶² Olo bale manda noe, tœnœ kœdœ lima lœkœ utshu sabata, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe Afarisayi na awa bale ga ndœ Pilato.

⁶³ Endje pa fœ she adœke: «Gbozu, 'a gbe dœ o'o á ayi wala asœ pa lima lœkœ á tshe sœpe dœ soro. Tshe pa lima adœke: "Manda olo votœ, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu ye."

⁶⁴ Za awa adœke endje gbœndœ tshapa udu asœ œrrr ga tœ votœ olo yekane, ete nene ayambarœ noe ye œ zi angba ye, yé œ pa fœ azu adœke: "Ndjaba she lœ akuzu ye." Yé walancœ asœ œ kpa ropa œneke lima utshuncœ ye.»

⁶⁵ Pilato kœpa fœ endje adœke: «Aturugu kœgbœndœ œrœ dœke. 'E na dœ endje dœ endje gbœndœ tshapa uduncœ bata á 'e wa asœmœ.»

⁶⁶ Ataa, endje na ga pa udu œ guma mara kœgbœndœ noe: Endje ivwœ badjanœ œ tshu dœ mandanœ yé á katœ aturugu ndœ kœgbœndœ noe.

28

*Kœshe nœ Yisu lœ akuzu
(Wu 6a tœ Mar 16.1-10; Luk 24.1-12; Yow 20.1-10)*

¹ Manda olo sabata, kœli ga lœ ali olo nœ pœsœ, Mareya uzu Magadala dœ pe anga angbi Mareyancœ na kœwu tshapa udu.

² Trale atake, ɔshœ turu dœ agbœnœ. Anga andjelu nœ Gbozu to 6a lafo œ jerœ, œ vwiri egerœ badja tœ manda uduncœ yé á sœ ga pa nœ.

³ Tshe sœ lima bata kœyerœwa yavuru, yé lœba ye sœ dœ imbinœ bata ondoro.

⁴ Aturugu sœ lima kœde gbaragbara dœ awa, yé œ sœ bata azu á endje tshu ye.

⁵ Kashe andjelu za o'o yé œ pa fœ ayashenœ adœke: «Awa zaza 'e nene, mœ wusœ nœ adœke 'e sœ kœpara Yisu á endje kuru she ga pa kurushi.

⁶ Tshe gugu kpeke nene, mbœrœ Ndjaba she she lœ akuzu bata á tshe pandœ nœ lima fœ 'e. 'E na ga mœ œ wu osho á tshe lo lima toœcœ.

⁷ Yé 'e gu katsha œ pandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: “Ndjaba shé she lœ akuzu ye, yé tshe ro utshu 'e ga lœ Galilayi da ye; 'e wu she ba zœ.” Etœnœ dá mœ pandœ nœ fœ 'e asœmœ.»

⁸ Endje katœ tshapa udu ti dœ awa oœdœ pe dœ yanga, œ kpagu kœpandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye.

⁹ Trale, endje wu Yisu kœna ga ndœ endje, á pa fœ endje adœke: «Mœ bala 'e!» Endje gitœ endje ndoo ga ndœ ye, œ tepa ada ye yé á gote ga utshu ye.

10 Yé Yisu pa fœ endje adœke: «Awa zaza 'e bale nene. 'E gu œ pandœ noe fœ aaya mœ adœke endje ro ga lœ Galilayi: 6a zœ dá endje wu mœ.»

O'o tœ upu noe aayi kœgbœndœ udu

11 Lœkœ á endje sœpe lima tœ ala awa, anga aturugu lœ ugurutœ aturugu kœgbœndœ udu ro ga lœ ongbo, œ pandœ œrœ kœ á ro 6a zœ fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba.

12 Manda kœngbœtœ dœ kœdjitœ agbozu nganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia, endje to ngendja dœ egerœ noe fœ aturugu,

13 yé œ pa fœ endje adœke: «'E pa ngbi adœke: Lœkœ á 'e sœ tœ olo, ayambarœ noe ye na dœ butshœ œ za angba oko ye yé.

14 Yé œdœ gbozugo kœdji o'onœ asœ, a'a dá ru alancœ yé á mbœrœ adœke 'e gbœgbœ o'o nene.»

15 Aturugu za ngendjanœ yé œ tetœ kœmbœrœtœ endje lindœ o'onœ á endje za fœ endje asœmœ. Ataa, o'once asœ kaka osho 6a ndœ Ayuda œrrr ga tœ kpeshike.

Yisu matœ ye fœ ayambarœ noe ye

(Wu 6a tœ Mar 16.14-18; Luk 24.36-49; Yow 20.19-23; Akw 1.6-8)

16 Ayambarœ noe ye ndjokpa dœ bale na ga lœ Galilayi 6a pa kaga á Yisu yi lima sœ noe fœ endje.

17 Lœkœ á endje wu lima she, endje gote ga utshu ye; kashe anga endje ugurutœ endje sœ lima dœ sharapu.

18 Yisu na ndoo dœ endje, œ pa fœ endje adœke: «Ndjaba za tshagbozu kœ noe œrœ tshalafo dœ pe œnœ tshapa shœ fœ mœ.

19 'E na djelœ ogo kɔ, 'e fa azu tœ ayambarœ nœ mœ, yé œ za batisimu fœ endje dœ i'iri Aba, dœ Gbolo dœ pe Ùtsho ishiri,

20 'e yisœ nœ fœ endje adœke endje gbəndœ œneke kɔ á mœ za lima dœ o'o fœ 'e. Yé œmœ, mœ sœ dœ 'e awa bale ɔlɔ dœ ɔlɔ œrrr ga tœ kœka tshapashɔ.»

**Mono
Mono New Testament**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Mono

Contributor: Association Congolaise Pour la Traduction de la Bible et
Alphabetisation - Sukisa Boyinga

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

fe1a9e91-0d4a-5969-816d-e467ff6cc983